ΡΩΣΣΙΑ 1917

Ἀπὸ τὴν Θύελλα στὴν Καταχνιὰ

ΕΚΔΟΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

2,50

Ὁ πίνακας τοῦ ἐξωφύλλου:
Ἡ Πλατεία Σκόμπελεφ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου 1917.

ΡΩΣΣΙΑ 1917

Ἀπὸ τὴν Θύελλα στὴν Καταχνιὰ

Τίτλος: ΡΩΣΣΙΑ 1917
Ἀπὸ τὴν θύελλα στὴν καταχνιὰ

Ἀθήνα, Νοέμβριος 2017

Συγγραφέας: ΣΥΛΛΟΓΙΚΟ

Ἔκδοση: ΑΡΧΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Σαριπόλου 8 - Ἀθήνα - Τ.Κ. 106 82

Τηλ. Ἐπικοινωνίας 69 73 799 207

ISBN 978-960-9617-03-1

ΡΩΣΣΙΑ 1917

Ἀπὸ τὴν Θύελλα στὴν Καταχνιὰ

(ΔΟΚΙΜΙΟ)

Γιὰ τὰ 100 χρόνια
ἀπό τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1917

ΕΚΔΟΣΗ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΑΡΧΕΙΟΘΗΚΗ

Πρόλογος

Post tenebras spero lucem
(Μετὰ τὸ σκότος ἐλπίζω γιὰ φῶς)

Ἡ συμπλήρωσις ἑκατὸ χρόνων ἀπὸ τὸ πολυσυζητημένο 1917 μᾶς ὠθεῖ, ἐκ τῶν πραγμάτων, σὲ μία ἀναδρομὴ καὶ ἐξέτασι ἑνὸς ἱστορικοῦ γεγονότος, τὸ ὁποῖο στιγματίζει μέχρι σήμερα τὴν πορεία τοῦ κόσμου, ἐὰν μάλιστα ληφθεῖ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἕνα τρίτο τοῦ παγκόσμιου πληθυσμοῦ βρίσκεται κάτω ἀπὸ κομμουνιστικὰ καθεστῶτα καὶ ἀκόμη περισσότεροι ἄνθρωποι βρίσκονται μέσα στὸ τέλμα τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας καὶ πολιτικῆς.

Προχωρήσαμε σὲ αὐτὴν τὴν ἔκδοσι ὡς μία συμβολὴ στὴν διαλεύκανση τῶν συνθηκῶν, οἱ ὁποῖες ὑπῆρξαν ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τὸ πραξικόπημα τῶν μπολσεβίκων τὸν Ὀκτώβριο τοῦ 1917. Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων ὄχι μόνον ἦταν ἀνύπαρκτο ἀλλὰ καὶ κινήθηκε ὑπονομευτικὰ στὶς ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴν Φεβρουαριανὴ ἐπανάστασι. Στὸ μεσοδιάστημα Φεβρουαρίου-Ὀκτωβρίου ἡ ὅλη προσπάθεια τῶν μπολσεβίκων κατευθύνθηκε στὴν πρόκληση ταραχῶν, στὴν διασπορά ψευδῶν εἰδήσεων καὶ συκοφαντιῶν καὶ στὴν ἀξιοποίησι ἰδεοληψιῶν, ἐπιδιώκοντες τὴν ὑπονόμευσιν καὶ ἀπομόνωσιν τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Ἡ μεγάλη εὐκαιρία γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ πραξικοπήματος τοὺς δόθηκε μὲ τὸ πραξικόπημα τοῦ στρατηγοῦ Κορνιλώφ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ κατανόησις τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖο μία ἐπανάστασις, ποὺ ἐκδήλωσε τοὺς καλύτερους οἰωνοὺς γιὰ τοὺς πληθυσμοὺς τῆς ρωσσικῆς γῆς, ἀνετράπη ἀπὸ τοὺς κομμουνιστές,

–οἱ ὁποῖοι ἐγκαθίδρυσαν τὴν ἐπὶ ἑπτὰ καὶ πλέον δεκαετίες αἱματοβαμμένη δικτατορία τους–, συνιστᾶ μία σημαντικὴ ἐμπειρία, γιὰ ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μὲ ἀνιδιοτέλεια καὶ ἀπαλλαγμένοι ἀπὸ τὶς ἀγκυλώσεις καὶ τὶς προσηλώσεις στὶς ἐξουσιαστικὲς ἰδεολογίες (κομμουνισμός, ἀριστερά, σοσιαλισμός, δημοκρατία, ναζισμός, φασισμός, κ.λπ.), θέλουν νὰ συμβάλουν στὴν δημιουργία μιᾶς ἐλεύθερης ἀνθρωπότητας.

Σὲ αὐτὴν τὴν ἔκδοσι γίνεται μία προσέγγισις τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου 1917 και τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἐπακολούθησαν, μέσα ἀπὸ τὴν ὀπτικὴ τῆς προσπάθειας ἀναδιοργανώσεως τῆς ρωσσικῆς Τάξεως, κάτι τὸ ὁποῖο βρίσκεται σὲ συνάρτησι μὲ τὴν ἀνασυγκρότησι τοῦ κράτους, τῆς οἰκονομίας, τῆς πολιτικῆς καὶ τὴν ἀναπροσαρμογὴ τοῦ κοινωνικοῦ χώρου στὶς κατευθύνσεις ποὺ θὰ προσδιορίζονταν.

Το κρίσιμο διάστημα τοῦ βίου τῶν ὀκτὼ μηνῶν τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἀναδεικνύει καὶ ἀποδεικνύει τὴν ὕπαρξι πολλαπλῶν ἀντιθέσεων τόσον ἐντὸς τοῦ ἐξουσιαστικοῦ πλέγματος, ὅσον καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ μὲ ἐμφανῆ τὴν κατάστασιν κοπώσεως στὴν ὁποία εἶχαν περιέλθει οἱ, κατ᾽ ἐξοχήν, πρωταγωνιστὲς τῆς προσπάθειας Ταξικῆς καὶ πολιτειακῆς ἀνασυγκροτήσεως, κατὰ τὸ τελευταῖο διάστημα τῆς κυβερνήσεως Κέρενσκυ.

Ἡ συμπλοκὴ συμφερόντων καὶ ἐπιδιώξεων, ἀνταγωνισμῶν καὶ ἀλληλοϋπονομεύσεων πῆρε τέτοιες διαστάσεις ὥστε ἀκόμη καὶ μετὰ ἀπὸ ἕναν αἰῶνα καί, μολονότι ἔγιναν προσβάσιμα ἀρχεῖα τοῦ ρωσσικοῦ κράτους, εἶναι πολλὰ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παραμένουν στὴν ἀφάνεια.

Ἐν πάσει περιπτώσει, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖο χρειάζεται νὰ ἔχει ὑπ᾽ ὄψιν κάθε ἀσχολούμενος μὲ αὐτὴν τὴν περίοδο εἶναι ὅτι ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις ἦταν αὐτὸ τὸ ὁποῖον τῆς καθόριζε καὶ ἡ ὀνομασία της: Προσωρινή. Τὸ καθῆκον, ἡ ὑποχρέωσίς της, ἦταν νὰ λάβει κάποια μέτρα ἄμεσης ἀνάγκης καὶ νὰ προετοιμάσει τὴν διεξαγωγὴ ἐκλογῶν γιὰ τὴν Συντακτικὴ Συνέλευσι ἡ ὁποία θὰ ἐπικύρωνε καὶ θὰ ἔθετε σὲ ἐφαρμογὴ τὰ μέχρι τότε νομοθετήματα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, ὁρίζουσα καὶ τὴν μετέπειτα πορεία τῆς Ρωσσίας. Ἑπομένως, οἱ ὑπερβολικὲς ἀπαιτήσεις πρὸς αὐτὴν παρέβλεπαν σκοπίμως τὴν

πραγματικότητα καὶ στὴν οὐσία προβάλλονταν μὲ σκοπὸ τὴν ὑπονόμευσίν της, ἀφοῦ τὰ πλήθη δὲν μποροῦν νὰ κατανοήσουν τὶς ἐξουσιαστικὲς τεχνικὲς καὶ παρασύρονται εὔκολα πρὸς τοὺς δρόμους ποὺ τοὺς κατευθύνουν οἱ ἐπιτήδειοι. Ἄλλωστε, σύμφωνα μὲ τὰ λεγόμενα τοῦ κόμητος Μιραμπώ: «Ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ ἀκυρώσουμε τὴν ἐπανάσταση εἶναι νὰ ζητάμε πάρα πολλά».

Ἡ πλημμυρίδα τῶν κομμουνιστικῶν ἐντύπων ἔχει κατασκευάσει μύθους. Οι μύθοι αὐτοὶ υἱοθετήθηκαν καὶ ἀπό μερίδα ἰθυνόντων τοῦ ἐξουσιαστικοῦ συστήματος καὶ ἔτσι παγιοποιήθηκαν σ' ἕνα πλέγμα ἰδεολογημάτων, τὸ ὁποῖο κατασκευάζει ἕνα ὁρισμένο εἶδος συνειδήσεων καὶ αὐταπατῶν, καθὼς καὶ τὸν ἐγκλωβισμὸ τῶν ἀνθρώπων ἐντὸς τοῦ λαβύρινθου καὶ τῶν ἀδιεξόδων τῆς εξουσιαστικῆς νοοτροπίας.

Μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς ἡ ἀνθρωπότητα θὰ μπορέσει νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἐφ' ὅσον ξεπεράσει ὁριστικὰ καὶ ἀμετάκλητα τὶς ἐξουσιαστικὲς ἰδεολογίες, τὰ ἰδεολογήματα, τὴν πολιτικὴ καὶ ὅσους τὴν ἀσκοῦν, τὴν ἐθελοδουλεία, τὴν μισαλλοδοξία καὶ τὸν φανατισμὸ, ἐλπίζουμε ὅτι μὲ αὐτὴν τὴν ἔκδοσι θὰ ἐνισχυθοῦν οἱ προσπάθειες και οἱ δυνατότητες ὅσων δροῦν καὶ σκέπτονται μὲ ἐλεύθερο καὶ δημιουργικὸ τρόπο.

Συσπείρωση Ἀναρχικῶν

Νοέμβριος 2017

23 Φεβρουαρίου 1917

ΜΕΡΟΣ Ι

Φεβρουάριος 1917. Ἡ Ἐπανάστασις

Σὲ μιὰ ἐπανάστασι, ὅπως καὶ σὲ ἕνα μυθιστόρημα,
τὸ πιὸ δύσκολο εἶναι νὰ βρεῖς ποιὸ θὰ εἶναι τὸ τέλος.
ALEXIS DE TOCQUEVILLE

Ὡς συνήθως, οἱ ἄνθρωποι, στὶς περισσότερες περιπτώσεις, ἀποδέχονται τὶς εἰκόνες καὶ τὶς παραστάσεις οἱ ὁποῖες τοὺς ἐντυπώνονται μὲ ἕναν ἐξωγενῆ τρόπο. Αὐτὸ ἰσχύει καὶ μὲ τὴν περίπτωσιν τοῦ 1917, τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου καὶ τῶν γεγονότων τοῦ Ὀκτωβρίου.

Αὐτὸς ὁ τρόπος μηχανιστικῆς ἀποκτήσεως γνώσεων καὶ «καταστάλαξης» ἐμπειριῶν εἶναι κατ᾽ οὐσίαν ἐξουσιαστικός, ἐφ᾽ ὅσον δὲν προέρχεται ἀπὸ τὴν αὐτοδύναμη δημιουργικότητα καὶ τὴν καλλιέργεια ἰδεῶν ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς καταπιεζόμενους καὶ ἐκμεταλλευόμενους ἀνθρώπους, –οἱ ὁποῖοι ἐν συνεχεία θὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ τὶς θέσουν σὲ ἐφαρμογή–, ἀλλὰ ἀπὸ ἐξωτερικοὺς παράγοντες, ὅπως εἶναι εἴτε οἱ ἀμέσως ἀσκοῦντες τὴν δύναμη ἐπιβολῆς τῶν θελήσεών τους, εἴτε οἱ ἀποτελοῦντες τὴν χαρακτηριζόμενη, μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, ὡς πρωτοπορεία. Ἑπομένως, ἀναμφισβήτητα ἐξουσιαστικὴ εἶναι καὶ ἡ διαδικασία, ὅπου οἱ ἄνθρωποι ὁδηγοῦνται σὲ συγκεκριμένες ἐνέργειες, μὴ γνωρίζοντες οὔτε τὸ βαθύτερο νόημα, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν. Αὐτὸ συμβαίνει ἐπειδὴ συνήθως ὑποκύπτουν σὲ ἀόριστα συνθήματα, σὲ ὑποσχέσεις οἱ ὁποῖες δὲν ἔχουν πραγματικὸ ἀντίκρυσμα καί, ἐν τέλει, δὲν ὑλοποιοῦνται, ἀφοῦ συμπλέκονται μὲ τὴν τεχνικὴ τῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία εἶναι τὸ κατ᾽ ἐξοχὴν μέσον χειραγώγησης, εἴτε πραγματοποιεῖται τὸ ἀκριβῶς ἀντίθετο ἀπὸ αὐτὸ ποὺ τοὺς ἔχουν ὑποσχεθεῖ.

Ἐπ᾽ αὐτῶν καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν λόγων, χρειάζεται μία περαιτέρω

συνεχὴς καὶ ἐπίμονη διερεύνησις τῶν αἰτιῶν καὶ τῶν σχέσεων, οἱ ὁποῖες ἐπέφεραν συγκεκριμένα ἀποτελέσματα. Ὅταν ἀνατρέχουμε στὰ γεγονότα, ἀναλύουμε ἢ προσπαθοῦμε νὰ ἀνακαλύψουμε τὶς οὐσιαστικὲς διαστάσεις καὶ τὴν ἀληθῆ τους ὄψη, ἡ ὁποία πολλὲς φορὲς κρύπτεται πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα, τότε εἶναι ἀναμενόμενο νὰ ἐμφανισθοῦν ἀρκετοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι γίνεται προσπάθεια γιὰ νὰ γραφεῖ ἐκ νέου ἡ ἱστορία. Ὁ παραλογισμὸς καὶ οἱ σκοπιμότητες αὐτῆς τῆς ἀπόψεως εἶναι προφανεῖς. Διότι μὲ τὸν τρόπο τὸν ὁποῖο ἔχει γραφεῖ ἡ ἱστορία, ἀντανακλᾶ, σὲ πάρα πολλὲς περιπτώσεις, τὶς ἰδιοτελεῖς ἐπιδιώξεις ὅσων σχετίζονται μὲ τὴν ἐξουσία γενικῶς (ἢ τὴν ἑκάστοτε μορφή της εἰδικῶς) καὶ τοὺς εὐρύτερους κυριαρχικοὺς μηχανισμούς. Ἄλλωστε, ἱστορία εἶναι ἡ γνώση ἡ ὁποία ἀποκτᾶται μὲ ἐρωτήσεις καὶ ἔρευνα. Ἀποκτᾶται, λοιπόν, εἰς τὸ διηνεκές, δεδομένου ὅτι οἱ δυνατότητες τῶν ἀνθρώπων στὸ νὰ ἀναλύουν, νὰ ἐμβαθύνουν, νὰ ἀφομοιώνουν καὶ νὰ συνειδητοποιοῦν τὰ ὅσα ἔχουν γίνει, αὐξάνονται σὺν τῷ χρόνῳ, καθὼς τὰ παραπετάσματα τὰ ὁποῖα καλύπτουν τὶς πηγὲς γνώσεως καὶ κατανοήσεως καταρρακώνονται καὶ τὸ ψεῦδος σαρώνεται μπροστὰ στὴν λαμπρότητα τῆς ἀλήθειας.

Τὰ ψεύδη καὶ οἱ παραποιήσεις τῶν πραγματικῶν γεγονότων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀφετηρία, ἐκείνου ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ τὰ ἐξετάσει, εἶναι δυνατὸν νὰ ὁδηγήσουν σὲ ἐσφαλμένα συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σχετίζονται μὲ τὰ διαδοχικὰ βήματα καὶ τὶς ἀλλαγὲς οἱ ὁποῖες ἔχουν συμβεῖ στὸν πλανήτη καὶ στὰ ἀνθρώπινα σύνολα. Ἑπομένως, ἐὰν προσεγγίσουμε στοιχειωδῶς τὴν πορεία τῆς ἀνθρωπότητος θὰ διαπιστώσουμε ὅτι εἶναι πλήρης ἀπὸ ἐπαναστάσεις καὶ ἐξεγέρσεις. Εἶναι, δηλαδή, πλήρης ἀπὸ ἀνακατατάξεις καὶ μετασχηματισμούς, οἱ ὁποῖοι σχετίζονται μὲ μεταβολὲς στὸν τρόπο σκέψεως καὶ στὸν τρόπο διαχειρίσεως τῶν ἀνθρωπίνων προβλημάτων καὶ ὑποθέσεων ἀπὸ ἐξουσιαστικὲς συσπειρώσεις, **ἡ παρουσία, συγκρότησις, ἀποσύνθεσις καὶ ἀνασυγκρότησις** τῶν ὁποίων ἔχουν ἄμεση συνάφεια μὲ τὴν αὔξηση τῆς κινητικότητος στὸν οἰκονομικό, πολιτικὸ καὶ κοινωνικὸ τομέα καὶ τὴν μεταβολὴ ἢ ἀνατροπὴ τῶν ὑπαρχουσῶν ἰσορροπιῶν. Αὐτὴ ἡ κατάστασις εἶναι γνωστὴ μὲ τὸν ὅρον **κρίσις**. Κάθε μεταβολή, ἡ

ὁποία θὰ ἐπέλθει, ὡς ἀποτέλεσμα τοιούτου εἴδους ἀναταράξεων θὰ εἶναι ἀποτέλεσμα κρίσεως.[1] Εἶναι τὸ σημεῖο ἀνάμεσα στὶς ἀναταράξεις καὶ στὴν ἐφαρμογή ἀποφάσεων καὶ ἔχει ἕναν ὁρισμένο χρόνο διαρκείας, ἄλλοτε παρατεταμένο καὶ ἄλλοτε περιορισμένο.

Ἡ χρονικὴ διάρκεια, βεβαίως, ἔχει ἄμεση σχέση τόσο μὲ τὰ ἐπιφαινόμενα ὅσο καὶ μὲ τὶς ὑπόγειες διαδρομές, οἱ ὁποῖες στὶς περισσότερες τῶν περιπτώσεων ἔχουν μεγαλύτερη διάρκεια καὶ εἶναι προγενέστερες ἀπὸ τὶς ἐκδηλούμενες ἐντάσεις· αὐτές, μὲ τὴν σειρά τους, γίνονται αἰσθητές, ἐφ' ὅσον ἔχει ὑπάρξει ἐκείνη ἡ συσσώρευσις, ἡ ὁποία ἀναζητᾶ τὴν ἔκφρασίν της μὲ δυναμικὸ τρόπο, ἐπιδιώκουσα τὴν ἐπικράτησιν της. Τὸ σημεῖο, ὅπου ἡ ὅλη προσπάθεια στέφεται ἀπὸ ἐπιτυχία εἶναι αὐτὸ ὅπου συγκλίνουν καὶ συντίθενται οἱ δραστηριότητες πολλῶν συνισταμένων. Τὸ κατὰ πόσον αὐτὴ ἡ κατάστασις θὰ διατηρηθεῖ εἶναι ζήτημα σταθεροποιήσεως τῶν συγκλινουσῶν δυνάμεων, ἀφ' ἑνός, καὶ ἀντιστάσεως ἢ ἀδρανείας τῶν ἀντιρρόπων δυνάμεων, ἀφ' ἑτέρου.

Σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὶς ὑπόγειες διαδρομές,[2] αὐτὲς ἀφοροῦν τὴν καλλιέργεια ἰδεῶν, οἱ ὁποῖες ἐπιδροῦν μὲ πολυσύνθετο τρόπο στὶς ἐπικρατοῦσες συνθῆκες. Θὰ πρέπει, ὡστόσο, νὰ ληφθεῖ ὑπ' ὄψιν ὅτι αὐτὲς οἱ συνθῆκες ἦταν τὸ καταστάλαγμα καὶ ἡ ἀποκρυστάλλωσις ἰδεῶν, οἱ ὁποῖες, ὡς ἀποτέλεσμα προηγούμενων διαδικασιῶν σχηματοποίησαν τὸ ἰδεολογικὸ βάθρο τῆς Τάξεως καὶ τῆς ἡγεμονίας της, ἐντὸς δεδομένων ἱστορικά, χρονικῶν σημείων.

Ἐάν, ἐν προκειμένω, θελήσουμε νὰ προσδιορίσουμε, μὲ συνοπτικὸ τρόπο τὴν Τάξιν, ὀφείλουμε νὰ περιλάβουμε τὸ σύνολο τῶν ἀτόμων (καὶ ἑπομένως τῶν μεταξύ τους καὶ περὶ αὐτῶν συσπει-

---

1. Κρίσις, εἶναι ἡ διαδικασία ἢ ἡ διεργασία, ὅπου μετὰ ἀπὸ σταθμίσεις καὶ ἐκτιμήσεις τῶν ἀναταράξεων λαμβάνονται ἀποφάσεις. Ἑπομένως, ἡ κρίσις εἶναι τὸ μέσον κατανοήσεως καὶ ἀναγνωρίσεως, ὁμογενῶν καὶ μή, καταστάσεων καὶ γεγονότων. Ὡς ἐκ τούτου κρίσις δὲν εἶναι οἱ ἀναταράξεις, ὅπως συνήθως γίνεται λανθασμένα ἀντιληπτό, οὔτε, βεβαίως, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀποφάσεων.

2. Οἱ ὁποῖες στὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι τόσον ὑπόγειες, ἀλλὰ ἁπλῶς χαρακτηρίζονται ὡς τέτοιες, ἐπειδὴ δὲν εἶναι εὔκολο νὰ κατανοηθεῖ –ἢ ὑποτιμᾶται– ἡ δυναμική τους γιὰ κάποιο διάστημα.

ρώσεων) τὰ ὁποία μετὰ ἀπὸ ὁρισμένες διαδικασίες ἀντιθέσεων καὶ ἀντιπαραθέσεων καταλήγουν σὲ συμφωνίες καὶ συστήνουν, ἐν τέλει, ἕνα ὁρισμένο ἰδεολογικὸ βάθρο διὰ τοῦ ὁποίου τίθεται σὲ ἐφαρμογὴ τὸ πλέγμα πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ κοινωνικῶν κατευθύνσεων καὶ προοπτικῶν, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τόσον συγκεκριμένων καταστάσεων ὅσον καὶ τῶν εὐρυτέρων συμφερόντων τῆς Τάξεως.

Εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ σύστασις αὐτοῦ τοῦ πλέγματος μέχρις ὅτου ὁδηγηθεῖ σὲ ἕνα ὁρισμένο σημεῖο «ἰσορροπίας», ἡ ὁποία νὰ τὸ καθιστᾶ κατάλληλο γιὰ τὸν ἔλεγχο καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πραγματικότητος διὰ μέσου ἑνὸς συστήματος ἐλεγχόμενου καὶ ἄρα διαχειρίσιμου, προκαλεῖ πολλὲς ἀνακατατάξεις, ἀναπροσανατολισμοὺς καὶ φθορὰ τῆς ἤδη ὑπάρχουσας μορφῆς τῆς Τάξεως, παραμερισμὸ καὶ ἐξόντωση πολλῶν ἀπὸ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι μέχρι πρὸ τινὸς ἀποτελοῦσαν συστατικὸ μέρος της. Τὰ ὅσα συμβαίνουν κατὰ τὴν διάρκεια αὐτῶν τῶν διαδικασιῶν ἀποκτοῦν τὴν ἀγριότερη μορφή τους ἡ ὁποία ἐπιτείνεται ὅταν ἐξωτερικὲς δυνάμεις ἐπιθυμοῦν νὰ μποῦν στὸν κύκλο τῆς κυριαρχίας τῆς, ὑπὸ ἀνασυγκρότησιν, Τάξεως. Ὁ ἐσωτερικὸς πόλεμος, σὲ αὐτὲς τὶς περιπτώσεις παίρνει εὐρύτερες διαστάσεις στὸ μέτρο ὅπου συμμετέχουν στρατιωτικὲς μονάδες ἢ τμήματα τῶν ἀποτελούντων τὸν κοινωνικὸ χῶρο, στὸ πλευρὸ ἑκάστης τῶν ἀντιπαρατιθεμένων ὁμάδων ἢ συσπειρώσεων. Ὁ ἀγριότερος καὶ ὁ μόνος πραγματικὰ ταξικὸς πόλεμος, ἡ ὑπαρκτὴ ταξικὴ πάλη εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία διεξάγεται μέσα στοὺς κόλπους τῆς Τάξεως, «ἐπ᾽ ὀνόματί της καὶ δι᾽ αὐτήν».

Σὲ αὐτὲς τὶς γιγάντιες, πολλὲς φορές, συγκρούσεις χρειάζεται ὁρισμένες δυνάμεις νὰ συνάψουν συμμαχίες καὶ ἄλλες νὰ προσελκυσθοῦν μὲ τὴν μία ἢ τὴν ἄλλη πλευρά. Αὐτὲς οἱ διαδικασίες κατευθύνονται καὶ ἀναπτύσσονται συνήθως πρὸς ἐκεῖνα τὰ τμήματα τῆς κοινωνίας, τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑποστεῖ τὰ δεινὰ τῆς, ἤδη ὑπάρχουσας, μορφῆς ἐξουσίας καί, ὡς ἐκ τούτου, εἶναι πρόθυμα νὰ ἀσπασθοῦν μὲ ἀπερίγραπτο, συνήθως, ἐνθουσιασμὸ τὶς ἐκπεμπόμενες γενικὲς καὶ ἀσαφεῖς ἰδέες, οἱ ὁποῖες ὑπόσχονται ἐπιγείους παραδείσους. Ἄλλωστε ὁ χῶρος τῆς ἀμάθειας καὶ τῆς ἡμιμάθειας εἶναι ὁ πλέον ἐνθουσιώδης, πρόσφορος καὶ πρόθυμος νὰ θυσιασθεῖ

γιὰ σακατεμένες ἰδέες, οἱ ὁποῖες ἔχουν μεταβληθεῖ σὲ ἰδεολογήματα[3] καὶ ἰδεολογίες.[4] Ἐν τούτοις αὐτὰ τὰ κοινωνικὰ τμήματα συνήθως συντελοῦν στὴν πρόκληση καὶ δημιουργία ἐκείνης τῆς ἐνθουσιώδους καὶ δημιουργικῆς –ἂν καὶ περιορισμένης χωρικὰ καὶ χρονικά– αἴσθησης ἐλευθερίας, ἡ οποία τροφοδοτεῖ ἀπελευθερωτικὲς προσδοκίες καὶ ὁράματα.

Ὅσα προαναφέρθηκαν μποροῦν νὰ περιγράψουν σὲ γενικὲς γραμμὲς –καὶ ἐν συντομία– τὴν κατάσταση, μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία ἀναδύθηκε ἡ ἐπανάστασις τοῦ Φεβρουαρίου 1917.

Κατὰ τὸν 19ο αἰῶνα ὑπῆρξε, στὴν αὐτοκρατορικὴ Ρωσσία, ἡ ἐντονώτερη διεργασία στὸν τομέα τῶν ἰδεῶν. Ἀνάμεσα σὲ αὐτὲς ἀξίζει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι ἡ ἐπιλογὴ τοῦ προσανατολισμοῦ πρὸς τὸν βιομηχανικὸ καπιταλισμὸ καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ὅσων αὐτὸς συνεπάγετο, δὲν ἦταν γενικῶς ἀποδεκτή.

Τὸ σύνολο τῶν διαδικασιῶν καὶ διεργασιῶν καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ 1917 ἀφοροῦσε τὴν πραγματοποίηση καὶ ἐφαρμογὴ μιᾶς ἐπαναστάσεως, ἡ ὁποία θὰ μετασχημάτιζε τοὺς ὅρους κυριαρχίας καὶ ἐκμεταλλεύσεως μὲ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Τάξεως, ἡ ὁποία θὰ ἀναλάμβανε τὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀναμορφωμένων ἰδεολογικῶν, πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ὅρων της. Τὸ ζητούμενο ἦταν μὲ ποιόν μανδύα θὰ ἦταν ἐνδεδυμένη.[5]

---

3. Ἰδεολόγημα εἶναι ἡ κοινωνική, πολιτικὴ ἢ φιλοσοφικὴ ἰδέα· ἡ ἄποψη ποὺ ἔχει ἐπινοηθεῖ γιὰ νὰ ὑποστηρίξει μιὰ ἄλλη ἰδέα ἢ κάποιο σκοπό, ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἀντιστοιχεῖ στὴν πραγματικότητα.
4. Ἰδεολογία εἶναι τὸ σύστημα τὸ ὁποῖο κατασκευάζεται ὡς ἀποτέλεσμα τῆς συμπαγοποιήσεως/κρυσταλλοποιήσεως ἰδεῶν καὶ ἀπόψεων, οἱ ὁποῖες ἔχουν υποστεῖ ἀλλοιώσεις καὶ μεταβολὲς ἐξ αἰτίας διαφόρων ἀτομικῶν ἢ ὁμαδικῶν ἐπιδράσεων. Ἡ ἰδεολογία προκαλεῖ ψευδῆ ἀντίληψη καὶ ἀφομοίωση τῶν ὅσων πραγματικὰ συμβαίνουν μὲ ἀποτέλεσμα τὴν κατασκευὴ πλαστῆς συνειδήσεως στοὺς ἐμπλεκόμενους μὲ αὐτήν.
5. Ἀξίζει σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο νὰ ἀναφερθεῖ ὅτι κατὰ τὶς ἐκλογὲς γιὰ τὴν Συντακτικὴ Συνέλευση οἱ ὁποῖες ἔγιναν τὸν Νοέμβριο τοῦ 1917 συμμετεῖχαν 23 κόμματα. Ἀπὸ αὐτὰ 6 ἐξέφραζαν ἐθνικὲς ὁμάδες, 2 θρησκευόμενα, 3 σοσιαλδημοκρατικά, 4 σοσιαλδημοκρατικά-ἐθνικά, 3 σοσιαλιστικὰ ποὺ συγκέντρωναν περισσότερα ἀπὸ 21 ἑκατομμύρια ψηφοφόρους καὶ τὴν

Ἡ Τάξις ἦταν σὲ κατάσταση πλήρους ἀποδιοργανώσεως. Ἡ ἀποσύνθεση στοὺς κόλπους της δὲν ἄφηνε καμμία ἀμφιβολία γιὰ τὸ ἐπερχόμενος τέλος της μὲ τὴν μορφὴ ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἦταν γνωστὴ καὶ μὲ τὸ μέχρι ἐκείνη τὴν περίοδο πολιτικὸ καὶ ἰδεολογικό της περιεχόμενο.

Ἤδη, καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τοῦ 19ου αἰῶνα εἶχαν ἀναπτυχθεῖ ἔντονες διεργασίες σὲ ἐπίπεδο ἰδεῶν, οἱ ὁποῖες εἶχαν τὴν ἀντανάκλασή τους στὸν κοινωνικὸ καὶ οἰκονομικὸ τομέα. Αὐτὲς οἱ ἰδέες μπόρεσαν νὰ μαγνητίσουν τμήματα τοῦ πληθυσμοῦ, νὰ κινήσουν μειοψηφίες, νὰ προκαλέσουν ἐπιθέσεις κατὰ τῶν ἀρχόντων καὶ δολοφονίες τσάρων.

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ 19ου αἰῶνα στὸν θρόνο τῆς Ρωσσίας ἀνῆλθαν συνολικὰ 6 τσάροι ἐκ τῶν ὁποίων οἱ δύο δολοφονήθηκαν.

Οἱ ἐπιθέσεις ἐναντίον τῶν τσάρων καὶ τῶν ἀξιωματούχων, ἀπέπνεαν τὸ γενικότερο κλῖμα ἀναταραχῆς, τόσο στὸ κοινωνικὸ πεδίο ὅσο καὶ ἐντὸς τῆς Τάξεως. Ὅσον ἀφορᾶ τὰ ἐντὸς τῆς Τάξεως, εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ περίπτωση τῆς δολοφονίας τοῦ ψυχοπαθοῦς τσάρου Παύλου, στὶς 11 Μαρτίου 1801, ἀπό μία ὁμάδα αὐλικῶν καὶ ἀξιωματικῶν. Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ προκάλεσε κύματα ἀσυγκράτητου ἐνθουσιασμοῦ στοὺς κατοίκους τῆς Πετρούπολης.

Σὲ μία ἄλλη περίπτωση, τὸ κίνημα τῶν Δεκεμβριστῶν (Ἕνωσις γιὰ τὸ Κοινὸ Καλό) ἀποπειράθηκε νὰ ἐμποδίσει τὸν στρατὸ καὶ τὴν Γερουσία στὸ νὰ ὁρκίσουν τὸν τσάρο Νικόλαο Α΄ μὲ σκοπὸ νὰ ματαιωθεῖ ἡ ἄνοδός του στὸν θρόνο. Οἱ στόχοι τους ἦταν: ἐγκατάστασις προσωρινῆς κυβερνήσεως, κατάργησις τῆς δουλοπαροικίας, ἰσότητα ὅλων ἐνώπιον τοῦ νόμου, καθιέρωσις τῶν δημοκρατικῶν ἐλευθεριῶν, ὁρκωτὰ δικαστήρια, ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία γιὰ ὅλους, ἐκλεγόμενοι ὑπάλληλοι, κατάργησις τοῦ κεφαλικοῦ φόρου καὶ ἐγκαθίδρυσις συνταγματικῆς μοναρχίας.

Ἡ ἐξέγερσις κατεστάλη βίαια, καθὼς ὁ στρατὸς καὶ ἡ ἐκκλησία παρέμεναν πιστοὶ στὴν αὐτοκρατορικὴ δυναστεία. Οἱ ἐπιζήσαντες

ἀπόλυτη πλειοψηφία σὲ βουλευτές, 1 Ἑβραϊκό, 2 τῆς δεξιᾶς, τὸ κόμμα τῶν Συνταγματικῶν Δημοκρατῶν (περισσότερο γνωστὸ ὡς Καντέ) καὶ τὸ κόμμα τῶν Μπολσεβίκων.

ἀπὸ τὴ ἐξέγερσιν ἐστάλησαν στὴν ἐξορία καὶ οἱ πέντε ἡγέτες της ἐκτελέστηκαν. Οἱ Δεκεμβριστές, εἶχαν στὶς τάξεις τους πολλοὺς διανοούμενους, κυρίως ποιητές, καὶ εἶχαν κερδίσει τὴν συμπάθεια τῶν μεγαλύτερων προσωπικοτήτων τῆς λογοτεχνίας τῆς ἐποχῆς, ὅπως τοῦ Πούσκιν καὶ τοῦ Γκριμπογιέντοφ. Τὸ κίνημα ἐμφανίστηκε καὶ ὡς λογοτεχνικὸ ρεῦμα, τὸ ὁποῖο παρουσίασε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Ρωσσία μία ποίηση, ἀντίθετη πρὸς τὸν τσαρισμό.

Ὁ διάδοχος τοῦ τσάρου Νικολάου Α΄, ἦταν ὁ Ἀλέξανδρος Β΄, ὁ ἐπονομαζόμενος Ἀπελευθερωτής, λόγω τῆς διακηρύξεως τοῦ 1861 σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία καταργοῦσε τὴν δουλοπαροικία. Στὴν πραγματικότητα αὐτὴ ἡ διακήρυξις δὲν ἄλλαξε τὴν οὐσία τῶν πραγμάτων. Ἐναντίον του πραγματοποιήθηκαν δύο ἀπόπειρες δολοφονίας. Ἡ πρώτη ἦταν ἀνεπιτυχής, ἡ δεύτερη, τὸ 1881, τήν ὁποία ἐκτέλεσε ἡ Ναρόνταγια Βόλια (Λαϊκὴ Θέληση) εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὸν θάνατό του.

Καθώς, ἀφ᾽ ἑνὸς ἡ αἴσθηση τῶν κρατούντων γιὰ ἀνανέωση ἀναπτυσσόταν βαθμηδόν, ταυτοχρόνως, οἱ ἀντίρροπες δυνάμεις, ἐντὸς τῆς Τάξεως, προέβαλαν ἰσχυρὲς ἀντιστάσεις ὡς ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων οἱ ἐπαγγελλόμενες μεταρρυθμίσεις ἦταν κουτσές, ἀλλὰ καὶ ὅσες ψηφίσθηκαν ἔμειναν στὰ χαρτιά.

Ἡ ἐπανάστασις

Ἡ εἴσοδος τοῦ 20ου αἰῶνος βρίσκει τὴν Ρωσσία σὲ κατάσταση τελματώδη, ἡ ὁποία ἐπιδεινώνεται ἀπὸ τὶς πολεμικὲς συρράξεις (πόλεμος μὲ τὴν Ἰαπωνία, συμμετοχὴ στὴν πρώτη περίοδο τῆς παγκόσμιας ἀνθρωποσφαγῆς 1914-1918), ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν δυναμικὴ παρουσία ἑνὸς μικροῦ μὲν ἀριθμητικά, ἀλλὰ ὀργανωμένου ἐργατικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἡ κατάσταση στὸ μπλὸκ τῆς Τάξεως λίγο πρὶν τὴν ἐπανάσταση τοῦ Φεβρουαρίου 1917 εἶχε τὴν εἰκόνα τοῦ περιορισμοῦ σὲ δύο πλευρές. Ἡ μία, ὀλιγάριθμη καὶ εὑρισκομένη σὲ ἀποσύνδεση ἀπὸ τὶς ἄλλες, περιελάμβανε τὸν τσάρο καὶ μία περιορισμένη ὁμάδα ἀξιωματούχων. Ἀπὸ τὰ ἄλλα τμήματα τῆς Τάξεως (στὰ ὁποῖα παρὰ τὴν ἀνομοιογένειά τους) ὑπῆρχε μία μερίδα ὑψηλόβαθμων ἀξιω-

ματικῶν ἡ ὁποία ἀπὸ κοινοῦ μὲ τοὺς ἐπικεφαλῆς τῶν προοδευτικῶν, προετοίμαζε ἕνα πραξικόπημα μὲ σκοπὸ τὴν ἀναίμακτη ἀνατροπὴ τοῦ Τσάρου, ἡ ἀπομάκρυνσις τοῦ ὁποίου ἀπὸ τὴν ἐξουσία ἦταν κοινός, πλέον, τόπος.

Ὁ κλειστὸς κύκλος τῆς τσαρικῆς αὐλῆς προετοιμαζόταν γιὰ τὴν σύναψη ξεχωριστῆς συνθήκης εἰρήνης μὲ τὴν Γερμανία τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ 1916. Ὅμως, ἡ διαρροὴ αὐτοῦ τοῦ σχεδίου ὁδήγησε στὴν ματαίωσι αὐτῆς τῆς συμφωνίας.

Στὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰανουαρίου 1917 ἔγινε φανερὸ ὅτι ὁ πόλεμος τῆς τσαρικῆς αὐλῆς κατὰ τῶν ἀγροτικῶν ἑνώσεων, τῶν ἑνωμένων Δημοτικῶν Συμβουλίων, τῶν Συνεταιρισμῶν καὶ ὅλων τῶν ὀργανωμένων ὁμάδων οἱ ὁποῖες ἐργάζονταν ἐθελοντικὰ γιὰ τὴν ἄμυνα, ἔπαιρνε ὁλοκληρωτικὲς διαστάσεις, ἀγγίζοντας τὸν ἀπόλυτο παραλογισμό, καθὼς ἔγινε γνωστὸ ὅτι ἡ τσαρικὴ κυβέρνησις ἐπροτίθετο νὰ τὶς θέσει ὑπὸ τὸν πλήρη ἔλεγχό της.

Τὸ ἴδιο χρονικὸ διάστημα (Ἰανουάριος-Φεβρουάριος 1917) ὑπῆρξε πενταπλάσια αὔξηση τῶν ἀπεργιῶν (1140) σὲ σχέσι μὲ αὐτὲς ποὺ πραγματοποιήθηκαν ὁλόκληρο τὸ 1916 (243), ὁ δὲ ἐργατικὸς πληθυσμὸς τῆς πρωτευούσης ἐμφάνιζε ἔντονα τὰ σημάδια τῆς αὐξανόμενης ἐντάσεως. Τὸ καθεστὼς ἀντιλαμβανόμενο τὴν κρισιμότητα προβαίνει στὴν σύλληψη μίας ἐργατικῆς ὁμάδας, ἡ ὁποία συμμετεῖχε στὴν Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Πολεμικῆς Βιομηχανίας, μὲ τὴν κατηγορία τῆς συμμετοχῆς σὲ ἐγκληματικὴ ὀργάνωση μὲ σκοπὸ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ «κρατοῦντος πολιτειακοῦ συστήματος καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν σοσιαλιστικῆς δημοκρατίας».

Στὶς 8 Φεβρουαρίου, ὁ Τσάρος προσπαθεῖ νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν κατάσταση μὲ τὴν ἀπόσπασιν ἀπὸ τὸ βόρειο μέτωπο τοῦ στρατιωτικοῦ τομέα τοῦ Πέτρογκραντ καὶ παραχωρῶντας εἰδικὲς ἐξουσίες στὸν στρατηγὸ Χαμπαλὼφ. Τὸ μόνο ἀνεξάρτητο σῶμα ἦταν πλέον ἡ Δούμα (Βουλὴ Λαϊκῶν Ἀντιπροσώπων), στὴν ὁποία τόσον οἱ διοικητὲς τῶν μονάδων τοῦ μετώπου, ὅσον καὶ οἱ ἐργάτες εἶχαν ἐναποθέσει τὶς προσδοκίες τους γιὰ τὴν καλυτέρευσι τῆς καταστάσεως, στρατιωτικά, κοινωνικὰ καὶ οἰκονομικά.

Καθώς, ἡ σύνοδος τῆς Δούμα ὁρίσθηκε γιὰ τὶς 14 Φεβρουαρίου, μία διαδήλωση τὴν ὁποία προετοίμαζαν οἱ ἐργάτες γιὰ τὴν ἴδια

ἡμέρα, ματαιώθηκε ἐπειδὴ ἡ Ἕνωσις Προοδευτικῶν, μὲ ἀνακοίνωσι τοῦ Μιλιούκωφ πρὸς τὸν τύπο, ἀποφάσισε νὰ μὴν τὴν ὑποστηρίξει, γιὰ λόγους τακτικῆς.

Λίγο πρὶν τὴν σύνοδο ὁ πρόεδρος τῆς Δούμα, Ροτζιάνκο, ἐπισκέφθηκε τὸν Τσάρο γιὰ νὰ τοῦ ἐπιστήσει τὴν προσοχὴ ὅτι ἡ πίεση τῆς κυβερνήσεως (διοριζόταν ἀπὸ τὸν Τσάρο) καὶ οἱ κατασταλτικὲς καὶ ἐκφοβιστικὲς ἐνέργειες κατὰ τῆς Δούμα, δημιουργοῦσαν ἕνα κλῖμα ποὺ ἀποσκοποῦσε στὴν ἀπόκρυψη τῆς ἀλήθειας ἀπὸ τὸν Τσάρο. Γνωστοποίησε τὶς πιέσεις ποὺ τοῦ ἀσκοῦνταν προκειμένου νὰ προβεῖ σὲ διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν καὶ ἐξήγησε ὅτι ὑπὸ τὶς ὑπάρχουσες συνθῆκες, μία τέτοια προσπάθεια θὰ ἦταν ὁλότελα μάταιη: «*Ἡ Δούμα θὰ ἔχανε τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς χώρας, μὲ πιθανὴν ἐκ τούτου συνέπειαν νὰ ἀποφασίσῃ ὁ ἴδιος ὁ λαός, ἐξηντλημένος ἀπὸ τὰς καθημερινὰς ταλαιπωρίας καὶ ἐκνευρισμένος ἀπὸ τὴν παροῦσαν ἔκρυθμον κατάστασιν τῆς διοικήσεως, νὰ ἀναλάβῃ δρᾶσιν διὰ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν νομίμων δικαιωμάτων του*». Ὁ Τσάρος ἀπὸ τὴν πλευρά του εἶπε πὼς θὰ ἄφηνε τὴν Δούμα νὰ συνεχίσει τὶς ἐργασίες της, ἐὰν δὲν παρουσιάζονταν ἄλλες «ἀπρεπεῖς ἐκρήξεις κατὰ τῆς κυβερνήσεως». Ὁ Ροτζιάνκο ἐπεσήμανε ὅτι ἡ ἀκολουθουμένη ἀπὸ τὴν κυβέρνηση πολιτικὴ προμηνύει δεινὰ καὶ ὅτι ἐὰν δὲν ἀναλάβει μία ἄλλη ὑπεύθυνη κυβέρνηση καὶ τὰ πράγματα παραμείνουν ὡς ἔχουν, τότε θὰ ἐπακολουθήσει ἡ ἐπανάστασις καὶ μία κατάστασις ἀναρχίας, τὴν ὁποίαν κανεὶς δὲν θὰ μπορέσει νὰ περιορίσει.

Στὶς 18 Φεβρουαρίου ξέσπασαν ἀπεργίες ἐξ αἰτίας τῆς ἀπότομης ἀνόδου τῶν τιμῶν. Οἱ μεταλλουργοὶ τοῦ συνεργείου σφυρηλασίας τῶν ἐργοστασίων Πουτίλωφ ζήτησαν αὔξηση τῶν ἡμερομισθίων κατὰ 50%. Οἱ ἐργάτες σταμάτησαν νὰ ἐργάζονται, χωρὶς νὰ φεύγουν ἀπὸ τὸ συνεργεῖο. Μετὰ τρεῖς μέρες ἡ ἑταιρεία ἔκλεισε τὸ συνεργεῖο μὲ τὴν πρόφαση ἐξαντλήσεως τῶν ἀποθεμάτων της σὲ κάρβουνο καὶ ἀπέλυσε τὸ προσωπικό. Ἀκολούθησαν ἀπολύσεις καὶ ἀπὸ ἄλλα τμήματα τοῦ ἐργοστασίου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ γίνονται σ᾽ ὅλο τὸ ἐργοστάσιο συγκεντρώσεις μὲ θέμα τὴν κήρυξη ἀπεργίας.

Στὶς 24 Φεβρουαρίου, ἡ διεύθυνσις τῆς Βιομηχανίας Μετάλλου Πουτίλωφ κήρυξε γενικὸ λὸκ ἄουτ, ἀπολύοντας 40.000 ἐργαζόμενους καὶ ἐργάτες. Οἱ ἀπολυμένοι συγκρότησαν ἀπεργιακὴ ἐπιτροπὴ

καὶ ζήτησαν τὴν ὑποστήριξη τῶν ἐργαζομένων τοῦ Πέτρογκραντ.

Ἐν τῷ μεταξύ, ἀπὸ τὶς 19 Φεβρουαρίου ὑπῆρχε ἔλλειψις τροφίμων καὶ ὁ κόσμος ἀναζητοῦσε, ματαίως, στὰ καταστήματα ψωμί. Στὶς 21 Φεβρουαρίου οἱ γυναῖκες τῶν ἐργατῶν σὲ πολλὲς συνοικίες πραγματοποίησαν ἐπιδρομὲς σὲ φούρνους καὶ γαλατάδικα καὶ τὰ λεηλάτησαν.

Ἀναφορικὰ μὲ τὴν στάσι τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων, σ᾽ αὐτὲς τὶς κρίσιμες μέρες ὄχι μόνον ἀπουσίαζε ἀλλά, μὲ τὰ στελέχη του προσπαθοῦσε νὰ αποτρέψει τὶς ἀπεργιακὲς κινητοποιήσεις. Χαρακτηριστικά, τρεῖς μόλις ἡμέρες πρὶν τὴν κορύφωσι τῆς ἐπαναστατικῆς κοινωνικῆς διεργασίας, στις 22 Φεβρουαρίου, ὁ μπολσεβῖκος Β. Ν. Καγιούρωφ μὲ ὁμιλία του σὲ συγκέντρωση γυναικῶν τοῦ Βύμποργκ, τὶς προέτρεπε νὰ μὴν ἀπεργήσουν κατὰ τὴν ἡμέρα τῆς Γυναίκας καὶ νὰ ἀκούσουν τὶς ὁδηγίες τοῦ κόμματος. Ἐννοεῖται ὅτι δεν εισακούσθηκε.[6]

Στὶς 23 Φεβρουαρίου κηρύχθηκε γενικὴ ἐργατικὴ ἀπεργία. Οἱ ἀστυνομικὲς δυνάμεις ἔφιππες καὶ πεζὲς δὲν κατάφερναν νὰ συγκρατήσουν τὰ πλήθη. Μπροστὰ στὴν ἀδυναμία νὰ ἀντιμετωπισθοῦν, τὸ ἔργο τῆς καταστολῆς ἀνέλαβαν οἱ ἐπικεφαλῆς τοῦ στρατοῦ.

Τὴν ἑπομένη ἡμέρα πλήθη κόσμου μαζὶ μὲ τοὺς ἐργάτες προωθοῦνται στὶς κεντρικὲς λεωφόρους. Στήνονται ὁδοφράγματα σὲ γέφυρες, προκειμένου νὰ χωρισθεῖ ἡ πρωτεύουσα σὲ δύο μέρη, σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιο τοῦ στρατηγοῦ Χαμπαλώφ, ὥστε νὰ μπορέσουν νὰ ἀναπτυχθοῦν στρατιωτικὲς δυνάμεις καὶ νὰ καταστείλουν τὶς ταραχὲς μὲ χρήση τῶν ὅπλων. Ὅμως εἶναι ἀργά.

Στὶς 25 Φεβρουαρίου, ἀποσπάσματα κοζάκων καὶ πεζικοῦ ἑνώνονται μὲ τὰ πλήθη τῶν ἐπαναστατημένων, οἱ ὁποῖοι βρίσκονται σὲ διαρκῆ κινητικότητα στὶς κεντρικὲς λεωφόρους τῆς πόλεως.

Τὰ μεσάνυκτα τῆς 26ης πρὸς τὴν 27ην Φεβρουαρίου, ἀναστέλλεται ἡ σύνοδος τῆς Δούμα μὲ διάταγμα ποὺ εἶχε ὑπογράψει ὁ Τσάρος. Τὸ πρωινὸ τῆς 27ης Φεβρουαρίου ξεκινᾶ ἡ ἐπανάσταση τῶν ἐφεδρικῶν ταγμάτων τῆς φρουρᾶς. Τὸ ἱππικὸ τὸ ὁποῖο εἶχαν

6. Alan Woods, *Bolshevism, The road to revolution*, σελ. 472.

καλέσει οἱ ἀνακτορικοὶ ἀπὸ τὸ μέτωπο δὲν ἦλθε στὴν πρωτεύουσα. Ἡ κυβέρνησις τοῦ πρίγκηπα Γκολίτσυν, ἔπαψε νὰ ὑπάρχει!

Χιλιάδες στρατιῶτες ἀπὸ διάφορα συντάγματα ξεχύνονται στοὺς δρόμους χωρὶς τοὺς ἀξιωματικούς. Σὲ ὁρισμένες περιπτώσεις κάποιοι ἀξιωματικοὶ ἔχουν σκοτωθεῖ, ἐνῶ ἄλλοι ἔχουν συλληφθεῖ. Παντοῦ συναδελφώνονται οἱ ἐπαναστατημένοι μὲ τοὺς στρατιῶτες. Οἱ ἀστυνομικὲς δυνάμεις πυροβολοῦν πρὸς τὰ πλήθη ἀπὸ στέγες καὶ καμπαναριὰ κάνοντας χρήση πολυβόλων. Ὅμως, ἡ πλέον ἐνθουσιώδης, αὐθόρμητη, δυναμικὴ καὶ γνήσια ἐπανάστασις εἶχε ἐπικρατήσει!

Στὶς 27 Φεβρουαρίου, μέχρι τὸ δειλινό, τὰ ἐπαναστατημένα στρατεύματα εἶχαν κυριαρχήσει σὲ ὅλο τὸ Πέτρογκραντ. Ὁ τσαρικὸς κυβερνητικὸς μηχανισμὸς δὲν λειτουργοῦσε πλέον. Ὁρισμένα κτίρια καταλήφθηκαν ἀπὸ τοὺς ἐπαναστατημένους. Ἡ διοίκησις τῆς μυστικῆς ἀστυνομίας, τὰ ἀστυνομικὰ τμήματα καὶ τὰ δικαστήρια πυρπολήθηκαν.

Ἡ ἄρνησις τῆς πλειοψηφίας τῶν λαϊκῶν ἀντιπροσώπων νὰ συγκαλέσει τὴν Δούμα σὲ σῶμα, ἀναπληρώθηκε ἀπὸ τὴν ἀνεπίσημη σύνοδό της, ἡ ὁποία εἶχε ὡς προσωρινὸ καθοδηγητικὸ ὄργανο τὴν Προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ καὶ τὸ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν, ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τῆς Ἐκτελεστικῆς τους Ἐπιτροπῆς.

Τὸ πρωϊνὸ τῆς 1ης Μαρτίου οὐσιαστικὰ τίθενται οἱ βάσεις τῆς νέας κυβερνήσεως. Στὶς 2.30 μμ τῆς 2ας Μαρτίου, ὁ Τσάρος ὑπέβαλε τὴν παραίτησίν του καθὼς καὶ γιὰ λογαριασμὸ τοῦ γιοῦ του, διαδόχου τοῦ θρόνου, Ἀλέξη. Ὁ ἕτερος διάδοχος τοῦ θρόνου καὶ ἀδελφός του, Μέγας Δούκας Μιχαήλ, συμφώνησε ὅτι θὰ δεχόταν τὴν διαδοχή, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι αὐτὸ θὰ ἀποφασιζόταν ἀπὸ τὴν Συντακτικὴ Συνέλευση, ὅταν αὐτὴ θὰ ἐκλεγόταν. Τὸ τελευταῖο ἐπεισόδιο, ὅσον ἀφορᾶ τὴν δυναστεία, θὰ γραφόταν ἑνάμισυ χρόνο μετὰ στὸ Αἰκατερίνμπουρκ…

Μάρτιος 1917. Διαδήλωσις ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

Ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Φεβρουαρίου ἕως τὰ γεγονότα τοῦ Ἰουλίου

Ὀλίγα περὶ ἐπανεγγραφῆς τῆς ἱστορίας

Τὸ ψεῦδος κατατάσσεται στὰ μεγαλύτερα δεινὰ τὰ ὁποῖα ταλαιπωροῦν την ἀνθρωπότητα. Ἡ ἐπίδρασή του στὸν πληθυσμὸ εἶναι τόσον καταλυτικὴ ὥστε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπιχειρήσει νὰ ἀποκαταστήσει τὴν ἀλήθεια, εἶναι σφόδρα ἐνδεχόμενο νὰ διατρέξει διαφόρους κινδύνους καὶ νὰ υποστεῖ συκοφαντικὲς ἐπιθέσεις, ἐπειδὴ εἶναι πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι τὸ ἑδραιωμένο ψεῦδος ἀνατρέπεται μὲ μεγάλη δυσκολία. Ὅταν, μάλιστα, τὰ ψεύδη σχετίζονται μὲ καταστάσεις ὑψηλοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ συμφερόντων, τότε τὰ πράγματα γίνονται ἰδιαίτερα δύσκολα, ἂν ὄχι ἐπικίνδυνα, γιὰ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπιχειρήσουν νὰ ἀνατρέψουν τὴν κατεστημένη συνθήκη ψεύδους. Ὅπως εὔστοχα ἔχει εἰπωθεῖ: «*Χρειάζονται χίλιες ἀλήθειες γιὰ νὰ ἀνατραπεῖ ἕνα ριζωμένο ψέμμα*».

Ἡ ἔλλειψις εὐθυκρισίας καὶ ἡ ἄκριτος ἀποδοχὴ ἀπόψεων καὶ θέσεων σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν συνεχῆ ἐπανάληψη καὶ διάδοσή τους, ἀποφέρει τὴν γνωστὴ «πλύση» τοῦ ἐγκεφάλου τῶν ἀνθρώπων καὶ μετατρέπει τὸ ψεῦδος σὲ καθεστώς. Αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι συνειδητὰ τὸ διασπείρουν ὑποκρύπτουν τὴν οὐσία, ἡ ὁποία ὑπάρχει πίσω ἀπὸ τὰ ἐπιφαινόμενα. Αὐτὴ ἡ ἀπόκρυψη πραγματοποιεῖται μὲ τὴν δόμηση ὑλικῶν παραπετασμάτων (ἰδεολογία, βιβλιογραφία, μυθιστορία, τέχνη, κ.λπ.) μὲ τὰ ὁποία ἐμφανίζουν τὸ ψεῦδος ὡς ἀλήθεια.

Τὶς τελευταῖες δεκαετίες ὁ πανικὸς ἔχει κυριεύσει τοὺς ὑποστηρικτὲς ψευδῶν καὶ τοὺς ἔχει ὁδηγήσει στὴν προσπάθεια συλλήβδην ἀπαξιώσεως οἱασδήποτε ἐμβαθύνσεως στὰ ἱστορικὰ δεδομένα καὶ στὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα κατέστησαν ἀξιοποιήσιμα λόγω τῆς δυνατότητος πρόσβασης τόσον στὰ κρατικὰ ἀρχεῖα τῆς Ρωσσίας, ὅσον καὶ τῶν ἄμεσα ἐμπλεκομένων κρατῶν κα-

τὰ τὴν πρώτη περίοδο (1914-1918) τῆς παγκόσμιας ἀνθρωποσφαγῆς.

Ἡ ἐπιθετικότητα τῶν παραχαρακτῶν τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας καὶ τῶν ὑποστηρικτῶν τους ἔχει ἐκδηλωθεῖ μὲ τὸ γνωστό, πλέον, ἀνάθεμα ποὺ ἐκπέμπεται μὲ τὸν χαρακτηρισμὸ παντὸς εἴδους διαφορετικῆς διατύπωσης ἐπὶ τῶν ἱστορικῶν «δεδομένων» ὡς «ξαναγράψιμο τῆς ἱστορίας».

Ὅμως ἡ ἀντίδραση, ὡς πρὸς τὴν ἐπανεγγραφὴ ἱστορικῶν γεγονότων, περιλαμβάνει τόσον τὴν ἔρευνα καὶ τὴν ἀνάδειξι στοιχείων, ὅσον καὶ τὴν διαφορετικὴ ἀπόδοσι τῶν ἤδη γνωστῶν γεγονότων μὲ τρόπο ὁ ὁποῖος ἀλλοιώνει τὰ μέχρι τώρα δεδομένα χωρίς, ὅμως, νὰ στηρίζεται σὲ πρόσθετα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα νὰ ἀποτελοῦν ἀποδεικτικὸ ὑλικὸ ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ στηριχθοῦν οἱ ἐπιχειρούμενες ἀλλαγές.

Προφανέστατα πρόκειται γιὰ δύο διαφορετικὲς καταστάσεις, ἀφοῦ στὴ μία περίπτωση ἔχουμε ἀλλοίωση ἢ ἀπόπειρα ἀλλοίωσης, τῆς ἀποδεδειγμένης ἱστορικῆς ἀλήθειας μὲ τὴν χρῆσιν μέσων ποὺ δὲν ἔχουν ἀποδεικτικὴ ἀξία, ἐνῶ στὴν ἄλλη ἔχουμε προσπάθεια ἀποκαταστάσεως τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας μὲ ἀποδείξεις. Ἄλλωστε, ἡ ἱστορία δὲν εἶναι «τὸ ἅπαξ διὰ παντὸς» γραφέν, ἀλλὰ τὸ διαρκῶς ἀνανεωνόμενο μέσα ἀπὸ τὴν διαρκῆ ἔρευνα καὶ τήν –ἀπαλλαγμένη ἰδεολογικῶν καὶ πολιτικῶν προκαταλήψεων– ἀνάλυση καὶ σύνθεση γεγονότων, ἀπόψεων καὶ καταστάσεων.

Τὰ δεδομένα τῆς Ἐπαναστάσεως

Πάνω σὲ αὐτὴν τὴν βάσι θὰ ἐπιχειρήσουμε τὴν ἀνάδειξιν ὁρισμένων γεγονότων τὰ ὁποία ἔχουν σχέση μὲ τὴν πραγματικότητα καὶ ὄχι μὲ τὶς ἰδεολογικοπολιτικὲς κατασκευὲς τῶν ἐξουσιαστῶν τοῦ μαρξιστο-μπολσεβικισμοῦ καὶ τῶν ἐνσυνείδητων ἢ ἀφελῶν ἀκολουθητῶν καὶ ὑπερασπιστῶν τῆς κομμουνιστικῆς ἀριστερᾶς.

Κατ᾽ ἀρχήν, ὀφείλουμε νὰ τονίσουμε ὅτι **τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1917 πραγματοποιήθηκε στὴν Ρωσσία ἡ αὐθεντικότερη ἐπανάστασις τοῦ 20ου αἰῶνα.** Ὅμως, ἡ κομμουνιστικὴ καὶ ἀριστερὴ προπαγάνδα, ἐν γένει, ἔχουν ἐπιτύχει νὰ τὴν ὑποβαθμίσουν μὲ τὸ χαρακτηρισμό της ὡς ἀστικῆς, ἀναδεικνύοντας καὶ προβάλλοντας

ἀντ' αὐτῆς τὴν λεγόμενη Ὀκτωβριανή «προλεταριακὴ ἐπανάσταση». Ἀκόμη καὶ ἕνα μέρος τῆς εὐρύτερης βιβλιογραφίας ἔχει υἱοθετήσει αὐτὴν τὴν ἐκδοχή.

Ὅμως, τὰ κύματα ἀνθρώπων, οἱ οποῖοι **κατέκλυσαν** τοὺς δρόμους καὶ τὶς λεωφόρους τῆς Ἁγίας Πετρούπολης (Πέτρογκραντ), **συγκρούστηκαν** μὲ τὶς ἀστυνομικὲς δυνάμεις τοῦ τσαρικοῦ καθεστῶτος, **συμφιλιώθηκαν** μὲ τοὺς κοζάκους, **συναδελφώθηκαν** μὲ τοὺς στρατιῶτες, **δημιούργησαν** πραγματικὲς σκηνές ανεπάληπτου, ἀνυπέρβλητου και ἀσύγκριτου μεγαλείου. Ἀντιγράφηκαν, ὅμως, στὶς κατασκευασμένες προπαγανδιστικὲς ταινίες τοῦ Ἀϊζενστάϊν καὶ ἐμφανίσθηκαν ὡς γεγονότα τὰ ὁποῖα ὑποτίθεται ὅτι συνέβησαν στὴν δῆθεν ἐπανάστασιν τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ἡ πτώσις τῆς μοναρχίας τὸν Φεβρουάριο ἦταν ἕνα πολύμοχθο καὶ μακροχρόνιο ἔργο. Ἕνας δύσκολος ἀγῶνας τὸν ὁποῖον ὁ κόσμος τῶν καταπιεσμένων ἔβλεπε ὡς προοίμιο τῆς χειραφετήσεώς του. Ἦταν ἕνας λαμπρὸς σταθμὸς στὴν ἱστορία τοῦ 20ου αἰῶνα. Σύμφωνα μάλιστα μὲ τὸν Τρουμπετσκόϊ[7] «*Ἡ ἐπανάσταση τοῦ Φεβρουαρίου στάθηκε μοναδικὴ στὴν ἱστορία κατὰ τοῦτο, ὅτι σ' αὐτὴν πῆραν μέρος ὅλες οἱ κοινωνικὲς τάξεις*». Τὸ ἀποτέλεσμα, βέβαια, στὴν οὐσία ἀφοροῦσε τὴν καθ' ἑαυτὴν Τάξι,[8] ἡ ὁποία ἐπιδίωκε νὰ ἀνασχηματισθεῖ καὶ νὰ ἐνδυναμωθεῖ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔφερε εἰς πέρας ἡ πτέρυγα τῶν μπολσεβίκων,[9] μετὰ ἀπὸ πολυετεῖς σφαγὲς καὶ ἐκκαθαρίσεις.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι οἱ μπολσεβίκοι κατὰ τὴν ἐπανάσταση τοῦ

---

7. Ὁ Εὐγένιος Τρουμπετσκόϊ (1863-1920), εἶναι ρῶσος στοχαστής, φιλόσοφος καὶ συγγραφέας.

8. Ἂς σημειωθεῖ πὼς ἡ ἀναφορὰ στὸν ὅρο Τάξις δὲν σχετίζεται μὲ τὴν πολυθρύλητη, πλὴν ὅμως ἀνυπόστατη, «ἐργατικὴ Τάξι». Οὔτε, ὅμως, ἀκολουθεῖ ἕναν ἐπιθετικὸ προσδιορισμὸ τοῦ τύπου φεουδαρχική, ἀστική, κ.ἄ. Περισσότερο κατάλληλος εἶναι ὁ προσδιορισμός κυρίαρχη, χωρίς ἀπὸ αὐτὸν νὰ προκύπτει ὅτι ὑπάρχει ἄλλη τάξις, μὴ κυρίαρχη ἤ κυριαρχούμενη. Ἡ **Τάξις**, ἑπομένως, ἔχει διαχρονικὴ ὑπόστασι, μετασχηματιζόμενη και μεταλλασσόμενη. Βλ. σχετικά: *Τάξη, ἐξουσία καὶ κοινωνικὸς ἀνταγωνισμός*, ἔκδοση Ἀρχεῖο Κοινωνικῶν Ἀγώνων, Ἀθήνα 2015.

9. Ὡς μία ἀπὸ τὶς συνισταμένες τῆς ὑπὸ ἀνασυγκρότησιν Τάξεως.

Φεβρουαρίου κράτησαν μιὰ ἰδιότυπη στάση, παρὰ τὶς ἐκ τῶν ὑστέρων διαφορετικὲς τοποθετήσεις τους ἐπὶ τοῦ συνταρακτικοῦ αὐτοῦ γεγονότος. Χαρακτηριστικά, ὁ Σλιαπνικώφ, «*κύρια μορφὴ στὸ τότε κέντρο τῶν μπολσεβίκων τῆς Πετρούπολης, διηγεῖται ὅτι, στὸ αἴτημα τῶν ἐργατῶν ποὺ ἤθελαν ὅπλα, τοὐλάχιστον περίστροφα, πρόβαλε ἄρνηση, στέλνοντάς τους νὰ τὰ ζητήσουν ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες*».[10]

Ἡ δικαιολογία, ἡ ὁποία προβλήθηκε ἀπὸ τὸν ἴδιο, ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἤθελε νὰ ἀποφευχθεῖ μιὰ σφαγὴ τῶν ἐργατῶν ἀπὸ τὰ ὁπλισμένα τμήματα τῆς κυβερνήσεως, εἶναι ἐντελῶς ἀστήρικτη ἐπειδή, εἴτε ἐξοπλίζονταν ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους εἴτε ἀπὸ τοὺς στρατιῶτες, τὸ ἐνδεχόμενο τῆς σφαγῆς ὑπῆρχε στὸν ἴδιο ἀκριβῶς βαθμό. Μεγαλύτερος, μάλιστα, ἦταν ὁ κίνδυνος ἑνός μακελλειοῦ, ἐάν παρέμεναν ἄοπλοι.

Βεβαίως, ὅπως ἔχει ἤδη ἀναφερθεῖ, ἡ Τάξις εὑρίσκετο σὲ κατάστασι συγχύσεως καὶ ἀποδιοργανώσεως, μὲ ἀποτέλεσμα αὐτὸ νὰ ἔχει ἀντίκτυπο καὶ στὰ μέλη τῆς Δούμα.[11] Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ὑπῆρξε ἀδράνεια κατὰ τὶς ἡμέρες τῆς ἐπαναστάσεως, τὴν ὁποία ἐπέδειξε ὁ πρόεδρος Ροτζιάνκο καὶ ἡ πλειοψηφία τῆς Δούμα, μὴ συγκαλώντας την σὲ συνεδρίαση μετὰ τὴν ἀπόφαση τοῦ Τσάρου γιὰ τὴν διάλυσή της. Ἔτσι, τὰ ἐπαναστατημένα πλήθη καὶ οἱ στρατιῶτες συνάντησαν μέλη τῆς Δούμα, ὅσα εἶχαν συνέλθει σὲ μία ἄτυπη συνεδρίαση, ὅπου ἐπέδειξαν τὴν ἐμπιστοσύνη τους στοὺς παρευρισκόμενους βουλευτές. Αὐτὴ ἡ διαδικασία ἔλαβε εὐρύτερες διαστάσεις μὲ τὴν οὐσιαστικὴ καὶ ἐκτεταμένη παροχὴ ἐμπιστοσύνης στὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι, κατὰ τὴν διάρκεια τῶν πρώτων ἑβδομάδων τῆς Φεβρουαριανῆς Ἐπαναστάσεως.

Παρὰ τὰ ὅσα ἔχουν κατὰ καιροὺς ὑποστηριχθεῖ, ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι οἱ μπολσεβίκοι δὲν συμμετεῖχαν στὴν συγκρότηση τοῦ σοβιὲτ τοῦ Πέτρογκραντ. Ὁ Σκομπέλεφ, ἕνας μενσεβῖκος βουλευτής, ἦταν

---

10. Λ. Τρότσκυ, *Ἱστορία τῆς Ρωσικῆς Ἐπανάστασης*, τ. Α΄, σελ. 116, ἔκδ. Νέοι Στόχοι, Ἀθήνα 1971.

11. Ἐννοεῖται πὼς ἡ Τάξις (καθὼς καὶ οἱ γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος στοχεύσεις της) δὲν ταυτιζόταν πάντοτε μὲ τοὺς βουλευτὲς τῆς Δούμα καὶ μὲ ἐπὶ μέρους ἀποφάσεις της.

αὐτὸς ὁ ὁποῖος ζήτησε, τὴν 27η Φεβρουαρίου, ἀπὸ τὸν πρόεδρο τῆς Δούμα Ροτζιάνκο, μία αἴθουσα στὸ κτίριο τῆς Ταυρίδας[12] προκειμένου νὰ ὀργανώσει ἕνα σοβιὲτ ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν ἐργατῶν, ὥστε νὰ ἐπανέλθει ἡ Τάξις στὰ ἐργοστάσια.

Οἱ μπολσεβίκοι ὄχι μόνο δὲν βοήθησαν στὴν συγκρότηση τοῦ Σοβιέτ, ἀλλὰ τὸ ἀντιμετώπιζαν ἐχθρικὰ ἐπειδὴ ἦταν πέραν τῶν σχεδίων τους. Πρὸς τὸ βράδυ τῆς 27ης Φεβρουαρίου ἄλλαξαν στάση καὶ μπῆκαν στὴν Ἐκτελεστική του Ἐπιτροπὴ διαπιστώνοντας ὅτι κινδύνευαν νὰ αὐτοαποκλεισθοῦν.[13] Μεταξὺ αὐτῶν ποὺ συμμετεῖχαν ἦταν οἱ Μολότωφ καὶ Σλιαπνικώφ.

Μὲ τὴν εἴσοδο τῶν μπολσεβίκων ἄλλαξε μεμιᾶς χαρακτῆρα τὸ Σοβιέτ. Κατόπιν προτάσεως τοῦ Μολότωφ καὶ παρὰ τὶς διαμαρτυρίες τῶν μενσεβίκων καὶ μερικῶν σοσιαλεπαναστατών, ἀποφασίσθηκε νὰ κληθοῦν ὅλες οἱ μονάδες τῆς φρουρὰς τοῦ Πέτρογκραντ νὰ στείλουν ἀντιπροσώπους. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ἀλλοιώθηκε ὁ ἐργατικός του χαρακτῆρας, ἀφοῦ πολὺ γρήγορα εἶχε 3.000 μέλη, ἀπὸ τὰ ὁποῖα 2.000 ἦταν στρατιῶτες καὶ 1.000 ἦταν ἐργάτες.

Ἀπὸ τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι, ἡ ὁποία συστάθηκε, ὑπογράφτηκε στὶς 2 Μαρτίου[14] καὶ δημοσιεύθηκε, τὴν ἑπομένη, ἡ ἀκόλουθη ἀνακοίνωσις:

«*Δήλωσις τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως.*

Ἡ ἐκ μελῶν τῆς Κρατικῆς Δούμα συσταθεῖσα Προσωρινὴ Ἐπιτροπή, στηριχθεῖσα εἰς τὴν βοήθειαν καὶ τὴν ψυχικὴν συμπαράστασιν τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν κατοίκων τῆς πρωτευούσης, ἐπέτυχεν τόσον εὐ-

---

12. Αὐτὴ ἡ συστέγαση μὲ τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνηση, ἔδωσε τὴν δυνατότητα νὰ καλλιεργηθεῖ ἡ ψευδαίσθηση τῆς ὕπαρξης δύο κέντρων ἐξουσίας.

13. Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἡ πρώτη Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν σχηματίστηκε ἀπὸ ἐκλεγμένα μέλη, ἄλλα ἔπειτα ἀπὸ ἀμοιβαία ἔγκριση ἐκείνων, ὅσων συμφώνησαν νὰ τὴν ἀποτελέσουν. Ἕως τὸ βράδυ μεγάλωσε σιγὰ-σιγά, περιλαμβάνοντας στοὺς κόλπους του, ἐκτὸς ἀπὸ τ' ἀρχικά της μέλη –σοσιαλεπαναστάτες καὶ μενσεβίκους– καὶ ἀντιπροσώπους ἀπὸ τοὺς Λαϊκοὺς Σοσιαλιστὲς καὶ τοὺς Τρουντόβικους.

14. Οἱ ἡμερομηνίες εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ παλαιὸ ἡμερολόγιο. Γιὰ τὸν ἐναρμονισμὸ πρὸς τὸ Νέο Ἡμερολόγιο ἀρκεῖ ἡ πρόσθεσις 13 ἡμερῶν.

ρείαν νίκην ἐπὶ τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων τοῦ παλαιοῦ καθεστῶτος, ὥστε δύναται πλέον νὰ ἀναλάβη τὴν συγκρότησιν μιᾶς σταθερωτέρας ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

Ἐν ὄψει τοῦ ἀνωτέρω σκοποῦ, ἡ Προσωρινὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Κρατικῆς Δούμα διώρισε τοὺς κατωτέρω ὡς ὑπουργοὺς τῆς πρώτης ἀντιπροσωπευούσης τὸν λαὸν κυβερνήσεως. Τὸ πολιτικὸν παρελθὸν τούτων καὶ ἡ περὶ τὰ κοινὰ δραστηριότης των θὰ ἐξασφαλίσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς χώρας εἰς τὴν κυβέρνησιν:

Πρόεδρος Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν: Πρίγκηψ Γκ. Ε. Λβώφ. Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν: Π.Ν. Μιλιούκωφ. Ὑπουργὸς Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν: Α.Ι. Γκουτσκώφ. Ὑπουργὸς Μεταφορῶν: Ν.Β. Νεκράσωφ. Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας: Α.Ι. Κονοβάλωφ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν: Μ.Ι. Τερεστσένκο. Ὑπουργὸς Παιδείας: Α.Α. Μανουήλωφ. Ἀνώτατος Ἀντιπρόσωπος Ἱερᾶς Συνόδου: Β. Λβώφ. Ὑπουργὸς Γεωργίας: Α.Ι. Σινγκάρεφ. Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης: Ἀ.Φ. Κέρενσκυ.

Ἡ κυβέρνησις θὰ καθοδηγῆται εἰς τὰς ἐνεργείας της ὑπὸ τῶν κατωτέρω προγραμματικῶν ἀρχῶν:

1. Ἄμεσος καὶ πλήρης ἀμνήστευσις παντὸς ἀδικὴματος πολιτικοῦ καὶ θρησκευτικοῦ συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τρομοκρατικῶν πράξεων, τῆς ἀνταρσίας εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις, τῶν ἀγροτικῶν Ἀδικημάτων κ.λπ.

2. Ἐλευθερία λόγου, Τύπου καὶ συγκεντρώσεων καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς συνδικαλιστικῆς ὀργανώσεως καὶ ἀπεργίας, μετ' ἐπεκτάσεως τῶν πολιτικῶν ἐλευθεριῶν καὶ εἰς τὸ προσωπικὸν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοὺς ἐπιβαλλομένους ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐν γένει καὶ συγκεκριμένης ὑπηρεσίας.

3. Κατάργησις παντὸς περιορισμοῦ ἐκ λόγων ταξικῶν, θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικότητος.

4. Ἄμεσος προετοιμασία διὰ τὴν σύγκλησιν Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία θὰ προέλθη ἐξ ἐκλογῶν μὲ καθολικήν, ἴσην, ἄμεσον καὶ μυστικὴν ψηφοφορίαν καὶ θὰ καθορίση τὴν μορφὴν διακυβερνήσεως καὶ τὸ σύνταγμα τῆς χώρας.

5. Ἀντικατάστασις τῆς ἀστυνομίας διὰ πολιτοφυλακῆς μὲ αἱ-

ρετοὺς ἀξιωματικοὺς ὑπευθύνους ἔναντι τῶν ὀργάνων τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως.

6. Αἱ ἐκλογαὶ διὰ τὰ ὄργανα τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως θὰ διεξαχθοῦν διὰ καθολικῆς, ἀμέσου, ἴσης καὶ μυστικῆς ψηφοφορίας.

7. Αἱ μονάδες στρατοῦ, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον μέρος εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα, δὲν θὰ ἀφοπλισθοῦν, οὔτε θὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸ Πέτρογκραντ.[15] *Οἱ ὁπλῖται, χωρὶς νὰ παύσουν νὰ τηροῦν πάντοτε τοὺς κανόνας τῆς αὐστηρᾶς στρατιωτικῆς πειθαρχίας ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των, θὰ ἀπαλλαγοῦν παντὸς περιορισμοῦ εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, τὴν ὁποίαν ἀπολαύουν ὅλοι οἱ πολῖται.*

Ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις θεωρεῖ καθῆκον της νὰ προσθέσῃ, ὅτι δὲν ἔχει τὴν παραμικρὰν πρόθεσιν νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς στρατιωτικῆς καταστάσεως διὰ νὰ καθυστερήσῃ καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὴν ἐφαρμογὴν τῶν μεταρρυθμίσεων καὶ τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα συνοπτικῶς ἀναφέρονται ἀνωτέρω.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Κρατικῆς Δούμας: Μ. Ροτζιάνκο.
Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου: Πρίγκηψ Λβώφ.
Οἱ Ὑπουργοί: Μιλιούκωφ, Νεκράσωφ, Μανουήλωφ,
Κονοβάλωφ, Τερεστσένκο, Β. Λβώφ, Σινγκάρεφ, Κέρενσκυ».

Ἀπὸ τὶς πρῶτες κιόλας ἡμέρες της, ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις διακήρυξε τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Πολωνίας καὶ ἀποκατέστησε τὴν πλήρη αὐτονομία τῆς Φινλανδίας. Τὸ καλοκαίρι δόθηκε αὐτονομία καὶ στὴν Οὐκρανία. Ἤδη, ἀπὸ τὸν Μάρτιο, εἶχαν κληθεῖ ἀντιπρόσωποι ἀπὸ διάφορες ἐθνότητες νὰ ἀναλάβουν τὴν διακυβέρνησι στὶς περιοχές τους, ὅπως στὸ Τουρκεστάν, τὸν Καύκασο καὶ τὶς ἐπαρχίες

15. Αὐτὴ ἡ παράγραφος προστέθηκε κατόπιν ἐπιμονῆς τοῦ φιλομπολσεβίκου Στεκλώφ. Εἶναι προφανὴς ὁ λόγος γιὰ τὸν ὁποῖο ὑπῆρξε αὐτὴ ἡ ἐπιμονὴ γιὰ παραμονὴ ὅλων τῶν στρατευμάτων στὸ Πέτρογκραντ μολονότι εἶναι γνωστό, ὅτι δὲν ἔλαβαν ἐνεργὸ μέρος στὴν ἐπανάστασιν ὅλες οἱ μονάδες. Ἡ διατήρησις στὴν πόλη αὐτῆς τῆς πολυάριθμης φρουρᾶς θὰ ἐπιτρέψει τὴν διείσδυση τῶν μπολσεβίκων μέσα στὸ στράτευμα καί, ἐν συνεχεία, τὴν χρησιμοποίηση ἑνὸς τμήματός της γιὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἐξουσίας.

τῆς Βαλτικῆς. Στὶς ἀρχὲς Ἰουλίου συνεστήθη ἐπιτροπὴ προκειμένου νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν κατάρτισι νομοθετικοῦ πλαισίου γιὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς Ρωσσίας στὴν βάσι ἑνὸς ὁμοσπονδιακοῦ συστήματος διακυβερνήσεως.

Τρεῖς μόνο ἑβδομάδες μετὰ τὴ συντριβὴ τῆς μοναρχίας, ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις δημοσίευσε τὸ διάταγμα γιὰ τὴν ἀγροτικὴ μεταρρύθμιση. Συγκροτήθηκε ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Γῆς μὲ παραρτήματα σὲ ὅλη τὴ χώρα, τῶν ὁποίων τὰ μέλη προῆλθαν ἀπὸ ἐκλογές, σύμφωνα μὲ τὸ νέο ἐκλογικὸ νόμο. Στὶς 20 Μαΐου, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Γῆς δημοσίευσε καθοδηγητικὴ ἐγκύκλιο γιὰ τὶς γενικὲς ἀρχές, οἱ ὁποῖες θὰ χρησίμευαν ὡς βάση γιὰ τὴν μεταρρύθμιση:

«*Συμφώνως πρὸς τὰς νέας ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας μας καὶ πρὸς τὴν πολλάκις ἐκφρασθεῖσαν εὐχὴν τῶν χωρικῶν, ἀλλὰ καὶ τὰ προγράμματα ὅλων τῶν δημοκρατικῶν κομμάτων τῆς χώρας, βασικὴ ἀρχὴ εἰς τὸν προσεχῆ ἀναδασμὸν πρέπει νὰ εἶναι ἡ μεταβίβασις ὁλοκλήρου τῆς καλλιεργησίμου γῆς εἰς τὸν ἐργαζόμενον ἀγροτικὸν πληθυσμὸν*». Ἡ δημοσίευσις αὐτὴ προκάλεσε φρενίτιδα στοὺς κύκλους τῶν γαιοκτημόνων.

Μὲ τὴν ἐργατική της νομοθεσία ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις ἔδωσε στοὺς ἐργάτες πρωτοφανῆ ἀνεξαρτησία καὶ δικαιώματα. Μετὰ ἀπὸ πρόταση τοῦ ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας Α. Κονοβάλωφ, συμφώνησαν καὶ οἱ βιομήχανοι μὲ τὸ σοβιὲτ τοῦ Πέτρογκραντ νὰ ἐφαρμοσθεῖ στὰ ἐργοστάσιά τους τὸ ὀκτάωρο. Συστήθηκαν διαιτητικὰ δικαστήρια. Οἱ ἐπιτροπὲς ἐργοστασίων καὶ τὰ συνδικαλιστικὰ σωματεῖα ἀπέκτησαν τὴν μεγαλύτερη αὐτονομία.

Ἂν θέλουμε, ὅμως, νὰ ἀναφερθοῦμε στὴν παρακαταθήκη τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου, αὐτὴ βρίσκεται στὸ ὅτι **ἀνέδειξε μὲ περίτρανο τρόπο τὴν αὐτενέργεια τῶν ἀνθρώπων**. Αὐτή, ἡ τεράστιας ἔντασης σύνθεση διαφορετικῶν ἀνθρώπων ἔδωσε τὸ καθοριστικὸ πλῆγμα στὸ τσαρικὸ καθεστώς. Ἡ αὐτενέργεια δὲν ἀφορᾶ μόνον τὶς καθ' αὐτὲς πράξεις τῶν ἐπαναστατημένων, ἀλλὰ εκεῖνες οἱ ὁποῖες ἀκολούθησαν τῶν πρώτων ἡμερῶν. Δημόσιοι ὑπάλληλοι, γνωστοὶ γιὰ τὶς ἐχθρικὲς καὶ βάναυσες συμπεριφορές

τους πετάχτηκαν κυριολεκτικὰ ἀπὸ τὶς θέσεις τους καὶ πολλοὶ σκοτώθηκαν ἢ τραυματίστηκαν. Οἱ ἐργάτες σταμάτησαν τὴν δουλειά τους στὰ ἐργοστάσια κι ἔβγαλαν ἔξω κουβαλητοὺς τοὺς μέχρι τότε διευθυντὲς καὶ μηχανικούς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν γνωστοὶ γιὰ τὴν αὐταρχικὴ-καταπιεστικὴ συμπεριφορά τους. Σὲ μερικὰ μέρη οἱ χωρικοί θυμήθηκαν τὸ 1905-1906 καὶ ἄρχισαν νὰ λύνουν μὲ τὸν δικό τους τρόπο τὸ ἀγροτικὸ ζήτημα, διώχνοντας τοὺς γαιοκτήμονες καὶ καταλαμβάνοντας τὴν γῆ.

«Ἐπίσης, θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι ἐκ μέρους τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως δόθηκε πρωταρχικὴ σημασία στὰ γνωστὰ ὡς πολιτικὰ δικαιώματα καὶ ἐλευθερίες. Καθιερώθηκε ἡ ἀνεξαρτησία δικαστῶν καὶ δικαστηρίων, καταργήθηκαν ὅλα τὰ «εἰδικὰ» δικαστήρια καὶ ὅλες οἱ «πολιτικὲς» καὶ γενικὰ σχετικὲς μὲ τὴν κρατικὴ ἀσφάλεια ὑποθέσεις δικάζονταν πλέον ἀπὸ ὁρκωτὰ δικαστήρια, ὅπως καὶ οἱ ὑπόλοιπες. Ὅλοι οἱ περιορισμοί, οἱ βασισμένοι στὴ θρησκεία, τὴν Τάξι ἢ τὴν ἐθνικότητα, καταργήθηκαν. Στὶς γυναῖκες δόθηκαν τὰ ἴδια πολιτικὰ δικαιώματα καὶ οἱ ἐλευθερίες, ὅπως καὶ στοὺς ἄνδρες».[16]

Ἀκόμη καὶ ὁ Λένιν, κατὰ τὴν ἐπιστροφή του στὴν Ρωσσία τὸ 1917, παραδέχθηκε τὴν πραγματικότητα λέγοντας: *«Ἡ Ρωσσία εἶναι τώρα ἡ πιὸ ἐλεύθερη ἀπ' ὅλες τὶς ἐμπόλεμες χῶρες στὴν Εὐρώπη καὶ οἱ μᾶζες δὲν καταπιέζονται πλέον».*

Ἡ ἄφιξις τοῦ Λένιν

Παρὰ τὸ ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ ἀριστερὰ προσπαθεῖ νὰ ξεχάσει τὸ γεγονός, ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ μετακίνησις τοῦ Λένιν ἀπὸ τὴν Ἑλβετία στὴν Ρωσσία, πραγματοποιήθηκε κατόπιν συμφωνίας του μὲ τὸ Γερμανικὸ κράτος, τὸ ὁποῖο καὶ διέσχισε μαζὶ μὲ τὴν ἀκολουθία του μέσα σὲ ἕνα σφραγισμένο τραῖνο. Ἀπὸ ἐκεῖ μέσω Σουηδίας πέρασε στὴν Ρωσσία. Εἶναι πέρα ἀπὸ κάθε ἀμφισβήτησι, πλέον, ὅτι ἡ συμφωνία περιελάμβανε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μεταφορὰ τοῦ Λένιν,

16. *«Ἡ Ρωσσικὴ Προσωρινὴ Κυβέρνησις, 1917»* συλλογὴ ἐγγράφων καὶ ἔκδοσίς τους ὑπὸ Ρόμπερτ Πὼλ Μπρόουντερ καὶ Ἀ.Φ. Κέρενσκυ, Τυπ. Πανεπ. Στάνφορντ, Καλιφόρνια, 1961.

τὴν ἐνεργότερη βοήθεια τῆς Γερμανίας πρὸς τοὺς μπολσεβίκους μὲ ἀντάλλαγμα τὴν σύναψι εἰρήνης μεταξὺ Ρωσσίας καὶ Γερμανίας, τὸ ταχύτερον δυνατόν, ὥστε τὰ γερμανικὰ στρατεύματα νὰ δυνηθοῦν, μετὰ τὸν τερματισμὸ τοῦ πολέμου στὸ Ἀνατολικὸ Μέτωπο νὰ συγκεντρώσουν τὶς δυνάμεις τους κατὰ τῆς Γαλλίας, τῆς Βρετανίας καὶ τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων στὸ Δυτικὸ Μέτωπο.

Ὁ Λένιν ἀφικνεῖται στὴν Ρωσσία τὴν νύκτα τῆς 3ης Ἀπριλίου καὶ ἀνακοινώνει τὶς *Θέσεις τοῦ Ἀπρίλη*. Πρόκειται γιὰ ἕνα κείμενο ἐκ 10 σημείων, τὸ ὁποῖο ὁ Πλεχάνωφ χαρακτήρισε ὡς προϊὸν παραληρήματος.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι τὸ κείμενο διαπνέεται ἀπὸ ἀντιφάσεις, ἐμφυλιοπολεμικό πνεῦμα καὶ ἀστικοδημοκρατική φρασεολογία καὶ κατεύθυνση, γαρνιρισμένα ὅλα αὐτά μὲ βαρύγδουπη ἀντικεφαλαιοκρατικὴ κουτοπονηριά. Χαρακτηριστικὰ –καὶ ἐπιγραμματικὰ– ἀξιώνει καὶ συναρτᾶ «*τὸ τέλος τοῦ πολέμου μὲ τὴν ἀνατροπὴ τοῦ κεφαλαίου ποὺ θὰ ἐπιφέρει εἰρήνη ἀληθινὰ δημοκρατική(!), ὄχι ἐξαναγκαστική*» (θέση 2), *διακηρύσσει τὸ πέρασμα* «*τῆς ἐξουσίας στὰ σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν βουλευτῶν*» (θέση 4), *ἐνῶ ἀμέσως μετὰ προτάσσει ἀντὶ τῆς κοινοβουλευτικῆς δημοκρατίας τὴν* «*δημοκρατία τῶν σοβιὲτ τῶν ἐργατῶν, τῶν ἐργατῶν γῆς καὶ τῶν ἀγροτῶν βουλευτῶν*» (θέση 5) καὶ στὴν συνέχεια διακηρύσσει ὅτι «*δὲν τίθεται ὡς ἄμεσο καθῆκον ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ σοσιαλισμοῦ*» (θέση 8). Πρόκειται γιὰ ἕνα ἀστικοδημοκρατικό πρόγραμμα μὲ τὸ ὁποῖο ἐπιδιώκεται ἡ ἀντικατάστασις τῆς ἤδη χαραχθείσης ἀπὸ τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι ἀστικοδημοκρατικῆς πορείας.[17] Μόνο ποὺ στὴν οὐσία ὑστερεῖ.

Ἐπίσης, στὴν Συνδιάσκεψη τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος ἡ ὁποία συνῆλθε στὸ Πέτρογκραντ ἀπὸ τὶς 11 ἕως τὶς 16 Ἀπριλίου 1917, ὁ Κάμενεφ, ὕστερα ἀπὸ προτροπὴ τῶν στελεχῶν τοῦ «ἐσωτερικοῦ», δηλαδὴ ἐκείνων οἱ ὁποίοι ἀποτελοῦσαν τὴν συντριπτικὴ πλειοψηφία στὸ κόμμα «*καὶ ἔζησαν μαζὶ πρακτικὰ τὴν ἐπανάσταση*», ἀντιτάχθηκε στὶς ξενόφερτες καὶ θολὲς θέσεις τοῦ Λένιν μὲ μία εἰσήγη-

17. Ἡ Πράβντα (ὄργανο τῶν μπολσεβίκων) στὸ ὑπ' ἀριθμ. 1 φύλλο της (5 Μαρτίου 1917), ἀναγνωρίζει ὡς «βασικὸ καθῆκον» τῆς ἐπανάστασης «τὴν εἰσαγωγὴ τοῦ δημοκρατικοῦ ρεπουμπλικανικοῦ συστήματος».

ση στὴν ὁποία ἐκθειαζόταν ἡ ἀστικοδημοκρατική δικτατορία.[18]

Εἶναι προφανές, ὅτι τὸ πρόγραμμα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ξεπερνοῦσε τὰ ἀστικοδημοκρατικὰ ὅρια. Ὅπως εἶναι ἀληθές, ὅτι στὸ διάστημα κατὰ τὸ ὁποῖο, αὐτή, διαχειρίσθηκε τὶς κρατικὲς ὑποθέσεις δὲν ὑπῆρξαν τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα γιὰ τὸν πληθυσμὸ τῆς Ρωσσίας, τὰ ὁποία ἐπῆλθαν μετὰ ἀπὸ τὴν ἐπικράτηση τῶν μπολσεβίκων καὶ διήρκεσαν δεκαετίες.

Ἡ μανιώδης ἐπιθετικότητα τῶν μπολσεβίκων ἀλλὰ καὶ οἱ συμμαχίες ποὺ συνέπηξαν μὲ τοὺς ἀποκαλούμενους ἀπ᾽ αὐτοὺς ἰμπεριαλιστές,[19] ἐντάσσεται καταφανῶς στὴν διαμάχη μὲ σκοπὸ τὴν ἑδραίωση τῆς ἐξουσίας ἐντὸς τοῦ πλαισίου ἀνασυγκροτήσεως τῆς Τάξεως, συστατικὸν τῆς ὁποίας ἀναδεικνύεται ὁ μπολσεβικισμός. Ὅπως ἔχει ἀποδειχθεῖ σὲ ἀνάλογες καταστάσεις, ἡ διαμάχη ἀνάμεσα στὶς διάφορες μερίδες τῆς Τάξεως, μέχρι τὴν ἐγκαθίδρυσι τοῦ νέου καθεστῶτος της, εἶναι λυσσαλέα.

Οἱ μπολσεβίκοι (παρὰ τὴν βαρύγδουπη ὀνομασία τους, ποὺ σημαίνει πλειοψηφία), πρὶν καὶ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Φεβρουαρίου 1917 ἦταν μία μειοψηφία, τόσον κοινωνικὰ ὅσον καὶ ὀργανωτικά, γεγονὸς τὸ ὁποῖο ἐπιβεβαιώνεται καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Λένιν.[20]

Παρ᾽ ὅλα αὐτά, μετὰ τὴν ἐπανάστασι ἀνέπτυξαν ἔντονη ἐκδοτικὴ καὶ προπαγανδιστικὴ δραστηριότητα, βασισμένοι σὲ «ἀφανεῖς» χρηματοδοτικοὺς πόρους. Ὅπως παραδέχτηκε ἀργότερα ὁ ὑπουργὸς τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γερμανίας Κύλμαν σὲ ἐπιστολή του πρὸς τὸν Κάϊζερ στὶς 20 Νοεμβρίου 1917: «*Μόνον τότε, ὅταν οἱ μπολσεβίκοι ἄρχισαν νὰ λαμβάνουν ἀπὸ μᾶς μιὰ σταθερὴ ροὴ πόρων μέσω διαφόρων καναλιῶν καὶ κάτω ἀπὸ διαφορετικὲς ἐτικέτες, αὐ-*

18. Λ. Τρότσκυ, *Ἱστορία τῆς Ρωσικῆς Ἐπανάστασης*, τ. Β΄, σελ. 97, ἔκδ. Νέοι Στόχοι, Ἀθήνα 1971.

19. Ἐννοεῖται πὼς σὲ τοιούτου εἴδους συγκρούσεις στοὺς κόλπους τῆς Τάξεως, ἡ κάθε πλευρὰ ἐπιλέγει τοὺς συμμάχους της. Ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις εἶχε ἐπιλέξει νὰ σταθεῖ στὸ πλευρὸ τῆς Ἀντάντ. Ἄλλωστε, μὲ δεδομένο τὸ ἐπικείμενο τέλος τοῦ πολέμου, ἔλπιζε στὰ ὀφέλη τὰ ὁποῖα θὰ ἀπεκόμιζε ἀπὸ τὴν συνθήκη εἰρήνης ποὺ θὰ ἀκολουθοῦσε.

20. *Θέσεις τοῦ Ἀπρίλη*, σημεῖο 4.

τοὶ κατάφεραν νὰ σταθεῖ στὰ πόδια της τὸ κύριο ὄργανό τους ποὺ ἦταν ἡ Πράβντα, νὰ διεξαγάγουν ἐνεργητικὴ προπαγάνδα καὶ νὰ ἐπεκτείνουν σημαντικὰ τὴν ἀρχικὰ περιορισμένη βάση τῶν μελῶν τοῦ κόμματός τους».[21] Ἄς σημειωθεῖ, ὅτι ὁ Βολίν, στὸ πολιτικὸ του σύγγραμμα *Ἡ Ἄγνωστη Ἐπανάσταση* ἀναφέρεται, ἐπίσης, στούς «ὄχι εὐκαταφρόνητους οἰκονομικοὺς πόρους» τῶν μπολσεβίκων,[22] ἀποφεύγοντας νὰ κάνει ἐκτενέστερη τοποθέτησι στὴν προέλευσί τους εἴτε διότι δὲν γνώριζε, εἴτε ἐπειδὴ δὲν ἤθελε.

Παρ' ὅτι τὰ φαινόμενα δείχνουν ὅτι ἡ προσέγγισις μπολσεβίκων καὶ ἰθυνόντων τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας ἄρχισε μετὰ τὴν πτώση τῆς μοναρχίας, τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ σχέση αὐτὴ χρονολογεῖται σχεδὸν ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τῆς Α΄ Παγκόσμιας Ἀνθρωποσφαγῆς, διότι κατὰ τὴν παραμονὴ τοῦ Λένιν στὴν Ἑλβετία, οἱ μπολσεβίκοι ἐλάμβαναν ἀπὸ τὴν Γερμανικὴ Κυβέρνηση χρηματικὲς ἐπιχορηγήσεις γιὰ τὴν διευκόλυνση τῆς ἡττοπαθοῦς (ὑπονομευτικῆς) προπαγάνδας τους. Ἡ οἰκονομικὴ καὶ πολιτικὴ λυκοσυμμαχία τοῦ Λένιν μὲ τὸν Γουλιέλμο Β΄, ποὺ ἑδραιώθηκε μὲ ἐνδιάμεσο τὸν δρ. Ἰσραέλ Λαζάρεβιτς Χέλφαντ (Ἀλεξάντερ Πάρβους) καὶ σύνδεσμο τὸν Φύρστενμπεργκ (Γκανέτσκυ), διατηρήθηκε ἕως τὸ τέλος τῆς Γερμανικῆς αὐτοκρατορίας.[23]

Στὴν βάση αὐτῆς τῆς συμμαχίας τέθηκαν σὲ ἐφαρμογή, ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ τῆς ἐπανόδου τοῦ Λένιν, διάφορες κινητοποιήσεις στὶς ὁποῖες πρωτοστατοῦσαν ἔνοπλα τμήματα. Ἐν προκειμένω, μὲ ἀφορμὴ μία διακοίνωση τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Μιλιούκωφ, «*ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ ἔδωσε στὴ δημοσιότητα μία ἔντονη διαμαρτυρία ἐναντίον τῆς «ἰμπεριαλιστικῆς» διακοίνωσης. Ὁ Λένιν, ποὺ εἶχε μόλις γυρίσει ἀπὸ τὴν Ἑλβετία, ἔστειλε ἀμέσως τὰ πρωτοπαλλήκαρὰ του στοὺς στρατῶνες. Στὶς 4 Ἀπριλίου, τὸ Φινλανδικὸ Σύνταγμα τῆς Φρουρᾶς βάδισε ὡς τὸ μέγαρο Μαρίινσκυ μὲ ὅλο του τὸν ὁπλισμό, μὲ κόκκινες σημαῖες καὶ μὲ πλακάτ, ὅπου ἦταν γραμμένα συνθήματα ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως, μὰ ἰδιαίτερα*

21. http://lenin-rus.narod.ru/01.htm
22. Τόμος Α΄, σελ. 133, έκδοση Διεθνής Βιβλιοθήκη, 1975.
23. http://lenin-rus.narod.ru/01.htm

ἐναντίον τῶν Μιλιούκωφ καὶ Γκουτσκώφ. Θεωρήθηκε λίγο-πολὺ αὐθόρμητη, τότε, αὐτὴ ἡ ἐκδήλωση καὶ ἔγινε πιστευτό, πὼς ἴσως νὰ εὐθυνόταν γι᾽ αὐτὴν μονάχα κάποιος ὑπολοχαγὸς ὀνόματι Λίντε, φανατικὸς εἰρηνιστὴς καὶ πὼς δὲν εἶχαν καμμιὰ ἀνάμιξη ὁ Λένιν κι οἱ μπολσεβίκοι. Διαβάζοντας, ὅμως, τὰ γερμανικὰ ἀρχεῖα πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια, ὅταν ἐργαζόμουν στὸ Ἰνστιτοῦτο Χοῦβερ,[24] βρῆκα σὲ ἔγγραφα ἀναμφισβήτητες ἀποδείξεις, πὼς ὅλη αὐτὴν τὴν ἱστορία τὴν εἶχε ὑποκινήσει ὁ Λένιν».[25]

Τὴν ἴδια μέρα τεράστια πλὴθη ξεχύθηκαν στοὺς δρόμους τοῦ Πέτρογκραντ διαδηλώνοντας ὑπὲρ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιέτ, ἀμέσως μετά, ἀρνήθηκε μὲ ἀνακοίνωσίν της κάθε σχέση μὲ τὴν ἀντικυβερνητικὴ ἐκδήλωση τῶν στρατιωτῶν. Δέχτηκε, ἀκόμη, νὰ ἐξηγήσει καὶ νὰ ἀποδεχθεῖ μὲ δήλωσή της, τὴν πραγματικὴ καὶ καταφανῆ ἔννοια τῆς διακοινώσεως τοῦ ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, τὴν ὁποία εἶχε χαρακτηρίσει σὰν «ἰμπεριαλιστική». Ἐννοεῖται, πὼς αὐτὴ ἡ θέση τοῦ Σοβιὲτ πάρθηκε γιὰ τὰ μάτια τοῦ κόσμου καὶ γιὰ νὰ ἀποσείσει τὶς εὐθῦνες του σὲ ό,τι ἀφορᾶ τὴν κατάσταση ἡ ὁποία προηγήθηκε.

Πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ὕπαρξης τοῦ ὑπονομευτικοῦ σχεδίου ἂς ληφθεῖ ὑπ᾽ ὄψιν ὅτι στὶς 2 Ἀπριλίου, ὁ Λένιν εὑρισκόμενος στὴ Στοκχόλμη ὑποστήριξε σὲ συγκέντρωση τῆς ἀριστερῆς πτέρυγας τοῦ ἐκεῖ Σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος, ὅτι ἐντὸς δύο ἢ τριῶν ἑβδομάδων θὰ ἐπέστρεφε στὴν Στοκχόλμη γιὰ νὰ διαπραγματευθεῖ συνθήκη εἰρήνης μὲ τὴν Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία.

Ἐπίσης, στὶς 21 Ἀπριλίου, ἀπὸ τὴν Χάγη, ὁ λόρδος Μπαλφοὺρ ἀποστέλλει στὸν σὲρ Μπιουκάναν τὸ κάτωθι τηλεγράφημα: *«Ἐκ τεσσάρων διαφορετικῶν πηγῶν ἤκουσα τὰς τελευταίας ἡμέρας, ὡς προερχομένην ἐκ Κοπεγχάγης, τὴν πληροφορίαν περὶ τῆς βεβαιότητος τῶν Γερμανῶν, ὅτι ἐντὸς δύο ἑβδομάδων θὰ ἀνακοινωθῇ ἡ σύναψις εἰρήνης μεταξὺ Γερμανίας καὶ Ρωσσίας. Συμφώνως πρὸς μίαν ἐκ*

---

24. Δὲν ἔχει σχέσι μὲ τὸν Ἔντγκαρ Χοῦβερ, διευθυντὴ τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Γραφείου Ἐρευνῶν (FBI).
25. Ἀ. Φ. Κέρενσκυ, *Ἡ Ρωσικὴ Ἐπανάσταση ὅπως τὴν ἔζησα*, σελ. 210, ἔκδ. Πάπυρος.

τῶν πηγῶν, ὁ Κύλμαν, ὅστις λέγεται ὅτι εὑρίσκεται εἰς Κοπεγχάγην, ἔλαβεν ἐξουσιοδότησιν διεξαγωγῆς τῶν διαπραγματεύσεων».[26]

Ἡ κύρια ἐπιδίωξη τῶν μπολσεβίκων ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ ἦταν νὰ ἐλέγξουν τὸ στράτευμα καὶ ἰδιαιτέρως τὴν φρουρὰ τῆς Ἁγίας Πετρούπολης. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἐξαπολύσαν τὴν ἡττοπαθῆ καὶ διαλυτικὴ προπαγάνδα τους στὸ μέτωπο μέσω τῆς διείσδυσης τους στὴν Φρουρὰ τοῦ Πέτρογκραντ.

«*Καθημερινὰ ἀπὸ τὶς 15 Ἀπριλίου ἕως τὶς 5 Ἰουλίου ἡ Σολντάτσκαγια Πράβντα (Στρατιωτικὴ Ἀλήθεια)*[27] *ἐπιτίθετο κατὰ τῆς κυβερνήσεως ἐπειδὴ ἐπιχειροῦσε νὰ ἐπαναφέρη μία στοιχειώδη πειθαρχία στὰ συντάγματα τῆς Ἁγίας Πετρούπολης καὶ νὰ ἀποστείλει στὸ μέτωπο στρατιῶτες τῆς φρουρᾶς.*

Τὸ ἔντυπο αὐτὸ κατακλυζόταν ἀπὸ ἕναν χείμαρρο γραμμάτων καὶ ψηφισμάτων ἀπὸ τὸ μέτωπο, τὰ ὁποία περιέγραφαν μία ἀνησυχητική, ἂν καὶ διαστρεβλωμένη, εἰκόνα τῶν συνθηκῶν ποὺ ὑπῆρχαν ἐκεῖ».[28]

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ προπαγάνδα τοῦ ψεύδους, μὲ σκοπὸ τὴν σύγχυσιν στὸν πληθυσμὸ καὶ τὴν ὑπονόμευση τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως δὲν ἔπαυσε οὔτε στιγμή.

Στὰ μέσα Μαΐου τοῦ 1917 ἡ ἐπίδρασις τῆς προπαγάνδας αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἔγινε αἰσθητή. Ὁ δρόμος γιὰ τὸ ἑπόμενο βῆμα τῶν μπολσεβίκων ἦταν ἀνοικτός!

---

26. Ἡ γερμανικὴ αὐτοκρατορία ἀποσκοποῦσε στὴν σύναψι εἰρήνης μέσω δύο διαφορετικῶν πλευρῶν. Ἡ πρώτη ἀφοροῦσε τοὺς δεσμοὺς μὲ τὴν τσαρικὴ οἰκογένεια. Ἡ δεύτερη πλευρὰ ἦταν οἱ μπολσεβίκοι, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1915, στὴν συνδιάσκεψη στὸ μικρὸ ἑλβετικὸ χωριὸ Τσίμερβαλντ, εἶχαν ταχθεῖ κατὰ τοῦ πολέμου. Οἱ προσπάθειες γιὰ εἰρήνη σκόνταψαν στὴν ἄρνηση τοῦ τσάρου καὶ στὴν συνέχεια τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, ὁπότε τέθηκε ἐπὶ τάπητος τὸ «χαρτὶ» τῶν μπολσεβίκων, οἱ ὁποῖοι, σημειωτέον, εἶχαν ἤδη δεσμοὺς μὲ τὴν Γερμανικὴ Αὐτοκρατορία.
27. Ὄργανο τῆς Στρατιωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Μπολσεβίκων, ἀπὸ τὸ ὁποῖο μόνο ἀλήθειες δὲν ἐκπορεύονταν.
28. Alexander Rabinowitch. *Prelude to Revolution. The Petrograd Bolsheviks and the July 1917 Uprising*, Indiana University Press, 1991, p. 52.

ΜΕΡΟΣ III

Τὰ γεγονότα τοῦ Ἰουλίου

Ἡ ἀλήθεια εἶναι μία μικροαστικὴ ἐμμονή.
ΒΛΑΝΤΙΜΗΡ ΙΛΙΤΣ ΟΥΛΙΑΝΩΦ (Ν. Λένιν)

Τὰ προηγηθέντα

Χρήζει ἰδιαίτερης προσοχῆς ἡ κατάσταση τὴν ὁποία δημιούργησε τὸ καθεστὼς τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία, πέραν τοῦ ἀμφιλεγομένου ζητήματος τῆς συνέχειας τοῦ πολέμου, ἄφησε ἕνα πλούσιο ἔργο.

Ἐκτὸς τῶν ἤδη ἀναφερθέντων, τὸ ἔργο αὐτὸ περιελάμβανε τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἕνα ειδικὸ ἐκκλησιαστικὸ συμβούλιο, τὸ ὁποῖο ἀπὸ τὸν Μάρτιο προετοίμασε τὴν σύνοδο διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐπικυρωνόταν αὐτὴ ἡ ἀνεξαρτησία. Ἡ σύνοδος ἄρχισε τὶς ἐργασίες της στὶς 15 Αὐγούστου. Ἐπίσης, ὅλες οἱ ἐκκλησίες, οἱ αἱρέσεις καὶ οἱ θρησκεῖες, εἶχαν τὸ ἐλεύθερο νὰ προσηλυτίζουν.

Εἶναι γεγονός, ἡ κατάργηση τῆς θανατικῆς ποινῆς, ἡ ὁποία ἐπαναφέρθηκε μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ Ἰουλίου (χωρὶς νὰ τύχει ἰδιαιτέρας ἐφαρμογῆς) μὲ σκοπὸ τὴν ἐπίτευξιν πειθαρχίας στὸ στράτευμα. Θὰ πρέπει, πάντως, νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ (τοῦ σοβιὲτ) τοῦ Πέτρογκραντ ἀντιτάχθηκε στὴν κατάργησίν της, γνωστοποιώντας τὴν θέσιν της στὸν Ἀ. Κέρενσκυ διὰ τοῦ ἀρχισυντάκτη τῆς Ἰσβέστια[29] Στεκλώφ. Αὐτὴ ἡ ἐναντίωσις, ἐν συνεχεία, ὄχι μόνον ἀποσύρθηκε, ἀλλὰ καὶ διαγράφηκε ἀπὸ τὰ πρακτικά.

Θὰ πρέπει, ἐπὶ προσθέτως, νὰ ὑπομιμνηστεῖ πώς, σὲ ὅ,τι ἀφορᾶ τὸν ἀναδασμό, ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις προέβαλε ἐπαναστατικὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἀποσκοποῦσαν στὴν μεταβίβαση ὅλης τῆς γῆς σὲ

29. Ἐπίσημο ὄργανο τοῦ σοβιὲτ τῆς Ἁγίας Πετρούπολης (Πέτρογκραντ).

ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τὴν καλλιεργοῦσαν. Ὅμως, παρὰ τὰ μεγάλα βήματα ποὺ πραγματοποίησε πρὸς τὴν κατεύθυνσι τοῦ ἀναδασμοῦ δὲν μπόρεσε νὰ ὁλοκληρώσει τὸ ἔργο αὐτό,[30] τόσον λόγω τῆς δεδομένης ἐμπλοκῆς στὴν παγκόσμια ἀνθρωποσφαγή, ὅσον καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος τῆς τεράστιας σὲ ἔκταση ρωσσικῆς γῆς. Ἐπὶ προσθέτως, ἦταν ἀναγκαία ἡ συγκομιδὴ προκειμένου νὰ καλυφθοῦν οἱ ἀνάγκες τοῦ πληθυσμοῦ, πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ.

Γενικῶς, εἶναι πέραν πάσης ἀμφισβητήσεως, ὅτι αὐτὸ τὸ πανταχόθεν ἀναγνωρισμένο ἔργο[31] ὑπέστη πολύπλευρες ἐπιθέσεις, παραποιήσεις καὶ διαρκῆ ὑπονόμευση ἐκ μέρους τῶν μπολσεβίκων, ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἐπικράτησή τους.

Οἱ λόγοι, βεβαίως, ἔχουν ἄμεση σχέση μὲ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας. Πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνση ὑπῆρχαν δύο ἀπαιτούμενοι συντελεστές.

Ὁ πρῶτος, ἦταν ἡ ἐπαρκὴς διάβρωσις τοῦ στρατεύματος ἐν γένει, ἡ ὁποία εὑρίσκετο σὲ συνάρτηση μὲ τὴν καθοριστικὴ διείσδυση στὴν φρουρὰ τοῦ Πέτρογκραντ. Ἐπ᾽ αὐτοῦ, θὰ πρέπει νὰ λάβουμε ὑπ᾽ ὄψιν μας, ὅτι ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπανάστασι, στὶς 10 Μαρτίου 1917, συνέστησαν μία Στρατιωτικὴ Ἐπιτροπή.[32] Συμφώνως πρὸς τὸν ἐπικεφαλῆς τῆς Στρατιωτικῆς Ὀργάνωσης τῶν μπολσεβίκων Β. Ι. Νιέφσκυ «*ἀσχέτως τοῦ κατὰ πόσον εἶναι καλὰ ὁπλισμένη ἡ ἐργατικὴ τάξη ὁ θρίαμβος τῆς ἐπανάστασης εἶναι ἀδύνατος χωρὶς τὴν συμμετοχὴ τῆς τεράστιας μάζας τῶν στρατιωτῶν*». Σὲ μεταγενέστερο κείμενό του, τὸ ὁποῖο δημοσιεύθηκε τὸ 1922, ὁ Νιέφσκυ εἶναι, πλέον, ἀπόλυτα σαφὴς ὡς πρὸς τὸν στόχο: «Τὸ νὰ κερδηθεῖ ἡ φρουρὰ τοῦ Πέτρογκραντ σήμαινε πὼς ἀποκτήθηκε ἡ πρωτοκαθεδρία στὴν ἐπανάσταση».[33]

---

30. Ἡ ὁλοκλήρωσίς του ἐπρόκειτο νὰ πραγματοποιηθεῖ τὴν ἄνοιξη τοῦ 1918.
31. «*Τόν Μάρτιο τοῦ 1917 ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνηση θέσπισε μιὰ σειρὰ ἀπὸ προοδευτικὲς μεταρρυθμίσεις ποὺ δύσκολα βρίσκονταν ὅμοιές τους στὴ νεώτερη εὐρωπαϊκὴ ἱστορία*», Μάρραιη Μπούκτσιν, *Ἡ τρίτη ἐπανάσταση*, τόμος Γ΄, σελ. 173, ἔκδ. Ἀλεξάνδρεια.
32. Στὴν μετέπειτα πολιτικὴ ὁρολογία ἡ πλήρης καὶ ἀκριβὴς ἀντιστοιχία εἶναι: Στρατιωτικὴ Ἐπιτροπὴ = Χούντα.
33. Alexander Rabinowitch. *Prelude to Revolution. The Petrograd Bolsheviks*

Ὁ δεύτερος, ἔχει σχέση τόσο μὲ τὴν μεγάλη εἰσροὴ νεοεισερχομένων στὸ κόμμα,[34] οἱ ὁποῖοι παρὰ τὸ ὅτι εἶχαν ἐνταχθεῖ στὸ βιομηχανικὸ δυναμικὸ τοῦ Πέτρογκραντ[35] ἦταν κατὰ βάση χωρικοὶ καὶ ἀπείθαρχοι ὡς πρὸς τὰ κομματικὰ δεδομένα. Ἦσαν, ὅμως, ἐνθουσιώδεις, ὅπως τὸ σύνολο ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐπιρρεπεῖς πρὸς κάθε πράξι, θεωρούμενη ὡς ἐξεγερσιακή. Αὐτὸ ὀφειλόταν στὸ γεγονός, ὅτι διαπνέονταν ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπὶ ἑκατονταετίες ἐξεγερτικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία ὑπῆρχε στὴν ὕπαιθρο.

Ἔτσι, ἡ ἡγεσία τῶν μπολσεβίκων κινήθηκε πρὸς δύο κατευθύνσεις. Ἡ πρώτη ἀφοροῦσε τὴν πειθάρχησή τους καὶ ἡ δεύτερη τὴν ἀξιοποίησή τους γιὰ τὰ σχέδια ὑπονόμευσης τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Ἐννοεῖται, ὅτι αὐτὴ ἡ ἀξιοποίηση δὲν περιελάμβανε μόνο τὰ νέα μέλη ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος τῶν χωρικῶν, τόσον ἐντὸς τοῦ στρατεύματος ὅσον καὶ στὴν ρωσσικὴ ἐπαρχία, μὲ τὴν ὑποκίνηση ἢ τὴν ἐνθάρρυνση ἐνεργειῶν (λεηλασιῶν, πράξεων ἐκδίκησης, δολοφονιῶν, κ.λπ.), οἱ ὁποῖες θὰ μποροῦσαν νὰ ὑπονομεύσουν τὸ καθεστώς, ἰδιαίτερα δὲ στὶς περιπτώσεις ἐκεῖνες κατὰ τὶς ὁποῖες αὐτὸ εὑρίσκετο σὲ κατάσταση ἀναταραχῆς καὶ δυσκολιῶν. Τὰ πάντα πρὸς ἐξυπηρέτηση τοῦ σκοποῦ, ἀνεξαρτήτως τοῦ εὐρύτερου κόστους καὶ τῶν ζημιῶν τὶς ὁποῖες θὰ ἐπέφεραν αὐτὲς οἱ πράξεις!

Ἐπ᾽ αὐτοῦ, θὰ πρέπει νὰ σημειωθεῖ τὸ γεγονὸς ὅτι σύμφωνα μὲ ὑπόμνημα τὸ ὁποῖο εἶχε σταλεῖ ἀπὸ τὸ στρατηγεῖο στὸ γερμανικὸ Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν, μὲ ἡμερομηνία 24 Ἀπριλίου 1917, γίνεται ἀναφορὰ γιὰ τὴν ἐμφάνιση, στὶς 21 Ἀπριλίου, Ρώσσων ἀντιπροσώπων μὲ λευκὴ σημαία στὶς προχωρημένες θέσεις τῆς γερμανικῆς 8ης Στρατιᾶς, ποὺ διοικοῦσε ὁ στρατηγὸς φὸν Ἄϊχορν.

Τὸ ὑπόμνημα ἀνέφερε:

---

and the July 1917 Uprising, Indiana University Press, 1991, p. 50.

34. Ἀπὸ τὸν Φεβρουάριο ἕως τὸν Ἰούλιο τοῦ 1917 ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος αὐξήθηκε ἀπὸ 2.000 σὲ 30.000.

35. Ἀπὸ τοὺς σχεδὸν 150.000 ἐργάτες ποὺ ἐντάχθηκαν στὸ ἐργατικὸ δυναμικὸ τοῦ Πέτρογκραντ, μεταξὺ 1914 καὶ 1917, ὑπολογίζεται ὅτι τὸ 50 ἕως 70 τοῖς ἑκατό, δηλαδὴ περίπου 80.000 ἄνθρωποι, ἦταν χωρικοί.

«Συνομιλία μὲ Ρώσσους ἀντιπροσώπους νοτίως τοῦ Ντέσνα:

Οἱ δύο ἀντιπρόσωποι ἐδήλωσαν ὅτι δύο ἀγγελιαφόροι ἀπεστάλησαν εἰς Πέτρογκραντ τὴν 4ην Μαΐου, διὰ νὰ προτρέψουν τὸν Στεκλώφ, κύριον συνεργάτην τοῦ Τσχάιτζε, νὰ ἔλθη ἐδῶ ὡς ἀπεσταλμένος τούτου, ὁ ὁποῖος ἀδυνατεῖ νὰ ἔλθη καὶ ὅτι ὁ Στεκλὼφ[36] *θὰ δεχθῆ νὰ ἐκπονήση μίαν συμβιβαστικὴν λύσιν καί, κατὰ συνέπειαν, πιστεύουν, ὅτι θὰ εἶναι σημαντικόν, ἂν καὶ ἡμεῖς δυνηθῶμεν νὰ ἀποστείλωμεν κομματικοὺς συντρόφους (δηλαδὴ μέλη ἀπὸ τὴν πλειοψηψία στὸ Γερμανικὸ Σοσιαλδημοκρατικὸ Κόμμα). Εἰς ἀπάντησιν ἐρωτήματος σχετικοῦ πρὸς τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῶν βασικῶν σημείων τῆς προπαγάνδας μας, οἱ δύο ἀντιπρόσωποι ἐδήλωσαν, ὅτι οὐδέποτε θὰ ἀναγνωρίσουν προσαρτήσεις ἐκ μέρους τῆς Γερμανίας. Ἂν οἱ Γερμανοὶ δεχθοῦν τοῦτο, οἱ Ρῶσοι δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν των τὴν Ἀντὰντ καὶ θὰ συνάψουν πιθανώτατα χωριστὴν εἰρήνην. Ἡ Ρωσία ἐζήτησε οἰκονομικὴν ἀποζημίωσιν διὰ τοὺς περισσοτέρους αἰχμαλώτους της...»*

Ἡ ὡς ἄνω ἀναφορὰ φέρει τὴν ὑπογραφὴ Λέσνερ.[37]

Αὐτὴ ἡ ἐμφάνιση τῶν ἀντιπροσώπων(;) συμπίπτει χρονικὰ μὲ τὶς ὀργανωμένες ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους ἔνοπλες διαδηλώσεις στὶς 19 καὶ 21 Ἀπριλίου. Ἐπίσης, ὁ Γερμανὸς ὑπουργὸς Προπαγάνδας καὶ ἀπὸ τὰ στελέχη στὸ Καθολικὸ Κόμμα τοῦ Κέντρου στὸ Ράϊχσταγ, Ἔρτσμπεργκερ, ἔχει γράψει ὅτι δύο μέρες νωρίτερα, στὶς 19 Ἀπριλίου, ἐπληροφορήθη ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Λούντεντορφ ὅτι Ρῶσσοι ἀντιπρόσωποι προσπάθησαν νὰ ἀρχίσουν συνομιλίες «ἐπὶ ἰδικῶν των ὅρων διὰ τὴν σύναψιν εἰρήνης».[38]

Ἐπίσης, μὲ τηλεγράφημά του πρὸς τὸν Μπέτμαν-Χόλβεγκ στὸ Βερολῖνο, στὶς 25 Ἀπριλίου 1917, ὁ Γκρούναου, ἐκπρόσωπος τοῦ ὑπουργείου Στρατιωτικῶν, ἀποσπασμένος στὸ στρατηγεῖο τοῦ Χί-

36. Πρόκειται γιὰ τὸν *γνωστὸ γιὰ τὶς φιλομπολσεβίκικες ἀπόψεις του.*
37. Ἀρχεῖα τοῦ Γερμανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἔγγραφον ὑπ' ἀριθμ. Δ-627769.
38. Ἀ. Φ. Κέρενσκυ, *Ἡ Ρωσικὴ Ἐπανάσταση ὅπως τὴν ἔζησα*, σελ. 261, ἔκδ. Πάπυρος.

ντεμπουργκ, γνωστοποιοῦσε ὅτι οἱ διαπραγματεύσεις μὲ τούς «ἀντιπροσώπους τοῦ ρωσσικοῦ μετώπου», εἶχαν τόσο προχωρήσει, ὥστε ἔπρεπε νὰ ἀνακληθοῦν οἱ Γερμανοὶ ἀντιπρόσωποι, γιὰ νὰ λάβουν ὁδηγίες προκειμένου νὰ μπορέσουν νὰ προσφέρουν στοὺς Ρώσσους, οἱ ὁποῖοι ζητοῦσαν τὴν ἀνακωχή, πιό συγκεκριμένους ὅρους γιὰ τὴν συνέχεια τῶν συνομιλιῶν.[39]

Ἂς σημειωθεῖ, ὅτι σύμφωνα μὲ τὸν ἐπικεφαλῆς τῶν μπολσεβίκων τῆς Κρονστάνδης δόκιμο ἀξιωματικὸ Ἴλιαν Ρασκόλνικωφ μετὰ ἀπὸ τηλεφωνικὸ αἴτημα τοῦ Ποντβόϊσκυ –διακεκριμένου μέλους τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κόμματος τῶν μπολσεβίκων– γιὰ λογαριασμὸ τῆς Στρατιωτικῆς Ὀργάνωσης τῶν μπολσεβίκων, ἐστάλη, ἀπὸ τὴν Κρονστάνδη στὸ Πέτρογκραντ ἕνα ἔνοπλο ἄγημα ἀπό «σίγουρους» ναῦτες.

Ἐξυπακούεται ὅτι μετὰ τὴν ἀποτυχία τοῦ σχεδίου ἀναταραχῆς τοῦ Ἀπριλίου καὶ τῆς συγχύσεως ποὺ δημιουργήθηκε, οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τὸν Στεκλὼφ δὲν ξαναφάνηκαν στὸ μέτωπο.

Τὸ σχέδιο τῶν μπολσεβίκων καὶ ἡ ἀναρχοκομμουνιστικὴ ὁμοσπονδία

Μόλις μία ἑβδομάδα μετὰ τὴν πρώτη ἀποτυχημένη προσπάθεια τῶν μπολσεβίκων, κατὰ τὰ γεγονότα τοῦ Ἀπριλίου, νὰ προκαλέσουν σοβαρὸ πλῆγμα στὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι, αὐτὴ προχώρησε καὶ ἐπέτυχε τὴν διεύρυνσίν της ἐπιτυγχάνοντας, μετὰ ἀπὸ δεύτερη ψηφοφορία, στὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιέτ, μὲ ψήφους 41 ὑπὲρ καὶ 18 κατὰ (τῶν μπολσεβίκων καὶ τῶν μενσεβίκων-διεθνιστῶν) τὴν συμμετοχὴ στὴν κυβέρνηση μελῶν τοῦ σοβιὲτ τὰ ὁποῖα ἀνήκαν καὶ σὲ ἄλλα κόμματα (μενσεβίκοι, ἐσέροι[40]). Στὶς 5 Μαΐου συγκροτήθηκε ἡ νέα Κυβέρνηση Συνασπισμοῦ.

Ἐν τούτοις, παρὰ τὴν ἀποτυχία τῶν μπολσεβίκων στὰ γεγονότα

---

39. *Ἀρχεῖα τοῦ Γερμανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν* στὸ *Ἐθνικὸ Ἀρχεῖο τῶν ΗΠΑ*, Ουάσινγκτων, Πτ. 1499. Τμ. Δ 627.679 – 680.

40. Σύντμησις τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος.

τοῦ Ἀπριλίου, ἡ στρατηγικὴ καὶ ἡ πρακτική τους ὄχι μόνον δὲν ἄλλαξε, ἀλλὰ ἐντείναν τὶς προσπάθειές τους.

Τὸ διάστημα ποὺ μεσολαβεῖ ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο ἕως τὶς ἀρχὲς Ἰουλίου, θὰ πρέπει νὰ χαρακτηρισθεῖ ἀπὸ δύο κυρίως γεγονότα. Τὸ πρῶτον ἀφορᾶ τὰ συμβάντα τοῦ Ἰουνίου καὶ τὸ δεύτερο τὴν καθαυτὴ πράξη ἀνατροπῆς τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως στὶς ἀρχὲς Ἰουλίου.

Ἤδη, τὸν Ἰούνιο οἱ μπολσεβίκοι ἄρχισαν νὰ αἰσθάνονται ἰσχυρότεροι, ἀφοῦ εἶχαν ἀποκτήσει τὴν πλειοψηφία τῶν ἀντιπροσώπων στὸ ἐργατικὸ τμῆμα τοῦ σοβιὲτ στὸ Πέτρογκραντ. Ἑπομένως, προετοιμάζονταν γιὰ τὸ μεγάλο βῆμα ποὺ θὰ ἀνέτρεπε τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι σύμφωνα μὲ προδιαγεγραμμένο σχέδιο.

Ποιό ἦταν αὐτό;

Ὁ κύριος σκοπὸς τῶν μπολσεβίκων κατὰ τὴν περίοδο Μαρτίου-Ἰουλίου 1917 ἦταν νὰ ἀνατρέψουν τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι, ἡ πτώση τῆς ὁποίας ἐθεωρεῖτο ζήτημα πρωταρχικῆς σημασίας γιὰ τὴν σύναψι χωριστῆς εἰρήνης, τόσο ἀπὸ τὴν γερμανικὴ Τάξι, ὅσο καὶ ἀπὸ τοὺς αἰθεροβάμονες τῆς «παγκόσμιας προλεταριακῆς ἐπανάστασης».

Μὲ δεδομένο ὅτι οἱ συνθῆκες μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ Φεβρουαρίου δὲν ἐπέτρεπαν στοὺς μπολσεβίκους νὰ καταλάβουν τὴν ἐξουσία μὲ τὴν βία τῶν ὅπλων, θὰ προσπαθοῦσαν μὲ ἔνοπλες πολυπληθεῖς «εἰρηνικές» διαδηλώσεις, στὶς ὁποῖες οἱ συγκρούσεις ἀποτελοῦσαν τὴν συνήθη ἐξέλιξη, νὰ δημιουργήσουν ἕνα κλῖμα ἐκτεταμένης ἀστάθειας προκειμένου νὰ ἀποδιοργανωθεῖ τὸ ὑπὸ συγκρότησιν τμῆμα τῆς ρωσσικῆς Τάξεως καὶ νὰ ἐπωφεληθοῦν ἀναλαμβάνοντες τὴν διεύθυνση τῶν ὑποθέσεων τοῦ κράτους καὶ τῆς Τάξεως. Τὸ σύνθημα «ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ Σοβιὲτ» ἦταν ἡ ἀπατηλὴ προμετωπίδα ἡ ὁποία θὰ συμπαρέσυρε τὶς ἑτερόκλητες ὁμάδες, οἱ ὁποῖες μέσα στὸ Σοβιὲτ τοῦ Πέτρογκραντ ἦταν ὑποστηρικτὲς τῆς ἐπαναστατικῆς δημοκρατίας. Ἀντίθετα, πλῆθος ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν, οἱ ὁποῖοι διαδήλωναν μὲ αὐτὸ τὸ σύνθημα, ἐλάχιστα γνώριζαν γιὰ τὸ πρόγραμμα τῶν μπολσεβίκων.[41]

---

41. Μάρραιη Μπούκτσιν, Ἡ τρίτη ἐπανάσταση, τόμος Γ΄, σελ. 262, ἔκδ. Ἀλεξάνδρεια.

Λόγω τῶν πολύπλοκων προβλημάτων ποὺ ὑπῆρχαν, τὸ ἔδαφος ἦταν πρόσφορο γιὰ τὴν ἐπίτασιν τοῦ ἤδη ὑπάρχοντος κλίματος ἀσάφειας, ἀνασφάλειας καὶ ἀντιπολεμικῆς διάθεσης μέσω τοῦ ψευδολογοῦντος τύπου τῶν μπολσεβίκων.[42] Οἱ μπολσεβίκοι ἔκριναν ὅτι μέχρι τὸν Ἰούλιο θὰ εἶχαν ἐπιτύχει σ' αὐτὸ τὸ σχέδιό τους. Προφανῶς δὲν ἀντιλαμβάνονταν ὅτι, παρὰ τὰ κέρδη τους στὰ Σοβιὲτ καὶ στοὺς στρατῶνες τοῦ Πέτρογκραντ καὶ τῆς Μόσχας, αὐτὲς οἱ δύο πόλεις δὲν ἦταν ἡ Ρωσσία.

Ὁμοίως, οὔτε ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις ἀντιλαμβανόταν ὅτι ἡ ἐπιτυχία της στὸ νὰ πλαισιωθεῖ καὶ ἀπὸ ἀλλὰ πολιτικὰ κόμματα, ἀντὶ νὰ ἐπιλύσει, περιέπλεκε τὰ προβλήματα καὶ ἰδιαίτερα αὐτὸ τῆς παρατάσεως τῆς ἐμπλοκῆς τῆς Ρωσσίας στὸν πόλεμο. Ἔχουσα τὴν ἔγκριση τοῦ Πρώτου Πανρωσσικοῦ Συνεδρίου τῶν Σοβιὲτ κινήθηκε μὲ ὑπεροψία μὲ ἀποτέλεσμα νὰ βρεθεῖ σὲ μία στρατιωτικὴ ἀποτυχία στὴν Γαλικία. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο συμβὰν ἐπέδρασε εὐνοϊκὰ στοὺς σχεδιασμοὺς τῶν μπολσεβίκων, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦσαν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν στὸ ἔπακρο τὸ παραμικρὸ περιστατικὸ καὶ κυρίως ὅ,τιδήποτε σχετιζόταν μὲ τὴν ἐμπλοκὴ τῆς Ρωσσίας στὴν παγκόσμια ἀνθρωποσφαγή.

Βεβαίως, οἱ προσπάθειες τῶν μπολσεβίκων δὲν εἶχαν στὴν οὐσία τους ἀνθρωπιστικὸ χαρακτῆρα καὶ πλαισιώνονταν ἀπὸ διάφορες συμμαχίες στὶς ὁποῖες ἕναν ἰδιάζοντα ρόλο ἔπαιξαν οἱ ἀναρχικοί. Αὐτοί, ἀποτελοῦν ἕναν συντελεστὴ, ὁ ὁποῖος ἔχει παραλειφθεῖ ἀπὸ τοὺς διαφόρους γραφεῖς τῶν γεγονότων τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, παρὰ τὸ ὅτι ἡ παρουσία καὶ κυρίως ἡ δράση τους δὲν εἶναι ἐπουσιώδης ἢ ἀμελητέα.

Θὰ πρέπει, πρωτίστως, νὰ διακρίνουμε τὶς δύο ἀναρχικὲς ὀργανώσεις ποὺ ὑπῆρχαν στὸ Πέτρογκραντ, τὴν ἀναρχοκομμουνιστική ὁμοσπονδία καὶ τοὺς ἀναρχοσυνδικαλιστές. Καθ' ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ἐπαναστατικῆς περιόδου, οἱ δύο αὐτὲς ὀργανώσεις βρίσκονταν σὲ ὀξύτατη ἀντιπαράθεση, γιὰ νὰ χρησιμοποιήσουμε τὸν πλέον ἐπιεικῆ χαρακτηρισμό.

Πρακτικά, ἡ ἀναρχοκομμουνιστική ὁμοσπονδία ἐργάσθηκε χέρι-χέρι μὲ τοὺς μπολσεβίκους σὲ μία, τρόπον τινά, κοινὴ πλατ-

42. Ἰδιαίτερα διὰ τῆς Σολντάτσκαγια Πράβντα.

φόρμα ἡ ὁποία ἀφοροῦσε τὴν ἀντίθεση πρὸς τὴν πολιτικὴ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Σύμφωνα μὲ τὸν V. N. Zalezhsky, (μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πέτρογκραντ καὶ τοῦ Φινλανδικοῦ κόμματος τὸ 1917), οἱ ἀναρχικοὶ ἐργάσθηκαν ἀπὸ κοινοῦ γιὰ τὴν προετοιμασία τῆς ἐπονομαζομένης «Ὀκτωβριανῆς σοσιαλιστικῆς ἐπανάστασης».

Ἡ ὡς ἄνω ἄποψη ἐμπεριέχει τὴν ἀλήθεια τῆς δράσης τῶν ἀναρχικῶν αὐτῶν, οἱ ὁποῖοι, βασιζόμενοι σὲ σημαντικὴ ἐπιρροὴ ποὺ εἶχαν στοὺς ναῦτες τῆς Κρονστάνδης καὶ στὸ Πρῶτο σύνταγμα Πολυβολητῶν τοῦ Πέτρογκραντ, ἐνήργησαν ὡς ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ τῶν μπολσεβίκων ἰδιαίτερα κατὰ τὰ γεγονότα τοῦ Ἰουλίου. Ὑπάρχει, ἐν ὀλίγοις, μία φανερὴ καὶ ἰσχυρὴ σύνδεση, ὥστε ὅπως χαρακτηριστικὰ γράφτηκε: «*Ἰδιαίτερα, σὲ βαθμοφόρους καὶ ὁπλῖτες τῆς φρουρᾶς τοῦ Πέτρογκραντ καὶ τῆς ναυτικῆς βάσης τῆς Κρονστάνδης, ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ διακριθοῦν οἱ μπολσεβίκοι ἀπὸ τοὺς ἀναρχικούς*».[43]

Ἡ ἀναρχοκομμουνιστική ὁμοσπονδία, μετὰ τὴν Φεβρουαριανὴ ἐπανάσταση, ἐγκαταστάθηκε στὴ βίλλα τοῦ στρατηγοῦ P. P. Durnovo, ἀνώτατου ἀξιωματούχου κατὰ τὴν περίοδο τοῦ τσάρου Νικολάου Β΄, ὅπου καὶ παρέμεινε.

Οἱ ἀναρχοκομμουνιστὲς ἦλθαν στὴν δημοσιότητα γιὰ πρώτη φορὰ στὶς 5 Ἰουνίου, ὅταν 80 ἀπὸ αὐτοὺς ἀφαίρεσαν, μὲ ἔνοπλη ἐπέμβαση, ἕνα πιεστήριο ἀπὸ τὰ τυπογραφεῖα τῆς δεξιᾶς ἐφημερίδας Ρούσκαγια Βόλια (Ρωσικὴ Θέληση). Ὅμως, τὴν ἑπομένη ἀναγκάστηκαν νὰ τὸ ἐπιστρέψουν μετὰ ἀπὸ τὴν ἐπέμβαση δύο συνταγμάτων στρατοῦ. Ἀλλά, τὰ πράγματα δὲν τελείωσαν σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖο. Στὶς 7 Ἰουνίου, ὁ ὑπουργὸς Δικαιοσύνης Π. Ν. Περεβέρζεφ, ἀποφάσισε νὰ ἐξαλείψει γιὰ τὰ καλὰ τὴν ἀπειλὴ ἐνάντια στὴν δημόσια τάξι. Ἐξέδωσε, λοιπόν, ἔνταλμα μὲ τὸ ὁποῖο ἔδινε προθεσμία εἴκοσι τεσσάρων ὡρῶν γιὰ τὴν ἐκκένωση τῆς βίλλας. Οἱ ἀναρχικοὶ ἀρνήθηκαν νὰ συμμορφωθοῦν καὶ ἀπευθύνθηκαν στοὺς ἐργάτες τῶν ἐργοστασίων τοῦ Βύμποργκ καὶ τοὺς στρατιῶτες, ζητώντας ὑποστήριξη. Τὴν ἑπομένη χιλιάδες ἐργαζόμενοι ἀπήργησαν

43. Alexander Rabinowitch. *Prelude to Revolution. The Petrograd Bolsheviks and the July 1917 Uprising*, Indiana University Press, 1991, p. 62-63.

καὶ εἴκοσι ὀκτὼ ἐργοστάσια δὲν λειτούργησαν, ἐνῶ πολλὲς ἔνοπλες διαδηλώσεις ἔγιναν στὶς βιομηχανικὲς περιοχές. Ταυτόχρονα, οἱ ἀναρχοκομμουνιστές, ἐνισχύθηκαν μὲ τὴν ἄφιξη ἀπὸ τὴν Κρονστάνδη πενήντα ὁπλισμένων ναυτῶν, ἀποφασισμένων νὰ ὑπερασπιστοῦν τὴν βίλλα ἀπὸ ὁποιαδήποτε ἐπέμβαση.

Τελικῶς, μὲ ἐπέμβαση τοῦ Σοβιὲτ ἀποφεύχθηκε ἡ ἀνάληψη δράσεως κατὰ τῶν ἀναρχοκομμουνιστῶν. Ὅμως, τὸ γεγονὸς τῆς εὐρείας ἀνταποκρίσεως ὑπὲρ τῶν ἀναρχικῶν ὑποτίθεται πὼς κίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μπολσεβίκων (τὸ ἐνδεχόμενο νὰ προέρχεται αὐτὴ ἡ ὑποστήριξη ἐκ μέρους τῆς μπολσεβίκικης βάσης δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀποκλεισθεῖ).

Στὶς 8 Ἰουνίου, ἡ Κ.Ε. τῶν μπολσεβίκων συναντήθηκε μὲ τὴν ἐπιτροπὴ πόλης τοῦ Πέτρογκραντ, τὴν Στρατιωτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ μὲ ἀντιπροσώπους τῶν προσκειμένων στὸ κόμμα συνταγμάτων, συνδικάτων καὶ ἐργοστασίων καὶ ἀποφάσισε νὰ καλέσει σὲ κοινὴ διαδήλωση στὶς 10 Ἰουνίου. Ἀλλὰ μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι ἦταν πιθανὸ νὰ μετατραπεῖ ἡ διαδήλωση σὲ ἐξέγερση, ἀποφάσισε νὰ κρατηθεῖ μυστικὴ ἡ ἀπόφαση αὐτὴ μέχρι τὸ πρωὶ τῆς 10ης Ἰουνίου. Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ ἔμαθε αὐτὴν τὴν ἀπόφαση καὶ ἔστειλε 500 ἀντιπροσώπους στὶς ἐργατικὲς συνοικίες καὶ τοὺς στρατῶνες προκειμένου νὰ μὴν κατέβουν σὲ διαδήλωση. Τελικὰ οἱ μπολσεβίκοι ματαίωσαν τὴν διαδήλωση.

Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ γεγονότα, ἡ Κεντρικὴ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Πανρωσσικοῦ Συνεδρίου τῶν Σοβιὲτ ἀποφάσισε τὴν πραγματοποίησι μεγάλης διαδηλώσεως στὸ Πέτρογκραντ στὶς 18 Ἰουνίου, παραμονὴ τῆς ρωσσικῆς ἐπιθέσεως στὸ μέτωπο.

Οἱ Καντὲ ἀποφάσισαν νὰ μὴν συμμετέχουν, ἐνῶ οἱ μπολσεβίκοι τὸ ἀντίθετο. Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ φράση τοῦ Ζηνόβιεφ: «*Πρέπει νὰ δημιουργήσουμε μία διαδήλωση μέσα στὴν διαδήλωση… Ὁ χρόνος εἶναι ὥριμος γιὰ τὴν μεταβίβαση τῆς ἐξουσίας στὰ Σοβιὲτ*».[44]

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ ἀναρχοκομμουνιστὲς θέλησαν νὰ πραγματοποιήσουν διαδήλωση γιὰ τὶς 14 Ἰουνίου. Ἡ ἀντίδραση τῶν μπολ-

---

44. Alexander Rabinowitch. *Prelude to Revolution.The Petrograd Bolsheviks and the July 1917 Uprising*, Indiana University Press, 1991, p. 98.

σεβίκων ἦταν ἔντονη. Ἡ «Πράβντα», στὶς 14 Ἰουνίου, ἔγραψε: «*Ἡ Ἐπιτροπὴ Πετρούπολης τὸ θεωρεῖ ἀπαραίτητο νὰ ἀνακοινώσει μὲ ἀποφασιστικὸ τρόπο ὅτι ὅλες οἱ ἀσυντόνιστες δράσεις ἀπὸ μεμονωμένες ὁμάδες στρατιωτῶν καὶ ἐργαζομένων μποροῦν νὰ προκαλέσουν μεγάλες ζημιὲς στὴν ἐπανάσταση. Ἐξ αἰτίας αὐτοῦ ὅλες οἱ διαδηλώσεις, χωρὶς τὸ κάλεσμα τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, τῆς Ἐπιτροπῆς Πετρούπολης καὶ τῆς Στρατιωτικῆς Ὀργάνωσης, θεωροῦνται ἀπολύτως ἀπαράδεκτες*».

Οἱ ἀναρχοκομμουνιστὲς δὲν πραγματοποίησαν διαδήλωση τὴν καθορισμένη ἀπὸ αὐτοὺς ἡμέρα. Διαταγή... καὶ τὰ σκυλιὰ δεμένα!

Ἡ διαδήλωση τῆς 18ης Ἰουνίου σημαδεύτηκε ἀπὸ τὴν ἐντυπωσιακὴ παρουσία τῶν μπολσεβίκων, ἀποτέλεσμα τῆς ἔντονης προπαρασκευῆς, τῆς ὀργανωτικότητάς τους καὶ τῆς ἐκτεταμένης προπαγάνδας τους πάνω στὰ συνθήματα. Εἶναι προφανές, πὼς αὐτὴ ἡ διαδήλωση ἔδωσε τήν ἐντύπωσι ὅτι μποροῦσαν νὰ ὁλοκληρώσουν τὸ ἑπόμενο βῆμα τοῦ σχεδίου τους.

Τὴν ἑπομένη τῆς διαδήλωσης, ἡ κυβέρνηση ἐπιτέθηκε στὴν βίλλα Durnovo καὶ τὴν ἀνακατέλαβε. Κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴ πυρῶν σκοτώθηκε ἕνα μέλος τῆς ἀναρχοκομμουνιστικῆς ὁμοσπονδίας. Παρὰ τὶς συζητήσεις καὶ τὴν ἔντασι, ἡ ὁποία ὑπῆρξε, δὲν ἔγινε κάποια κίνηση.

4 Ἰουλίου 1917. Ἡ διαδήλωση καὶ ἡ ἀπόπειρα

Ἡ προσπάθεια ἀνατροπῆς βασίσθηκε, ἐν μέρει, στὴν ἀναταραχὴ ποὺ προέκυψε στοὺς κόλπους τῆς κυβερνήσεως, καθὼς στὶς 2 Ἰουλίου τὸ Κόμμα τῆς Ἐλευθερίας τοῦ Λαοῦ, γνωστὸ καὶ ὡς Καντέ, ἀποχώρησε ἀπὸ τὸν κυβερνητικὸ συνασπισμὸ μὲ τὴν ἀπειλὴ τῆς διάλυσής του. Τὴν ἴδια ἡμέρα ἡ ἀναρχοκομμουνιστικὴ ὁμοσπονδία τοῦ Πέτρογκραντ, ἐνεργώντας ὡς αἰχμὴ τοῦ δόρατος τῶν μπολσεβίκων, μετὰ ἀπὸ μυστικὴ σύσκεψη, ἀποφάσισε νὰ καλέσει τοὺς ἐργάτες καὶ στρατιῶτες τῆς πόλεως σὲ ἀντικυβερνητικὴ διαδήλωση. Ἤδη ἡ ὑποχώρησις τῶν ρωσσικῶν στρατευμάτων στὸ μέτωπο (μετὰ τὶς ἀρχικὲς ἐπιτυχίες τῆς ἐπιθέσεως) βάρυνε τὸ κλῖμα γενικώτερα, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν μπολσεβίκικη προπαγάνδα.

Στὸ Πέτρογκραντ, τὸ Πρῶτο Σύνταγμα Πολυβολητῶν συναντήθηκε μὲ μιὰ ἀναρχικὴ αὐτοαποκαλούμενη Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ ἀποφάσισαν προκλητικὰ νὰ διαδηλώσουν στὶς 3 Ἰουλίου, καλῶντας τὴν φρουρὰ καὶ τοὺς ἐργάτες νὰ κάνουν τὸ ἴδιο.

Στὶς 7 τὸ βράδυ, φορτηγὰ γεμᾶτα πολυβολητὲς κατέλαβαν στρατηγικὰ σημεῖα στὴν πρωτεύουσα καὶ ἔστησαν τὰ πολυβόλα τους στὶς προσβάσεις τῶν γεφυρῶν ποὺ ὁδηγοῦσαν πρὸς τὸ κέντρο τῆς πόλεως. Μολονότι στὴν κίνηση συμμετεῖχαν τὰ συντάγματα Μόσχας, Γρεναδιέρων, Παβλόβσκι, τὸ 6ο Τάγμα Μηχανικοῦ, τὸ 180 Ἐφεδρείας Πεζικοῦ καὶ τὸ Φινλάντσκι, ἀρκετὰ συντάγματα τὰ ὁποῖα εἶχαν συμμετάσχει στὴ ἐπανάσταση κατὰ τὸν Φεβρουάριο, εἴτε δήλωσαν οὐδετερότητα εἴτε ἀρνήθηκαν νὰ ὑποστηρίξουν τὴν κίνηση αὐτή.

Στὶς 8μμ ἡ διαδήλωση ξεκίνησε μὲ ἐπικεφαλῆς, ἀρχικά, τὴν ἀναρχοκομμουνιστικὴ Προσωρινὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπή. Πάνοπλες φάλαγγες ἐργατῶν καὶ στρατιωτῶν ἔφτασαν στὸ κέντρο τῆς πόλεως καὶ κατευθύνθηκαν στὴν ἕδρα τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων. Οἱ μπολσεβίκοι μπῆκαν ἐπικεφαλῆς τῆς ἀνταρσίας ἐνάντια στὸ Σοβιὲτ τοῦ Πέτρογκραντ «γιὰ νὰ περάσει ἡ ἐξουσία στὰ Σοβιέτ(!)».

Τὰ μεσάνυχτα χιλιάδες στρατιῶτες καὶ ἐργάτες παρακινημένοι ἀπὸ τοὺς ἀναρχικοὺς συνωστίσθηκαν μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἀνάκτορο τῆς Ταυρίδας, δηλώνοντας ὅτι δὲν θὰ ἔφευγαν ἕως ὅτου πάρει τὴν ἐξουσία(!) ἡ ΚΕΕ τοῦ Συνεδρίου τῶν Σοβιέτ.[45] Δύο ὧρες ἀργότερα, 30.000 ἐργάτες ἀπὸ τὸ Πουτίλωφ ἑνώθηκαν μὲ τοὺς διαδηλωτές. Ἕνα ὁπλισμένο πλῆθος 70.000 φαινόταν ἕτοιμο νὰ ἐπιτεθεῖ, κάτι τὸ ὁποῖο δὲν συνέβη ἀφοῦ ἡ διαδήλωση παρέμενε ἄμορφη καὶ χωρὶς συνοχή.

Παρὰ τὴν ἄφιξη 10.000 ναυτῶν ἀπὸ τὴν Κρονστάνδη, τὴν ἑπομένη 4 Ἰουλίου, οἱ μπολσεβίκοι κατάλαβαν ὅτι τὸ παιχνίδι εἶχε χαθεῖ. Μὴ τολμῶντες νὰ ἀκυρώσουν καὶ πάλι τὴν διαδήλωση (ὅπως ἔκαναν στὶς 10 Ἰουνίου) προσπάθησαν νὰ ρίξουν ὅσο μποροῦσαν πιὸ χαμηλὰ τοὺς τόνους. Στοὺς ναῦτες ποὺ ἔφθασαν στὸ μέγαρο

45. Μάρραιη Μπούκτσιν, *Ἡ τρίτη ἐπανάσταση*, τόμος Γ΄, σελ. 271, ἔκδ. Ἀλεξάνδρεια.

Ξεσίνσκαγια[46] ὁ Λένιν ἔβγαλε ἕναν σύντομο λόγο στὸν ὁποῖο μίλησε γιὰ αὐτοσυγκράτηση. Ὅμως, οἱ ἄμοιροι τῶν ἐξουσιαστικῶν τεχνικῶν διαδηλωτὲς δὲν ἔκαναν πίσω. Μία διαδήλωση μισοῦ ἑκατομμυρίου ἀνθρώπων κτυπήθηκε ἀπὸ ὁμαδικὰ πυρὰ ἀφήνοντας στὸ ἔδαφος 400 νεκροὺς διαδηλωτές. Τελικά, πλήθη συνέρρευσαν στὸ ἀνάκτορο τῆς Ταυρίδας ζητώντας τὴν μεταβίβαση τῆς ἐξουσίας. Χωρὶς ἀποτέλεσμα.

Εἶναι ἀδιαμφισβήτητο γεγονός, ὅτι ἡ ἐνδοεξουσιαστικὴ πάλη ὄχι μόνο δὲν γνωρίζει ὅρια, ἀλλὰ εἶναι καὶ ἀνελέητη. Ἂς δοῦμε πῶς περιγράφει ὁ Ἀλέξανδρος Κέρενσκυ μία πολυσυζητημένη πτυχή της, ἡ ὁποία ἔδωσε τὴν χαριστικὴ βολὴ στὴν ἤδη παραπαίουσα κινητοποίηση.

«Στὰ μέσα τοῦ Ἀπρίλη, ὁ Γάλλος Ὑπουργὸς Ἀνεφοδιασμοῦ Ἀλμπὲρ Τομὰ ἔφτασε στὸ Πέτρογκραντ. Ἔφερε μαζί του καὶ ἔδωσε στὸν πρίγκηπα Λβὼφ ἐξαιρετικὰ σπουδαῖα στοιχεῖα γιὰ τὶς στενὲς σχέσεις ἀνάμεσα στὴν μπολσεβίκικη ὁμάδα τοῦ Λένιν καὶ σὲ ὁρισμένους Γερμανοὺς πράκτορες. Ὁ Γάλλος ὑπουργὸς τόνισε, ὅμως, ὅτι μόνο οἱ ὑπουργοί, ποὺ θὰ ἐρευνοῦσαν αὐτὴν τὴν ὑπόθεση, ἔπρεπε νὰ μάθουν, ἀπὸ ποιόν προῆλθαν οἱ πληροφορίες.

Σὲ μιὰ μυστικὴ σύσκεψη λίγες μέρες ἀργότερα, ὁ πρίγκηπας Λβώφ, μὲ τὴ συγκατάθεση τοῦ Τομά, ἐμπιστεύτηκε στὸν Νεκράσωφ, στὸν Τερεστσένκο καὶ σὲ μένα τὴν ἔρευνα γιὰ τὸ σοβαρὸ αὐτὸ ζήτημα.

Στὶς 17 Μαΐου (ἢ τὴν ἑπομένη μέρα ἴσως) ἔλαβα ἐσώκλειστο σὲ γράμμα ἀπὸ τὸν στρατηγὸ Ντενίκιν ἕνα ἀντίγραφο τῶν πρακτικῶν, ποὺ κράτησαν οἱ ἀξιωματικοὶ πληροφοριῶν τοῦ ἐπιτελείου του ἀπὸ τὴν ἀνάκριση τοῦ Γιερμολένκο, δόκιμου ἀνθυπολοχαγοῦ στὸ 16ο Σύνταγμα Σιβηριανῶν Τυφεκιοφόρων. Ὁ νεαρὸς αὐτὸς ἀξιωματικός, ὅταν αἰχμαλωτίστηκε ἀπὸ τοὺς Γερμανούς, δέχτηκε νὰ ἐργαστεῖ σὰν κατάσκοπός τους κι ἔλαβε ὅλα τὰ ἀπαραίτητα, ὁδηγίες, χρήματα, διευθύνσεις ἀπὸ δύο Γερμανοὺς ἐπιτελικοὺς ἀξιωματικούς, τοὺς Σιντίτσκι καὶ Λιούμπερς, πρόσωπα ὑπαρκτά, ὅπως ἐξακριβώθηκε. Εἶπε ἀκόμη, ὁ Γιερμολένκο, ὅτι παρόμοια βοηθήματα τοῦ ἔδωσε καὶ

46. Ὅπου εἶχαν τὴν ἕδρα τους οἱ μπολσεβίκοι.

κάποιος Σκόροπις-Γιολτουχόφσκυ, πρόεδρος τοῦ Ρωσσικοῦ Τμήματος στὴν Ἕνωση γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Οὐκρανίας, μιὰ ὀργάνωση, ποὺ ἀνέπτυσσε τὴν δραστηριότητά της ἀπὸ τὸ 1914 στὴν Αὐστρία μὲ κεφάλαια παραχωρημένα ἀπὸ τὸν Γουλιέλμο 2ο, καθὼς καὶ ἀπὸ τὸν Λένιν.

Ὅπως συμφωνήθηκε μὲ τὸν Τομά, σὲ κανέναν ἄλλο στὴ Ρωσία δὲν εἰπώθηκε τίποτα γι' αὐτά, οὔτε στοὺς ἄλλους ὑπουργούς, οὔτε στὸν ἀρχιστράτηγο.

Τὶς πρῶτες μέρες τοῦ Ἰουλίου, ἀφοῦ ἡ ἔρευνά μας, ποὺ ἔδωσε λαμπροὺς καρπούς, κόντευε νὰ τελειώση, μεταβιβάστηκαν μερικὰ ἔγγραφα στὸν ὑπουργὸ τῆς Δικαιοσύνης Περεβερζώφ, γιὰ νὰ ἀρχίση τὶς ἐνέργειες γιὰ τὶς ἀπαραίτητες συλλήψεις. Ἐξηγήθηκε στὸν ὑπουργό, πὼς δὲν ἔπρεπε νὰ τὰ δείξη σὲ κανένα ἐκεῖνα τὰ χαρτιὰ χωρὶς εἰδικὴ ἄδεια ἀπὸ τὸν Λβὼφ καὶ πὼς ἦταν ὁ ἴδιος ὑπεύθυνος γι' αὐτά.

Ἀλλὰ τὸ βράδυ τῆς 4ης Ἰουλίου, ὅταν πυκνὲς μᾶζες ἀπὸ πάνοπλους στρατιῶτες καὶ ναῦτες, παίρνοντας μέρος στὴν ὀργανωμένη ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους ἀνταρσία, ἔζωσαν τὸ μέγαρο τῆς Ταυρίδας, ἡ κατάσταση φάνηκε σὲ μία στιγμὴ τόσο σοβαρὴ στὸν Περεβερζὼφ καὶ στοὺς βοηθούς του, ὥστε τοὺς κυρίεψε πανικὸς καὶ χωρὶς νὰ ζητήσουν ἄδεια ἀπὸ τὸν Λβώφ, ἔκαναν δηλώσεις στὸν Τύπο γιὰ τοὺς δεσμοὺς ἀνάμεσα στοὺς ὀργανωτὲς τῶν διαδηλώσεων καὶ στοὺς Γερμανούς.

Οἱ δηλώσεις, ἀφοῦ ἀναφέρονταν στὴν ἀνάκριση τοῦ Γιερμολένκο, συνεχίζονταν μὲ τὴν ἀποκάλυψη, ὅτι: "... ***συμφώνως πρὸς τὰς πρὸ ὀλίγου ληφθείσας πληροφορίας*** *(ὑπογραμμίζωἐγὼ) οἱ μυστικοὶ αὐτοὶ πράκτορες εἶναι εἰς τὴν Στοκχόλμην μὲν οἱ μπολσεβίκοι Γιάκωφ Φύρστενμπεργκ (γνωστὸς ὡς Γκανέτσκυ) καὶ Πάρβους (δρ Χέλφαντ), εἰς δὲ τὸ Πέτρογκραντ οἱ μπολσεβίκοι Κοζλόφσκυ, ἡ κυρία Σούμενσον, συγγενὴς τοῦ Γκανέτσκυ καὶ ἐπιδιδομένη μετ' αὐτοῦ εἰς ἐκμετάλλευσιν καὶ χρηματισμὸν καὶ ἀρκετοὶ ἄλλοι. Ὁ Κοζλόφσκυ εἶναι ὁ κύριος ἀποδέκτης τοῦ γερμανικοῦ χρυσίου, τὸ ὁποῖον μεταβιβάζεται ἐκ Βερολίνου μέσω τῆς 'Ντισκόντο Γκεζέλσαφτ' εἰς τὴν ἐν Στοκχόλμη 'Νία Μπὰνκ' καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν ἐν Πέτρογκραντ 'Τράπεζαν Σιβηρίας', ὅπου τὴν στιγμὴν αὐτὴν εὑρίσκονται ἄνω τῶν 2.000.000 ρουβλίων εἰς τρέχοντα λογαριασμόν.*

Ἡ στρατιωτικὴ λογοκρισία ἀπεκάλυψε συνεχῆ ἀνταλλαγὴν τηλεγραφημάτων πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ περιεχομένου μεταξὺ Γερμανῶν καὶ μπολσεβίκων πρακτόρων".

Πρέπει νὰ σημειωθῆ, πὼς οἱ λεπτομέρειες αὐτὲς ἦταν παρμένες ἀπὸ τὴν ἔκθεση γιὰ τὴν αὐστηρὰ ἀπόρρητη ἔρευνα, ποὺ ἐκάμαμε ὁ Τερεστσένκο, ὁ Νεκράσωφ κι ἐγὼ καὶ δὲν προερχόταν καθόλου ἀπὸ τὴν ἀνάκριση τοῦ Γιερμολένκο.

Τὸ ἴδιο βράδυ, ὁ Ν.Σ. Καρίνσκυ, γενικὸς εἰσαγγελέας Ἐφετῶν τοῦ Πέτρογκραντ καὶ ὁ Μπὸντς-Μπρούγιεβιτς, ποὺ ἦταν στενὸς φίλος καὶ συνεργάτης τοῦ Λένιν, εἶχαν μία σύντομη τηλεφωνικὴ συνδιάλεξη».[47]

Σ' αὐτὴν ὁ Καρίνσκυ ἐνημέρωνε τὸν Μπὸντς-Μπρούγιεβιτς ὅτι συγκεντρώνονται στοιχεῖα σύμφωνα μὲ τὰ ὁποῖα ὁ Λένιν συνεργαζόταν μὲ τὴν γερμανικὴ αὐτοκρατορία. Ὁ Μπὸντς-Μπρούγιεβιτς κινήθηκε ἀμέσως καὶ τὴ νύχτα τῆς 4ης Ἰουλίου ὁ Λένιν καὶ τὸ ἀχώριστο πρωτοπαλλήκαρό του, ὁ Ἀπφελμπάουμ (Ζηνόβιεφ), ἔγιναν ἄφαντοι.

Οἱ δηλώσεις τοῦ Περεβερζώφ, ἦταν ἀρκετὲς ὥστε τὰ οὐδέτερα μέχρι ἐκείνη τὴ στιγμὴ συντάγματα νὰ προστρέξουν σὲ βοήθεια τοῦ Σοβιέτ. Ἡ φάρσα ἔλαβε τέλος, οἱ δὲ διαδηλωτὲς ἐπέστρεψαν στὰ σπίτια τους.

Τὸ κόμμα τῶν μπολσεβίκων περιθωριοποιήθηκε σὲ ἀπερίγραπτο βαθμό. Τὸ μέγαρο Ξεσίνσκαγια σφραγίσθηκε. Ἀρκετοὶ μπολσεβίκοι φυλακίσθηκαν, ἐνῶ ἐκδόθηκε ἔνταλμα συλλήψεως γιὰ 21 μπολσεβίκους ἡγέτες. Τὰ ἔντυπα τοῦ κόμματος ἀπαγορεύθηκαν καὶ οἱ τυπογραφικὲς ἐγκαταστάσεις τῆς «Πράβντα» κατεδαφίσθηκαν. Ὁ Λένιν κατέφυγε στὴν Φινλανδία.

Ἡ ἀποτυχία τῶν μπολσεβίκων νὰ καταλάβουν τὴν ἐξουσία τὸν Ἰούλιο τοῦ 1917 ἐστέρησε ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τὴν εὐκαιρία μίας ξεχωριστῆς εἰρήνης πρὶν ἀπὸ τὸν χειμῶνα, ἀφαιρῶντας τους, ἔτσι, τὴν δυνατότητα νὰ συντρίψουν τοὺς ἀγγλογάλλους. Παρ' ὅλα αὐτά,

47. Ἀ. Φ. Κέρενσκυ, *Ἡ Ρωσικὴ Ἐπανάσταση ὅπως τὴν ἔζησα*, σελ. 263-265, ἔκδ. Πάπυρος.

οἱ Γερμανοί, δὲν ἐγκατέλειψαν τὶς προσπάθειές τους. Ἐστράφησαν, μέσω τοῦ δόκτορος Ρούνεμπερκ, πρὸς τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησιν κάνοντας κρούσι γιὰ σύναψη ξεχωριστῆς εἰρήνης, ἡ ὁποία ἀπορρίφθηκε ἀσυζητητὶ ἀπὸ τὸν Κέρενσκυ…

Νεκρικὴ πομπὴ γιὰ τὰ θύματα τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου

Φεβρουάριος 1917. Πορεία γυναικῶν πρὸς τὴν Δούμα.

ΜΕΡΟΣ IV

Τὸ κίνημα τοῦ Κορνιλὼφ καὶ τὸ πραξικόπημα τῶν μπολσεβίκων

Timeo Danaos et dona ferentes
(Φοβοῦμαι τοὺς Δαναοὺς,
ακόμα κι ὅταν φέρνουν δῶρα).
ΒΙΡΓΙΛΙΟΣ, Αἰνειάς

Ἔχοντες ὑπ᾽ ὄψιν μας τὰ ὅσα συνέβησαν μετὰ τὴν ἐπανάστασι στὴ Ρωσσία, τὸ 1917, μᾶς δίνεται ἡ δυνατότητα νὰ προσεγγίσουμε ὁρισμένες ἰδιαίτερα καθοριστικὲς καταστάσεις, οἱ ὁποῖες συνθέτουν τὸ σύνολο τοῦ πλέγματος τῶν ἐξουσιαστικῶν σχέσεων καὶ ἀντιθέσεων κατ᾽ αὐτὸ τὸ χρονικὸ διάστημα.

Ὀφείλουμε νὰ παραδεχθοῦμε, ὅτι ἡ πολυσυνθετότητα τῶν καταστάσεων οἱ ὁποῖες ἀνεδείχθησαν, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπανάστασι, εἶχαν σχέση μὲ τὸ ζήτημα τῶν διαδικασιῶν ἀναδιοργανώσεως τῆς Τάξεως ἐπὶ νέων βάσεων καὶ συμφώνως πρὸς τὰ δεδομένα, τὰ ὁποία ἀνέδειξε ὁ ἐπαναστατημένος κοινωνικὸς χῶρος. Αὐτὴ ἡ διαδικασία περιλαμβάνει ὅλα τά, ἐν δράσει καὶ κατεστημένα, μέχρι τὴν στιγμὴ τῆς κοινωνικῆς ἐκρήξεως τμήματά της, καθὼς καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐκμεταλλευόμενα τὶς συνθῆκες ἀναταραχῆς καὶ κρίσεως ἐπιδιώκουν νὰ ἐνσωματωθοῦν ἢ ἀκόμη καὶ νὰ ἀναδειχθοῦν ὡς καθοριστικοὶ συντελεστὲς τῆς Ταξικῆς μεταμορφώσεως.

Προκειμένου νὰ μὴν ὑπάρξουν παρερμηνεῖες, ὀφείλουμε νὰ κάνουμε σαφὲς πὼς αὐτὸ τὸ ὁποῖον συνέβη στὴν πραγματικότητα ἦταν ἡ προσπάθεια ἀναδείξεως στὸ ἐξουσιαστικὸ στερέωμα ἀτόμων, τὰ ὁποῖα ἀνῆκαν στὰ μεσαῖα στρώματα τῆς κοινωνίας καὶ πλαισιώθηκαν, μέσω ὀργανωτικῶν δομῶν (ὅπως τὸ ἑκάστοτε κόμμα καὶ οἱ ὀργανώσεις του), τόσον ἀπὸ ἄτομα παρεμφεροῦς κοινωνικῆς συστάσεως ὅσον καὶ ἀπὸ ἐργατικὰ στοιχεῖα. Αὐτὴ ἡ πλαισίωσις ὑλοποιήθηκε μέσω πολιτικῶν καὶ ἰδεολογικῶν θέσεων, ἕνα μέρος

τῶν ὁποίων ἐπαγγελόταν τὴν κυριαρχία μιᾶς ἀνύπαρκτης, ἐν γένει, ἐργατικῆς Τάξεως. Στὴν πραγματικότητα, ἐπιδιώκετο ἡ ἐνσωμάτωσις τῶν ἀνωτέρων καὶ μεσαίων στελεχῶν τοῦ κόμματος στὴν ἤδη ὑπάρχουσα Τάξι.

Οἱ διαδικασίες μιᾶς τέτοιας ἐνσωματώσεως περιελάμβαναν ὅλες τὶς ἐκδοχές, οἱ ὁποῖες εἶχαν ὡς ἀφετηρία τὴν εἰρηνικὴ συνύπαρξη καὶ τὴν βαθμιαία ἔνταξιν ἕως καὶ τὴν εἰσβολὴ στοὺς χώρους δικαιοδοσίας τῆς Τάξεως –καὶ τῶν συναποτελούντων αὐτὴν– μέσω βιαίων πρακτικῶν. Τὸ ἰδεολογικὸ καὶ πολιτικὸ περιεχόμενο αὐτῶν οἱ ὁποῖοι συντάσσονταν μὲ μεταρρυθμιστικὲς ἢ «ἀνατρεπτικὲς» τάσεις, οὕτως ἢ ἄλλως, κατέτεινε στὴν μερικὴ ἢ ριζική, διαμόρφωση ἢ ἀναδιαμόρφωση τῆς, μέχρι τότε, ὑπαρχούσης Τάξεως.

Εἶναι φανερὸ πὼς οἱ διαφορετικὲς ὀπτικὲς ὑπὸ τὶς ὁποῖες, κάθε μερίδα τοῦ Σοσιαλδημοκρατικοῦ κόμματος τῆς Ρωσσίας, προσέγγισε τὴν ὕπαρξη καὶ τὸ μέλλον τῆς Τάξεως καὶ τῆς κοινωνικῆς ὀργανώσεως ἡ ὁποία θὰ προέκυπτε, ὁδήγησε στὴν διάσπασίν του σὲ διάφορες μερίδες οἱ ὁποῖες διεδραμάτισαν ἰδιαίτερο ρόλο τόσο πρὶν τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1917 ὅσον καὶ μετά.

Ὅπως εἰπώθηκε, ἡ διαδικασία ἀνασυστάσεως τῆς Τάξεως συναντοῦσε διαρκῆ ἐμπόδια, εἴτε μέσω τῶν πολυσύνθετων καταστάσεων οἱ ὁποῖες προέκυπταν ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου, εἴτε τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιθέσεων ἀνάμεσα στὶς διάφορες πολιτικὲς καὶ οἰκονομικὲς ὁμάδες, οἱ ὁποῖες συμμετεῖχαν ἢ ἀντιπροσωπεύονταν στὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι, ἀλλά καὶ λόγω τῶν ἐξωτερικῶν ἐπεμβάσεων, μέσω τῶν ἐρεισμάτων ποὺ διέθεταν τόσο οἱ σύμμαχοι τῆς Ρωσσίας στὸν πόλεμο, ὅσον καὶ οἱ Γερμανοί.

Εἶναι, ἑπομένως, εὐνόητον ὅτι αὐτὴ ἡ διαδικασία ἦταν δυνατὸν νὰ διεκπεραιωθεῖ ἐφ᾽ ὅσον ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις θὰ ἐτύγχανε τῆς γενικῆς ἀποδοχῆς διὰ τῆς ὁποίας θὰ διατηροῦσε τὸν ρόλον τοῦ πόλου συνθέσεως καὶ συσπειρώσεως. Κατ᾽ αὐτὸν τὸν τρόπον, ἡ ἀνασυγκρότησις τῆς Τάξεως ἢ θὰ ἀκολουθοῦσε τὴν ὁδὸ τῆς συνθέσεως ἢ τὴν πρακτικὴ τῆς παρατεταμένης συγκρούσεως, ἡ ὁποία θὰ ὁδηγοῦσε στὴν ἀνασυγκρότησι, διὰ μέσου τῆς βιαίας ἐξαλείψεως μέρους τῶν ἀνταγωνιζομένων τμημάτων καὶ τῆς ὑποταγῆς τῶν υπολοίπων. Ἐν προκειμένῳ, τίθεται σὲ ἐφαρμογὴ ἡ Δαρβινικὴ θεωρία τῆς

ἐπικρατήσεως τοῦ ἰσχυροτέρου. Ἡ ἀγριότητα παραμένει ἀνέκαθεν τὸ καθοριστικὸ συστατικὸ τῆς Τάξεως.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι σὲ κάθε διαδικασία ἀνασυγκροτήσεως τῆς ἑκάστοτε Τάξεως, ἡ παρέμβαση ἐξωτερικῶν συντελεστῶν μὲ τὸν ἕνα (βιαίως) ἢ τὸν ἄλλο (διὰ τῆς διπλωματικῆς μεθόδου) τρόπο, ἀμέσως (ταχεία λύσις) ἢ ἐμμέσως (διαρκεῖς παρεμβάσεις ἐπὶ μακρὸν) εἶναι κάτι τὸ ἀναμενόμενο.

Ἐνώπιον αὐτῶν τῶν ἀντιθέσεων καὶ καταστάσεων βρέθηκε ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις. Οἱ διακυμάνσεις, κατὰ τὴν περίοδο τῶν ὀκτὼ μηνῶν τοῦ βίου της, ἀντικατοπτρίζουν τὰ σημεῖα ἀνόδου ἢ καθόδου τῶν ἑκάστοτε ἐπιχειρουμένων προσπαθειῶν.[48] Ὅλες οἱ ἀνταγωνιστικὲς τάσεις συνήθως ἐπικεντρώνονταν ἐναντίον της μὲ ἀποτέλεσμα νὰ βρεθεῖ σὲ ἀδυναμία νὰ ἀντιμετωπίσει τὸ πραξικόπημα[49] τῶν μπολσεβίκων.

Ἀναμφίβολα, ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις βρισκόταν ἀντιμέτωπη (πέραν τῶν ἐσωτερικῶν ἀντιθέσεων) μὲ τὶς ὀργανωμένες ἐπιθέσεις τῶν μπολσεβίκων, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζονταν ἀπὸ τὴν Γερμανία[50] καὶ

---

48. Ἀναλόγως, δηλαδή, τοῦ κατὰ πόσον ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις γινόταν ἀποδεκτὴ ὡς παράγων συνθετικῶν διεργασιῶν ἢ ἀναλαμβάνονταν προσπάθειες μὲ ἀνταγωνιστικὸ πρὸς αὐτὴν τρόπο.

49. Ἄς σημειωθεῖ πὼς πολλοὶ ἱστορικοί, ἐνῶ εὐθέως χαρακτηρίζουν τὰ συμβάντα τοῦ Ὀκτωβρίου 1917 ὡς πραξικόπημα στὴν συνέχεια ἐξακολουθοῦν νὰ ἀναφέρονται στὴν «Ὀκτωβριανὴ ἐπανάσταση». Ἀλλὰ καὶ ὁ Βολίν, στὸ πολιτικὸ του βιβλίο μὲ τὸν τίτλο *Ἡ ἄγνωστη ἐπανάσταση*, προβαίνει στὴν ἴδια ἀσυνέπεια (π.χ. στίς σελίδες 113 καὶ 115 τοῦ Β΄τόμου τοῦ ἔργου του –ἔκδοση στὰ ἑλληνικὰ Διεθνὴς Βιβλιοθήκη, 1976–, γράφει γιὰ πραξικόπημα, ἐνῶ σὲ ἄλλα σημεῖα γράφει γιὰ ἐπανάσταση).

50. Τὸ συνολικὸ ποσόν, τὸ ὁποῖο ἔλαβαν οἱ Μπολσεβῖκοι ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς πρὶν καὶ μετὰ τὸ πραξικόπημα τοῦ Ὀκτωβρίου ἀνέρχεται σὲ 80 ἑκατομμύρια χρυσὰ μάρκα, σύμφωνα μὲ τὴν ἔρευνα τοῦ καθηγητὴ Φρὶτς Φίσερ. Συμφώνως πρὸς τὸν ἀπολογισμὸ ἐξόδων τῆς 30-1-1918, ἕως αὐτὴ τὴν ἡμερομηνία ἡ Γερμανία εἶχε διαθέσει 40.580.997 χρυσὰ μάρκα. Στὶς 31 Ἰανουαρίου περίπου 14,5 ἑκατομμύρια, ἐνῶ ἀπὸ τὸν Φεβρουάριο τοῦ ἰδίου ἔτους ἕως τὸν Ἰούλιο ἡ ροὴ ἀνήρχετο σὲ περίπου 3 ἑκατομμύρια μηνιαίως. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Γερμανίας στὴ Ρωσσία κόμης φὸν Μίρμπαχ, λίγο πρὶν δολοφονηθεῖ, εἶχε ζητήσει γιὰ τὸν ἴδιο σκοπὸ ἄλλα 40 ἑκατομμύρια, ἀπὸ τὰ

μερίδα τοῦ κόμματος τῶν Καντέ, στρατηγῶν καὶ ἀξιωματικῶν, οἱ ὁποῖοι στηρίζονταν ἢ ὑποκινοῦνταν ἀπὸ τὸ ἀγγλικὸ καὶ τὸ γαλλικὸ κράτος, κυρίως.[51] Οἱ λόγοι τῶν ὑπονομευτικῶν δραστηριοτήτων ἐκ μέρους τῶν συμμάχων τῆς Ρωσσίας ἀποσκοποῦσαν στὴν ἐξασθένησίν της καὶ στὸ νὰ περιέλθει σὲ μειονεκτικὴ θέση, μετὰ τὴν λήξη τοῦ πολέμου. Αὐτὴ ἡ ἐπιδίωξις συναρτᾶται ἄμεσα μὲ τὴν ἀνυπαρξία μίας ἐπανασυγκροτημένης Τάξεως, ἡ ὁποία ἐφ᾽ ὅσον θὰ εἶχε διαμορφώσει ἕνα πλαίσιο σταθερῶν (ἤ, ἔστω, βιώσιμων) σχέσεων καὶ προσανατολισμῶν θὰ ἦταν ἕνας ἰσότιμος ἑταῖρος. Κατὰ πόσον θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ὑποβοηθηθεῖ ἡ ἀνασύστασις τῆς Τάξεως στὸ μέλλον, ἦταν ζήτημα ἐπιλογῶν ἀπὸ τὶς ὁποῖες δὲν ἐξηροῦντο οἱ κομμουνιστὲς (μπολσεβίκοι), τῶν ὁποίων ἡ ἰδεολογία καὶ ἡ πολιτικὴ ἐναρμονιζόταν πλήρως μὲ τὴν ὕπαρξη καὶ λειτουργία τῆς Τάξεως.

Ὅπως εὔστοχα παρατηρεῖ ὁ Βολίν: «*Γιὰ τοὺς μπολσεβίκους, "Κοινωνικὴ Ἐπανάσταση" σήμαινε μιὰν ἀνάσταση τοῦ Κράτους*».[52] Ὅμως, μία ἀνάστασις τοῦ κράτους τί ἄλλο μπορεῖ νὰ σημαίνει παρὰ τὴν ἀνασύσταση καὶ ἀναδιοργάνωση τῆς Τάξεως;[53] Ἡ ἀνατροπή, ἑπομένως, τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἦταν τὸ κύριο μέλημα ἀμφοτέρων τῶν ἀνταγωνιστικῶν πρὸς αὐτὴν τάσεων. Ἐκ μέρους τῶν χαρακτηριζομένων ὡς συντηρητικῶν στοιχείων, τὸ ἐπιχείρημα τὸ

ὁποῖα παρεδόθησαν ἕως τὸ τέλος τοῦ πολέμου περίπου 6-9 ἑκατομμύρια. Ὅλο αὐτὸ τὸ μυθικὸ ποσὸν δὲν προσφέρθηκε ἀνιδιοτελῶς, ἀλλὰ ἦλθε ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀρνήσεως, τόσον τοῦ Τσάρου Νικολάου Β΄ ὅσον καὶ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, νὰ συνάψουν ξεχωριστὴ εἰρήνη, γιὰ τὴν ὁποία οἱ μόνοι πρόθυμοι ἦσαν οἱ μπολσεβίκοι.

51. Οἱ ἀποτυχίες τῶν ρωσσικῶν στρατευμάτων στὸ μέτωπο ἦταν μέρος τῆς ὑπονομευτικῆς δραστηριότητας ἐναντίον τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Ἕνα ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὸ γεγονὸς εἶναι ἡ ἀποστολὴ ἀπὸ τὶς συμμαχικὲς κυβερνήσεις ἐλαττωματικῶν πυροβόλων, τὰ ὁποία, κατὰ τὴν ἐπίθεση τοῦ ρωσσικοὺ στρατοῦ τὸν Ἰούνιο τοῦ 1917, ἀχρηστεύθηκαν μετὰ ἀπὸ διήμερη χρήση.

52. Βολίν, *Ἡ Ἄγνωστη Ἐπανάσταση*, τόμ. Β΄σελ. 49, ἔκδ. Διεθνὴς Βιβλιοθήκη, 1976.

53. Τὸ αὐτὸ σημαίνει καὶ ἡ δημιουργία ἢ «γέννηση» μίας κοινωνίας, δεδομένου ὅτι Τάξις, κοινωνία καὶ κράτος εἶναι ἀλληλένδετα.

ὁποῖον προεβάλετο ἦταν ὁ προερχόμενος κίνδυνος ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν μπολσεβίκων καὶ τῶν ἀναρχικῶν· ἀπὸ δὲ τοὺς μπολσεβίκους ἦταν ἡ ὑποτιθέμενη ὑπεράσπιση τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἡ ἀνάγκη προχωρήματός της.

Ἡ συνήθης ἄποψη γιὰ τὰ ὅσα συνέβησαν στὰ τέλη τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1917 εἶναι ὅτι ἀποτελεῖ τὴν «δεύτερη» ἐπανάστασι ἢ ὅτι εἶναι προλεταριακὴ ἐπανάστασις καὶ ἡ ὁλοκλήρωσις τοῦ ἐπαναστατικοῦ προτσέσσου[54] τὸ ὁποῖο ὑποτίθεται ὅτι ξεκίνησε μὲ τὴν «ἀστική» ἐπανάστασι τοῦ Φεβρουαρίου, ἡ ὁποία ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος τῶν ὀκτὼ μηνῶν εἶχε δῆθεν ξεπεραστεῖ! Αὐτὴ ἡ κατασκευὴ τῶν κομμουνιστῶν δὲν εἶναι ἕνα ἀσυνήθιστο ἐπεισόδιο στήν, θεωρητικά, πολιτικὰ καὶ ἰδεολογικά, ἀκροβατικὴ ἐνασχόληση τῶν ἱδρυτῶν καὶ ἀναπαραγωγῶν τῆς Μαρξιστικῆς-Λενινιστικῆς κ.λπ. παραδοξολογίας, ἡ ὁποία καθιερώθηκε ὡς προλεταριακή, προοδευτικὴ καὶ ἀπελευθερωτική.

Τόσον ἡ θεωρία τῶν σταδίων[55] ὅσο καὶ ἡ θεωρία τῶν ἁλμάτων[56] εἶναι δύο ὄψεις διὰ τῶν ὁποίων ἐπιχειρεῖται νὰ ἐδρασθεῖ ἡ πολιτική, ἡ ὁποία ὑποδαυλίζει, ὑποκινεῖ ἢ συντάσσεται μὲ τὸ ἤδη ἐκδηλωμένο πάθος τῶν ἀνθρώπων γιὰ ἐλευθερία, δικαιοσύνη, ἰσότητα καὶ εὐημερία, μὲ σκοπὸ τὴν διαχείριση αὐτῶν τῶν προσδοκιῶν καὶ ἐν τέλει τῶν ἀνθρώπων, γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ἐν συνεχεία

---

54. Διαδικασία (ἀπὸ τὴν λέξη process).

55. Πρόκειται γιὰ μία θεωρητικὴ κατασκευὴ ὅπου οἱ κοινωνικὲς διεργασίες μετατρέπονται σὲ διαδικασίες, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπιστημονικοφανῆ ἄποψη τῶν Μὰρξ καὶ Ἔνγκελς, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ στάδια ἀπὸ τὰ ὁποῖα διῆλθε ἢ πρόκειται νὰ διέλθει κάθε ἀνθρώπινη κοινωνία. Σύμφωνα, λοιπόν, μὲ αὐτὴν τὴν κατασκευὴ στὶς καθυστερημένες οἰκονομικὰ καὶ πολιτικὰ χῶρες, πρέπει πρῶτα νὰ ἑδραιωθεῖ ὁ καπιταλισμὸς στὴν οἰκονομία καὶ ἡ ἀστικὴ δημοκρατία στὴν πολιτική, ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἐκκίνηση τῆς διαδικασίας γιὰ τὴν λεγομένη σοσιαλιστικὴ ἐπανάσταση.

56. Ὁ Τρότσκυ (γιὰ τὶς φερόμενες ὡς καθυστερημένες πολιτικὰ καὶ οἰκονομικὰ χῶρες) προέτασσε τὴν δημοκρατικὴ δικτατορία τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς ἀγροτιᾶς (ἀντὶ τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου) γιὰ νὰ «δέσει» τὴν θεωρία ὑπερκέρασης τῶν σταδίων, στὴν ὁποία εἶχε δώσει τὴν ὀνομασία «διαρκὴς ἐπανάσταση».

ἀπόρριψη, στοὺς κάδους τῶν σκουπιδιῶν, τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν ἐπιθυμιῶν γιὰ ἕνα εὐήμερον παρὸν καὶ μέλλον.

Ἀπὸ τὸ Κίνημα τοῦ Κορνιλὼφ στὸ κομμουνιστικὸ πραξικόπημα

Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ στρατηγοῦ Κορνιλώφ, ὡς Γενικοῦ Διοικητὴ τοῦ Νοτιοδυτικοῦ μετώπου, μετὰ τὴν διάσπαση τοῦ ρωσσικοὺ μετώπου ἀπὸ τὰ γερμανικὰ στρατεύματα, στὶς 19 Ἰουλίου 1917, ἦταν ἀναπόφευκτη. Ἄλλωστε τὰ δείγματα γραφῆς, τὰ ὁποῖα εἶχε δώσει τὸ προηγούμενο χρονικὸ διάστημα, ἔκλιναν ἀπὸ κάθε ἄποψι στὸν διορισμὸ ὄχι μόνο λόγω τῶν ἱκανοτήτων του, ἀλλὰ καὶ ἐξ αἰτίας τῆς συμπορεύσεώς του μὲ ἐπιλογὲς τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως (ἐπιμερισμὸς τῶν εὐθυνῶν γιὰ τὶς ἧττες στὸ μέτωπο στοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὄχι μόνον στοὺς στρατιῶτες, εὐνοϊκὴ στάση ἀπέναντι στὶς ἐκλεγμένες στρατιωτικὲς ἐπιτροπές, κ.ἄ.).

Μετὰ τὴν ἀνάδειξίν του ὡς Γενικοῦ Διοικητή, ἡ συμπεριφορά του ἀπέναντι στὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι ἄλλαξε, ἄρδην. Ὄχι μόνον ἀντιτασσόταν ἐπιδεικτικὰ στὶς ἐντολὲς οἱ ὁποῖες τοῦ δίνονταν, ἀλλὰ σὲ συνεργασία μὲ ὁρισμένα μέλη τοῦ κόμματος τῆς Συνταγματικῆς Δημοκρατίας ἀφ' ἑνός, καὶ τὴν ὑποστήριξη τῶν συμμαχικῶν κυβερνήσεων Ἀγγλίας (κυρίως), Γαλλίας καὶ Ἰταλίας ἀφ' ἑτέρου, προετοίμαζε τὴν ἀνατροπὴ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἐγκαθίδρυση δικτατορικοῦ καθεστῶτος, μέσω στρατιωτικοῦ πραξικοπήματος.

Ὅπως σὲ κάθε παρόμοια περίπτωση, χρειάζεται τὸ πρόσχημα τῆς ἀποτροπῆς ἑνὸς σοβαροῦ γεγονότος. Τὸ «σοβαρὸ γεγονὸς» ὑποτίθεται πὼς ἦταν ἡ ἀνυπόστατα ἐπικείμενη ἐξέγερση τῶν μπολσεβίκων, γιὰ τὴν ὁποία διαδόθηκε ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἐκδηλωθεῖ στὶς 27 Αὐγούστου. Ὅμως, ἡ πραγματικότητα ἦταν τελείως διαφορετική. Οἱ μπολσεβίκοι, μετὰ τὰ γεγονότα τῶν ἀρχῶν τοῦ Ἰουλίου ἦταν ἀνίκανοι γιὰ μία παρόμοια κίνηση καὶ ἀρκετὰ περιθωριοποιημένοι. Παρ' ὅλα αὐτά, οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ ἀξιωματικοί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν ἐμπλακεῖ στὴν συνωμοσία, καλλιεργοῦσαν τὴν ἀπατηλὴ εἰκόνα ὅτι οἱ ἧττες στὸ μέτωπο ὀφείλονταν στὴν πτώση τοῦ ἠθικοῦ τῶν

στρατιωτῶν, λόγω τῆς ὑποτιθέμενης μπολσεβίκικης προπαγάνδας, ἡ ὁποία, ὅμως, στὴν πραγματικότητα εἶχε ἀτονήσει σὲ πολὺ μεγάλο βαθμό, οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἔχει κάποιου εἴδους ἐπίδραση. Ἄλλωστε, οἱ μπολσεβίκοι εἶχαν κυριολεκτικὰ βάλει «τὴν οὐρὰ στὰ σκέλια» μετὰ τὶς ἀποκαλύψεις γιὰ τὶς σχέσεις τῶν στελεχῶν τους –καὶ κυρίως τοῦ Λένιν– μὲ τοὺς Γερμανούς.

Οἱ συνωμότες προσπάθησαν, παρ᾽ ὅλα αὐτά, νὰ προκαλέσουν ταραχὲς στὸ ὄνομα τῶν μπολσεβίκων, ἀλλὰ τὸ σχέδιο δὲν ἔγινε δυνατὸ νὰ τεθεῖ σὲ ἐφαρμογή λόγω διαφωνιῶν. Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ἡ ὑποστήριξη τῶν συμμάχων πρὸς τὸν Κορνιλώφ, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν κρίσιμον ἡμέρα ἐκδηλώσεως τοῦ πραξικοπήματος, τὴν 28η Αὐγούστου, ἔχοντες ἀντιληφθεῖ τὸ δύσκολον τῆς ἐπιτυχίας του, ἔσπευσαν νὰ ἐπιδώσουν στὸν ὑπουργὸ τῶν Ἐξωτερικῶν Τερεστσένκο ρηματικὴ διακοίνωση[57] μὲ τὴν ὁποία, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, ζητοῦσαν νὰ ἀναλάβουν μεσολαβητικὸ ρόλο μεταξὺ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Κορνιλώφ. Κατ᾽ οὐσίαν ζητοῦσαν ἀπὸ τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι νὰ συμβιβαστεῖ καὶ μέσω τῶν διαπραγματεύσεων νὰ ἀναγνωρίσει τοὺς πραξικοπηματίες καὶ νὰ ἀποδεχθεῖ τοὺς ὅρους τῶν συμμάχων, ἀφοῦ στὴν προκειμένη περίπτωση ὁ Κορνιλὼφ ἦταν ὁ ἄνθρωπός τους.

Τὸ κίνημα ἀπέτυχε καὶ ὁ Κορνιλὼφ συνελήφθη. Ὅμως, ἡ ζημιὰ ποὺ προκάλεσε ἦταν τεράστια. Ποιός θὰ ἀμφισβητήσει τὴν τεράστια βοήθεια ποὺ προσέφερε αὐτὴ ἡ ἀπόπειρα στοὺς μπολσεβίκους; Τὸ πραξικόπημα ἀπέτυχε καὶ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐγκαθιδρυθεῖ μέσω αὐτοῦ ἕνα δικτατορικὸ καθεστώς, ἀλλὰ ἔστρωσε τὸ δρόμο γιὰ μία ἀκόμα χειρότερη δικτατορία. Οἱ σύμμαχοι τῆς Ρωσσίας στράφηκαν ἐναντίον τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἀναλαμβάνοντες, στὴν οὐσία, τὴν εὐθύνη τῆς ἀνόδου τῶν μπολσεβίκων στὴν ἐξουσία καὶ ἀποσκοποῦντες μὲ αὐτήν τους τὴν στάσιν σὲ πολιτικὰ καὶ ἐδαφικὰ ὀφέλη, ὅπως ἀποδείχτηκε στὴν συνέχεια.

Οἱ συνθῆκες ποὺ ἐπικράτησαν μὲ τὴν διάχυση τῆς εἴδησης ὅτι Κορνιλὼφ πρόκειται νὰ κινήσει στρατεύματα καὶ κοζάκους μὲ σκοπὸ

---

57. Ἀλέξανδρος Φ. Κέρενσκυ, *Ἡ Ρωσικὴ Ἐπανάσταση ὅπως τὴν ἔζησα*, σελ. 324, ἔκδ. Πάπυρος.

νὰ καταλάβει τὸ Πέτρογκραντ καὶ νὰ ἀνατρέψει τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι προκάλεσε μία διάθεσι συσπειρώσεως ἑτερόκλητων στοιχείων ἰδεολογικὰ καὶ πολιτικά. Στὸ ὄνομα τῆς ὑπεράσπισης τῆς ἐπαναστάσεως ὑπονομεύθηκε ἡ μόνη δυνατὴ συνισταμένη, ἡ ὁποία θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ ἀποτρέψει τὰ χειρότερα: ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις.

Οἱ μπολσεβίκοι συνέπηξαν μὲ τοὺς μενσεβίκους καὶ τοὺς σοσιαλιστές-ἐπαναστάτες τὴν συμμαχία γιὰ τὴν «ἐπαναστατικὴ δημοκρατία». Εἶναι προφανὲς πὼς αὐτὴ ἡ συμμαχία περιελάμβανε ἐκείνους ποὺ ἀγωνίζονταν νὰ τὴν ἐγκαθιδρύσουν καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἤθελαν νὰ τὴν καταστρέψουν. Αὐτὴ ἡ κίνησις ὁδήγησε, ἐπίσης, στὴν διάσπασι τοῦ κυβερνητικοῦ συνασπισμοῦ ἐπιφέροντας μιὰ εὐρύτερη ἀποσύνθεση.

Οἱ μπολσεβίκοι, μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ Κορνιλὼφ ἔθεσαν σὲ ἐφαρμογή, ἀπὸ κοινοῦ μὲ τοὺς σοσιαλιστές-ἐπαναστάτες καὶ τοὺς μενσεβίκους σοσιαλδημοκράτες, ἀπὸ τὶς 27 Αὐγούστου, τὴν ὀργάνωση ἐργατικῆς πολιτοφυλακῆς μὲ τὸ πρόσχημα ὑποστήριξης τῆς κυβερνήσεως καὶ τὴν διαφύλαξιν τῶν ἐργατικῶν περιοχῶν. Ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος οἱ λεγόμενες ἐργατικὲς πολιτοφυλακὲς ἐκδηλώθηκαν ὡς αὐτὸ ποὺ πραγματικὰ ἦταν: ἡ Κόκκινη Φρουρὰ τῶν μπολσεβίκων, ἡ ὁποία οὖσα στενὰ συνδεδεμένη μὲ τὸν κομματικὸ μηχανισμὸ ἀποτέλεσε τὰ ὀργανωμένα τάγματα ἐφόδου γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας.

Στὶς 31 Αὐγούστου, τὸ σοβιὲτ τοῦ Πέτρογκραντ εἶχε περάσει στὰ χέρια τῶν μπολσεβίκων καὶ υἱοθέτησε ἀπόφαση ποὺ περιεῖχε σὲ περίληψη τὸ πρόγραμμα τῆς «Ὀκτωβριανῆς Ἐπανάστασης».

Ἡ συμμαχία γιὰ τὴν «ἐπαναστατικὴ δημοκρατία» κατώρθωσε νὰ διατηρηθεῖ μέσω τῆς δαιμονοποίησης τῶν Καντὲ[58] καὶ μὲ τὴ διάχυση, ἐκ μέρους τῶν μπολσεβίκων κυρίως, τοῦ φόβου γιὰ τὸν μεγάλο κίνδυνο ἀπωλείας τῆς ἐπαναστάσεως (στὴν ὁποία ὄχι μόνον δὲν εἶχαν συμμετάσχει, ἀλλὰ εὐθὺς καὶ ἐξ ἀρχῆς τὴν ὑπονόμευαν).

Ἀκόμη καὶ ὁ μῦθος τῆς λεγόμενης δυαδικῆς ἐξουσίας ἦταν ἕνα μέσον γιὰ τὴν διάσπαση μίας, σὲ πολλὲς περιπτώσεις, λειτουργικῆς

---

58. Τὸ κόμμα τῆς Συνταγματικῆς Δημοκρατίας.

σχέσης τῆς συγκυβερνήσεως[59] τοῦ σοβιὲτ καὶ τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι φανερὸ πῶς αὐτὸ τὸ κατασκεύασμα τῆς δυαδικῆς ἐξουσίας δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ὑλοποιήσει τοὺς ἐπιθυμητοὺς στόχους τῶν κομμουνιστῶν. Τὸ τέχνασμα τῆς δυαδικῆς ἐξουσίας ἐρχόταν νὰ συγκαλύψει τὴν συμμετοχὴ τῶν μπολσεβίκων στὸ σοβιὲτ τοῦ Πέτρογκραντ καὶ συνεπῶς τὴν ἐκ πλαγίου συμμετοχή τους στὴ συγκυβέρνηση ἀφ' ἑνός καὶ ἀφ' ἑτέρου προετοίμαζε τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἔφοδό τους στὸν κρατικὸ θῶκο, ἀπὸ τὴν στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία θὰ κατεῖχαν τὴν πλειοψηφία στὸ σοβιὲτ καὶ τὴν ἀναγκαία ἔνοπλη δύναμι.

Δυστυχῶς ἡ συμμετοχὴ ἀναρχικῶν στὶς ἐγκληματικὲς δραστηριότητες τῶν μπολσεβίκων ἦταν συνεχὴς καὶ τὸ μέγεθος τῆς συνευθύνης μεγάλο. Ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ἀποκάλυψη τῆς ἐγκληματικῆς φύσης τοῦ κομμουνισμοῦ, ἡ ἀντιμετώπισις τῶν κομμουνιστῶν ἀπὸ τοὺς ἀναρχικοὺς ἔφθανε μέχρι τοῦ σημείου νὰ θεωροῦν τὸ ἐγκαθιδρυμένο καθεστὼς τῶν μπολσεβίκων ὡς «ἄρνηση τῆς ἐπανάστασης».[60] Πολὺ διπλωματικὴ διατύπωση! Στὴν πραγματικότητα ἡ στάση καὶ οἱ δραστηριότητες τῶν μπολσεβίκων ἀμέσως μετὰ τὴν ἐπανάστασι[61] δὲν ἀποτελοῦν ἄρνησι τῆς ἐπαναστάσεως, συνιστοῦν μία διαρκῆ ἀντεπαναστατικὴ δράση, μὲ σκοπὸ τὴν ὑφαρπαγὴ τῆς ἐξουσίας, ἡ ὁποία κατέληξε στὸ Ὀκτωβριανὸ πραξικόπημα καὶ στὴν ἐγκαθίδρυση τῆς ἀντεπαναστατικῆς κομμουνιστικῆς δικτατορίας.

Εἶναι ντροπὴ καὶ προσβολὴ γιὰ τὶς ἀναρχικὲς ἰδέες νὰ χαρακτηρίζεται τὸ πραξικόπημα τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1917 ὡς ἐπανάστασις, νὰ ταυτίζεται τὸ μεγαλεῖο, τὸ ὁποῖο ἐμπεριέχει καὶ ἐκδηλώνει ἡ ἀπελευθερωτικὴ δύναμη τῆς ἐπαναστάσεως, μὲ τὴν δράση τῶν ταγμάτων ἐφόδου καὶ ὁρισμένων στρατιωτικῶν μονάδων. Εἶναι προφανὲς πὼς δὲν ὑπῆρξαν οἱ μαχητικὲς διαδηλώσεις τῶν καταπιεσμένων ἐναντίον ἑνὸς καταπιεστικοῦ καθεστῶτος,

---

59. Ἕνα εἶδος κυβερνο-ἀντιπολιτεύσεως.

60. Λουίτζι Φάμπρι, *Ἡ Ρωσσικὴ Ἐπανάσταση καὶ οἱ ἀναρχικοί.*

61. Ὁμιλοῦμε πάντοτε γιὰ τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1917, διότι αὐτὴ ἦταν ἡ πραγματικὴ ἐπανάστασις.

ὅπως εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν ὑποστήριξαν τὸ πραξικόπημα τὰ πλήθη, καθὼς, ἐπίσης, εἶναι ἀληθὲς πὼς ἡ κατάληψις τῶν κυβερνητικῶν κτιρίων τοῦ Πέτρογκραντ (καὶ ἡ αἱματηρὴ κατάληψις τῆς Μόσχας) δὲν καθόριζε καὶ τὴν ἐπικράτησι σὲ ὅλη τὴν Ρωσσία.

Οἱ ἐνέργειες αὐτῶν τῶν «ἐπαναστατῶν»,[62] δὲν ἔχουν διαφορὰ ἀπὸ αὐτὲς ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ κάθε εἴδους πραξικοπηματίες. Βάσει ἐκπονημένου σχεδίου ἔγιναν καταλήψεις κυβερνητικῶν κτιρίων, στήθηκαν μπλόκα ἐλέγχου, ἔφοδοι καὶ συλλήψεις μὲ προγραφὲς κ.λπ. Ὅλα αὐτὰ βέβαια τὴν ἴδια στιγμὴ κατὰ τὴν ὁποία οἱ ἐπικεφαλῆς τοῦ πραξικοπήματος δήλωναν ἄγνοια καὶ ὑπόσχονταν νὰ συμμετάσχουν στὴν ἀποκατάσταση τῆς ἠρεμίας, μὲ τὴν καλλιέργεια ψευδαισθήσεων καὶ διατηρώντας στὴν ἀδράνεια τὶς ἔνοπλες ὀργανώσεις τῶν Μενσεβίκων καὶ τῶν σοσιαλιστῶν-ἐπαναστατῶν. Ἡ συγκρότησις τῆς Στρατιωτικῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν διαφέρει σὲ τίποτα ἀπὸ τὴν πρακτικὴ τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζουν οἱ ὅπου γῆς πραξικοπηματίες. Πρόκειται γιὰ τὸ πρότυπο τῆς Χούντας ἀπέναντι στὸ ὁποῖο οἱ κομμουνιστὲς διαρρηγνύουν τὰ ἱμάτιά τους, ἀλλὰ μόνον ὅταν δὲν τὸ ὀργανώνουν οἱ ἴδιοι.

Ἡ «Ὀκτωβριανὴ ἐπανάσταση» ἦταν ἕνα πραξικόπημα, ἐκπορευόμενο ἀπὸ τὴν ἀπεχθῆ κομμουνιστικὴ ἰδεολογία, μὲ προλεταριακὴ ἐπίφαση. Ὁ δρόμος γιὰ τὴν ξεχωριστὴ εἰρήνη μὲ τὴν Γερμανία ἦταν πλέον ἀνοικτός, ἀλλὰ καὶ οἱ πλέον σκοτεινὲς ἡμέρες γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ρωσσικῆς γῆς ἦταν καὶ αὐτὲς μπροστά!

---

62. Ὑπῆρχε μία ἰδιαίτερη βιασύνη ἐκ μέρους τῶν μπολσεβίκων στὴν πραγματοποίηση τοῦ πραξικοπήματος. Αὐτὴ συναρτᾶται μὲ τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ Λένιν –καὶ τῶν σὺν αὐτῷ– γιὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δεσμεύσεών τους πρὸς τὸ Γερμανικὸ κράτος, τὸ ὁποῖο τοὺς χρηματοδοτοῦσε, ἐπὶ τόσα χρόνια, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν κίνδυνο νὰ ὑπογράψει, ἄμεσα, ἡ Αὐστρία ξεχωριστὴ εἰρήνη.

ΜΕΡΟΣ V

Τὸ πραξικόπημα τῶν μπολσεβίκων καὶ τὰ ψεύδη τῶν κομμουνιστῶν

Ἀλλ᾽ οὐδὲν ἕρπει ψεῦδος εἰς γῆρας χρόνου
(Κανένα ψέμμα δὲν μπορεῖ νὰ συνεχίσει
τὸν δρόμο του, ὅσον ὁ χρόνος μεγαλώνει).
ΣΟΦΟΚΛΗΣ, *Ἰχνευταί*

Ὅσον ἀφορᾶ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἐπικράτησε τὸ κομμουνιστικὸ πραξικόπημα, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τῶν μπολσεβίκων, εἶναι γνωστὸν ὅτι χρησιμοποιήθηκαν διάφορα ψεύδη[63] καὶ τεχνάσματα μὲ τὰ ὁποία ἐξαπάτησαν τοὺς συμμάχους τους (στὴν «ἐπαναστατικὴ δημοκρατία») γιὰ τοὺς ὁποίους, σημειωτέον, δὲν ἔτρεφαν κανενὸς εἴδους συμπάθεια, ἀλλὰ ἁπλὰ τοὺς χρησιμοποίησαν γιὰ νὰ καταλάβουν τὴν ἐξουσία καὶ ἐν συνεχεία τοὺς ἐξόντωσαν.

Τὸ Συμβούλιο τῆς Δημοκρατίας, τὸ ὁποῖο συνεδρίαζε ὅλη τὴν ἡμέρα τῆς 24ης Ὀκτωβρίου, ἐξέδωσε τὰ μεσάνυχτα μία μεσοβέζικη ἀνακοίνωση, ἡ ὁποία ἄφηνε ἀνοικτὸ τὸν δρόμο γιὰ τὴν ἐπιβολὴ τοῦ πραξικοπήματος. Ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ Συμβουλίου, μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν μενσεβῖκο Θεόδωρο Ντάν, δήλωσε στὸν Κέρενσκυ ὅτι διόγκωνε τὸν κίνδυνο καὶ ὅτι ἐπηρεαζόταν ἀπὸ τὸ ἀντιδραστικὸ περιβάλλον του, ἀφοῦ οἱ μπολσεβίκοι τοὺς εἶχαν διαβεβαιώσει πὼς ἡ «*ἐξέγερση ἐξέσπασε παρὰ τὴν θέλησίν των καὶ ἄνευ τῆς ἐγκρίσεώς των*» καὶ ἐκδήλωναν τὴν ἐπιθυμία νὰ συμμορφωθοῦν, τὴν ἑπομένη, μὲ τὶς ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου παίρνοντας τὰ ἀναγκαῖα μέτρα, ὥστε νὰ σταματήσει ἡ «ἐξέγερση».

63. Λίγες ὧρες πρὶν τὸ πραξικόπημα ἡ Στρατιωτικὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ (Χούντα) τῶν μπολσεβίκων, ἡ ὁποία ὑποτίθεται πὼς εἶχε συσταθεῖ γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τοῦ Πέτρογκραντ, μὲ ἀνακοίνωσίν της δήλωνε ὅτι δὲν ὑφίσταται κανενὸς εἴδους προετοιμασία γιὰ τὴν κατάληψη τῆς ἐξουσίας.

Τὴν ἴδια στιγμὴ ποὺ τὰ κόκκινα τάγματα ἐφόδου συνελάμβαναν τὸν ὑπουργὸ Καρτάσωφ, καθὼς αὐτὸς ἐπέστρεφε ἀπὸ τὰ Χειμερινὰ ἀνάκτορα στὸ σπίτι του καὶ τὸν ὁδηγοῦσαν στὸ ἀρχηγεῖο τους, στὸ ἴδιο κτίριο ὁ Κάμενεφ συζητοῦσε ὅλη τὴ νύχτα τῆς 24ης Ὀκτωβρίου μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἄλλων σοσιαλιστικῶν κομμάτων, κερδίζοντας χρόνο. Κατὰ τὸ ἴδιο διάστημα τὰ τρία τέταρτα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατιωτικοῦ τομέα τοῦ Πέτρογκραντ ὑπονόμευαν συστηματικὰ κάθε προσπάθεια τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως. Ὄχι, βεβαίως, ἐπειδὴ εἶχαν συνταχθεῖ μὲ τοὺς μπολσεβίκους, ἀλλὰ διότι ἀκολουθοῦσαν τὴν γραμμὴ τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν σοσιαλδημοκρατῶν, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ἡ προσπάθεια τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως γιὰ τὴν καταστολὴ τῆς «ἐξεγέρσεως» θὰ ἐμπόδιζε τὶς διαπραγματεύσεις μὲ τοὺς μπολσεβίκους. Παρ᾽ ὅτι, λοιπόν, ἀπὸ τὸ βράδυ τῆς 24ης Ὀκτωβρίου ὁ Κέρενσκυ, μὲ τὴν ἰδιότητα τοῦ πρωθυπουργοῦ καὶ τοῦ ἀνωτάτου διοικητὴ τοῦ στρατεύματος, κάλεσε τρία συντάγματα νὰ σπεύσουν πρὸς τὴν πρωτεύουσα, αὐτὸ δὲν κατέστη δυνατόν.

Ἔτσι, οἱ μπολσεβίκοι κινήθηκαν ἀνενόχλητοι καὶ χωρὶς νὰ συναντήσουν κάποια ἀντίσταση, ἀφοῦ οἱ στρατιωτικὲς ὀργανώσεις τῶν μενσεβίκων καὶ τῶν σοσιαλδημοκρατῶν παρέμειναν ἀδρανεῖς. Τὸ βράδυ τῆς 24ης Ὀκτωβρίου ἔνοπλοι μπολσεβίκοι κατέλαβαν τὸν σιδηροδρομικὸ σταθμὸ τῆς Βαλτικῆς προκειμένου νὰ ἀποτραπεῖ ἡ ἄφιξις ἐνισχύσεων πρὸς τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι. Ταυτοχρόνως, ἄλλες ἔνοπλες ὁμάδες ἀποτελούμενες ἀπὸ μπολσεβίκους κατελάμβαναν τὶς γέφυρες τοῦ ποταμοῦ Νέβα. Τὴν νύκτα κατελήφθησαν, ἀπὸ τὰ τάγματα ἐφόδου, τὸ κεντρικὸ ταχυδρομεῖο, τὸ τηλεγραφεῖο, τὸ τηλεφωνικὸ κέντρο, οἱ σιδηροδρομικοὶ σταθμοὶ καὶ δημόσια κτίρια. Περὶ τὰ ξημερώματα τῆς 25ης Ὀκτωβρίου, ἔνοπλες ὁμάδες τοῦ ἰδίου φυράματος κατέλαβαν τὴν Κεντρικὴ Τράπεζα, τὸ ἐργοστάσιο παραγωγῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, τὰ μεγάλα τυπογραφεῖα καὶ τὶς ἀποθῆκες τροφίμων, ἐγκαθιστώντας ὀλιγομελεῖς φρουρές. Τὰ τάγματα ἐφόδου τῶν μπολσεβίκων μόλις ποὺ ξεπερνοῦσαν, ἐν συνόλῳ, τὶς 4.000 ἄτομα.

Οἱ πραξικοπηματίες ἔδρασαν, ὅπως ὅλα τὰ ὁμοειδῆ τους ὑποκείμενα, τὴν νύχτα ὅπου ὁ κόσμος κοιμόταν. Τὸ πόσο ἄσχετη μὲ τὶς

διαθέσεις τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Πέτρογκραντ ἦταν ἡ ἐνέργεια τῶν μπολσεβίκων ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ζωὴ κατὰ τὴν ἑπομένη ἡμέρα συνεχίσθηκε κανονικά.

Τὸ πρωὶ ἡ Στρατιωτικὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ μὲ ἀνακοίνωσίν της αὐτοδιαψεύσθηκε (ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἀπογευματινή της δήλωσι) γνωστοποιοῦσα τὴν κατάληψιν τῶν ἐπικαίρων σημείων τῆς πόλεως καὶ δηλώνουσα ὅτι καθαίρεσε τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι.

Ἄς σημειωθεῖ ὅτι ἡ κατάληψις τῶν καίριων σημείων τοῦ Πέτρογκραντ ἔγινε τὴν παραμονὴ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Πανρωσσικοῦ Συνεδρίου τῶν Σοβιέτ, στὸ ὁποῖο οἱ μπολσεβίκοι ἦταν μειοψηφία (ὡς συνήθως). Στὴν μεσημβρινὴ ἔκτακτη συνεδρίασι τοῦ Σοβιέτ, στὸ Πέτρογκραντ, ὁ πρόεδρός της Λ. Τρότσκυ, δηλώνει, ὡς ἐπικεφαλῆς τῆς Στρατιωτικῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς, ὅτι ἐπίκειται ἡ κατάληψις τῶν Χειμερινῶν Ἀνακτόρων. Οἱ μενσεβίκοι καὶ οἱ σοσιαλεπαναστάτες διαμαρτύρονται γιὰ τὸ πραξικόπημα καὶ ἀποχωροῦν.

Ἡ κατάληψις, στὶς 26 Ὀκτωβρίου, τῶν Χειμερινῶν Ἀνακτόρων, ὅπου στεγαζόταν ἡ ἕδρα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως, σφραγίζει καὶ τὸ τέλος της. Οἱ ὑπουργοὶ συλλαμβάνονται. Ἀπὸ τοὺς ἐπιτιθέμενους ὑπάρχουν 6 νεκροί.[64] Ἡ πολυθρύλητη «μεγάλη ἔφοδος» γιὰ τὴν κατάληψη τῶν Χειμερινῶν Ἀνακτόρων, εἶναι μιὰ σαπουνόφουσκα, ἕνα παραμύθι γιὰ μωρά. Στὴν πραγματικότητα ἐπρόκειτο γιὰ μία ἁψιμαχία.

Ὁ Κέρενσκυ διαφεύγει μπρὸς στοὺς ἔκπληκτους σκοποὺς τῆς «ἐπανάστασης»[65] καὶ φθάνει στὸ Πσκώφ, στὸ στρατηγεῖο τοῦ βορείου μετώπου, ὅπου διοικητὴς εἶναι ὁ στρατηγὸς Τσερεμίσωφ, ὁ ὁποῖος ἀπέτρεψε τὴν ἀποστολὴ στρατευμάτων στὸ Πέτρογκραντ, ἰσχυριζόμενος ψευδῶς ὅτι ὁ Κέρενσκυ εἶχε παραιτηθεῖ καὶ πὼς

---

64. Εἶναι τὰ μοναδικὰ θύματα ἀπὸ πλευρᾶς τῶν πραξικοπηματιῶν, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν παραδοχὴ τοῦ μέλους τῆς Στρατιωτικῆς Ἐπαναστατικῆς Ἐπιτροπῆς Σ. Γιόφ, σὲ ἄρθρο του στὴν ἐφημερίδα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς.

65. Ἀρκετοὶ ἀπὸ αὐτοὺς στάθηκαν σὲ στάση προσοχῆς καθὼς περνοῦσε τὸ αὐτοκίνητό του. Αὐτὸ τὸ γεγονὸς εἶναι μία ἀπόδειξις τοῦ κατὰ πόσον γνώριζαν τὴν πραγματικότητα στὴν ὁποία συμμετεῖχαν!

τοῦ εἶχε ἀναθέσει τὴν ἀρχιστρατηγία.[66] Τὸ ψεῦδος ἀπεκαλύφθη, ἀλλὰ ἡ χρονοτριβὴ ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ ὀργανωθοῦν κάποιες στρατιωτικὲς ἐπιτροπὲς ἀπὸ τοὺς μπολσεβίκους καὶ νὰ δωθοῦν ἐντολὲς στοὺς σιδηροδρομικοὺς ὅπως ἐμποδίσουν τὰ στρατιωτικὰ τμήματα τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὸν στρατηγὸ Κρασνὼφ καὶ τὸν Κέρενσκυ.

Στὶς 27 Ὀκτωβρίου οἱ δυνάμεις τοῦ Κρασνὼφ καταλαμβάνουν χωρὶς μάχη τὴν Γκάτσινα. Μερικὲς χιλιάδες στρατιῶτες, οἱ ὁποῖοι ὑποτίθεται πὼς εἶχαν προσχωρήσει στοὺς μπολσεβίκους, ἐγκατέλειψαν τὸν ὁπλισμό τους καὶ διεσκορπίσθησαν. Τὴν ἴδια ἡμέρα, ἄρχισαν οἱ ἐπιθέσεις τῶν πραξικοπηματιῶν στὴν Μόσχα. Παρὰ τὶς ὑπέρτερες δυνάμεις τῶν ἐπιτιθεμένων, οἱ εὐέλπιδες τῆς σχολῆς Ἀλεξανδρόφσκυ ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὸν στρατιωτικὸ διοικητὴ τῆς πόλης στρατηγὸ Ριαμτσὼφ καὶ ἐθελοντές, τοὺς ἀντιμετώπισαν ἐπὶ μία ἑβδομάδα μέχρις ὅτου ἀναγκασθοῦν νὰ καταθέσουν τὰ ὅπλα ἀδυνατοῦντες νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ πυροβολικὸ τῶν μπολσεβίκων. Ἂς σημειωθεῖ ὅτι στὶς 28 Ὀκτωβρίου οἱ εὐέλπιδες μὲ ἔφοδο εἶχαν καταλάβει τὸ Κρεμλῖνο. Τὸ δημοτικὸ συμβούλιο τῆς Μόσχας στὸ ὁποῖο πλειοψηφοῦσαν οἱ σοσιαλεπαναστάτες τάχθηκε στὸ πλευρὸ τῶν εὐελπίδων. Τὸ τοπικὸ σοβιὲτ καὶ οἱ μενσεβίκοι κράτησαν οὐδετερότητα, ἡ ὁποία κατ᾽ οὐσίαν εὐνοοῦσε τοὺς πραξικοπηματίες.

Οἱ κοζάκοι τοῦ Κρασνὼφ κινήθηκαν πρὸς τὸ Τσάρσκογιε Σέλο, ἐνῶ ὁ στρατηγὸς Ντουχόνιν καὶ διοικητὲς ἀπὸ ὅλα τὰ μέτωπα, πλὴν τοῦ βορείου, ἔστελναν ἐνισχύσεις μὲ δεκάδες τραῖνα. Μὲ ἀρκετὴ καθυστέρηση κατελήφθη τὸ Τσάρσκογιε Σέλο, καθὼς δυνάμεις ἀπὸ τὸ δεξιὸ σοβιὲτ τῶν Κοζάκων ἐπηρέασαν ἀρνητικὰ τὸ στράτευμα τοῦ Κρασνώφ.

Τὸ πρωϊνὸ τῆς 29ης Ὀκτωβρίου ἐκδηλώθηκε, στὸ Πέτρογκραντ, ἀντίσταση κατὰ τῶν πραξικοπηματιῶν, πρωτοστατούντων τῶν εὐελπίδων. Οἱ φίλα προσκείμενες, στὴν Προσωρινὴ Κυβέρνησι, δυνάμεις εἶχαν ἐγκαταστήσει τὸ στρατηγεῖο τους στὸ κέντρο τῆς πόλης, στὸ φρούριο Μιχαήλσκυ. Σὲ διάφορα σημεῖα τῆς πόλεως ἄρχισε

66. Ἀλέξανδρος Φ. Κέρενσκυ, *Ἡ Ρωσσικὴ Ἐπανάσταση ὅπως τὴν ἔζησα*, σελ. 354-355, ἔκδ. Πάπυρος.

ὁ ἀφοπλισμὸς τῶν κοκκινοφρουρῶν, κατελήφθη τὸ τηλεφωνικὸ κέντρο, ἐνῶ ἔγιναν ἐπιθέσεις κατὰ τῶν κεντρικῶν ταχυδρομείων καὶ τῶν τηλεγραφείων. Οἱ μπολσεβίκοι ἀπάντησαν μὲ βομβαρδισμοὺς τῶν ἑστιῶν ἀντίστασης, ἐπιτυγχάνοντας τὴν κατάληψη τῶν σχολῶν εὐελπίδων. Οἱ αἰχμαλωτισθέντες εὐέλπιδες δολοφονήθηκαν μὲ τὸν πλέον ἄγριο τρόπο.

Στὴν μάχη τοῦ Πούλκοβο, στὶς 30 Νοεμβρίου, μεταξὺ τῶν δυνάμεων τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν μπολσεβίκων, μολονότι οἱ τελευταῖοι παρέταξαν 12.000 ἄνδρες, ἡττήθηκαν. Ὅμως, ἡ ἀδυναμία ἐλέγχου μιᾶς ἐκτεταμένης γραμμῆς μάχης λόγω τῶν λιγοστῶν δυνάμεων ἀνάγκασε τοὺς νικητὲς νὰ ὑποχωρήσουν στὴν Γκάτσινα.

Ἡ ἀπώλεια ἠθικοῦ τοῦ κυβερνητικοῦ στρατεύματος ὁδήγησε τὸ Στρατιωτικὸ Συμβούλιο νὰ στείλει στὶς 31 Ὀκτωβρίου μία ἀντιπροσωπεία στὸ Πέτρογκραντ μὲ σκοπὸ τὴν σύναψιν εἰρήνης μὲ τὶς δυνάμεις τῶν μπολσεβίκων. Οἱ συνομιλίες κατέληξαν στὴν ἀπόφασι νὰ παραδοθεῖ στοὺς μπολσεβίκους ὁ Κέρενσκυ καὶ νὰ ἀφεθοῦν οἱ Κοζάκοι νὰ γυρίσουν ἀνεμπόδιστα στὸν Ντόν. Τελικά, ὁ Κέρενσκυ κατόρθωσε νὰ διαφύγει τῆς σύλληψης καὶ παραδόσεώς του.

Ἐν τῷ μεταξύ, οἱ μπολσεβίκοι, στὶς 26 Ὀκτωβρίου, ἀνακοίνωσαν τὸν σχηματισμὸ τῆς πρώτης κυβερνήσεώς τους, τὴν ὁποίαν ὀνόμασαν «Συμβούλιο τῶν Ἐπιτρόπων τοῦ Λαοῦ». Ἐπρόκειτο γιὰ μίαν ἀκόμη πραξικοπηματικὴ κίνηση, δεδομένου πὼς μὲ τὴν ἐξάλειψη τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως τὴν θέσιν της θὰ ἐλάμβανε ἡ ἔχουσα κοινωνικὴ ὑπόσταση Κεντρικὴ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Σοβιέτ, σύμφωνα καὶ μὲ τὴν ἐξαγγελία *«Ὅλη ἡ ἐξουσία στὰ Σοβιέτ»*. Πρὸς ἔκπληξιν τῶν ἀντιπροσώπων, τοὺς ἀνακοινώθηκε –ἀπὸ τὸν ἐκπρόσωπο τοῦ μπολσεβίκικου κόμματος– ἡ συσταθεῖσα κυβέρνησις, ἡ ὁποία ἀποτελεῖτο ἀπὸ μπολσεβίκους μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν Λένιν καὶ μὲ τὸν Τρότσκυ ὡς «Ἐπίτροπο τοῦ Λαοῦ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων».[67]

Τὴν πλήρη ἀντίθεσί της στὸ πραξικόπημα τῶν μπολσεβίκων ἐκδήλωσε τὴν ἀμέσως ἑπόμενη ἡμέρα (26 Ὀκτωβρίου) ἡ Ἐκτελε-

67. Sheila Fitzpatrick, *The Russian Revolution*, Oxford University Press, σ. 65.

στικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀγροτῶν, δηλώνοντας ὅτι δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἐξουσία τῶν μπολσεβίκων.

Ὁλόκληρο τὸ κείμενο τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει ὡς ακολούθως.[68]

«Σύντροφοι Ἀγρότες,

Ὅλες οἱ Ἐλευθερίες, ποὺ κερδίσαμε μὲ τὸ αἷμα μας γιὰ μᾶς, τὰ παιδιὰ μας καὶ τ' ἀδέλφια μας, βρίσκονται τώρα σὲ φοβερό, σὲ θανάσιμο κίνδυνο.

Ἡ ἐπανάσταση κινδυνεύει! Ἡ πατρίδα κινδυνεύει!

Τὸ ἀδερφικὸ αἷμα χύνεται πάλι στοὺς δρόμους τοῦ Πέτρογκραντ. Ἡ χώρα ὁλόκληρη πάλι βυθίζεται μέσα στὴ σύγχυση καὶ τὴν ἀποσύνθεση. Νέο χτύπημα δέχεται ὁ στρατός, ποὺ ὑπερασπίζεται τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐπανάσταση ἀπὸ τὸν ἐξωτερικὸ κίνδυνο.

Στὶς 26 Ὀκτωβρίου ἅρπαξαν τὴν ἐξουσία στὸ Πέτρογκραντ τὸ Κόμμα τῶν μπολσεβίκων καὶ τὸ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων Ἐργατῶν καὶ Στρατιωτῶν, ποὺ τὸ διοικοῦν οἱ μπολσεβίκοι. Ἔπιασαν καὶ φυλάκισαν στὸ φρούριο Πέτρου καὶ Παύλου τὴν Προσωρινὴ Κυβέρνηση καὶ τοὺς Σοσιαλιστὲς ὑπουργούς, καθὼς καὶ τοὺς Σ. Λ. Μασλώφ καὶ Σ. Σ. Σαλασκίν, μέλη στὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτῶν. Διάλυσαν μὲ ἔνοπλη βία τὸ Προσωρινὸ Συμβούλιο τῆς Ρωσικῆς Δημοκρατίας, ποὺ εἶχε ἐκλεγῆ γιὰ νὰ ἐποπτεύη στὶς ἐνέργειες τῆς Προσωρινῆς Κυβέρνησης, ὥσπου νὰ συγκληθῆ ἡ Συντακτικὴ Συνέλευση. Τέλος, ἐκήρυξαν πολιτικὸ ἐγκληματία τὸν Ἀ. Φ. Κέρενσκυ.

Ἀνυπολόγιστες συμφορὲς προκάλεσαν οἱ πράξεις αὐτές στὴ Ρωσία. Ἀπροσμέτρητο ἔγκλημα κάνουν ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐπανάστασης ὅλοι, ὅσοι προκαλέσαν αὐτὴν τὴν ἀνταρσία κι ἔφεραν τὴ σύγχυση σ' ὅλη τὴ χώρα.

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα, διχάζουν τὶς δυνάμεις τοῦ ἐργαζομένου λαοῦ φέρνοντας διχόνοια καὶ σύγχυση στὶς τάξεις του καὶ βοηθῶντας ἔτσι τὸν ἐξωτερικὸ ἐχθρὸ νὰ συντρίψη τὴ χώρα μας.

---

68. Πρόκειται γιὰ τὴν κατάρρευσι ἑνὸς ἀκόμη ψεύδους τῶν μπολσεβίκων, οἱ ὁποῖοι διαβεβαίωναν ὅτι ἡ ρωσσικὴ ἀγροτιὰ δέχτηκε μ' ἐνθουσιασμὸ τὴν «ἐπανάστασή» τους καὶ ὅτι τὴν στήριξε.

Τὸ κτύπημα ἐναντίον τοῦ στρατοῦ εἶναι τὸ πρῶτο καὶ χειρότερο ἔγκλημα τοῦ κόμματος τῶν μπολσεβίκων!

Δεύτερον, ἄρχισαν τὸν ἐμφύλιο πόλεμο κι ἅρπαξαν μὲ τὴ βία τὴν ἐξουσία τούτη τὴ στιγμή, ποὺ ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνηση συμπληρώνοντας τὴ νομοθετικὴ ἐργασία γιὰ τὴ μεταβίβαση ὅλης τῆς γῆς στὶς εἰδικὲς ἐπιτροπὲς προχωροῦσε στὴ λήψη ἑνὸς μέτρου, ποὺ τὸ ζητάει ὅλη ἡ άγροτιὰ τοῦ μόχθου καὶ ἐνῶ πλησίαζαν οἱ ἐκλογὲς γιὰ τὴ Συντακτικὴ Συνέλευση. Ἐξαπατοῦν τὸ ἔθνος, ὅταν ἀποκαλοῦν φωνὴ ὁλόκληρου τοῦ λαοῦ ἢ ὁλόκληρου τοῦ δημοκρατικοῦ κινήματος τὸ Συνέδριο τῶν Σοβιὲτ στὸ Πέτρογκραντ, ἐνῶ ὅλοι οἱ αντιπρόσωποι ἀπ' τὸ μέτωπο, ἀπὸ τὰ σοσιαλιστικὰ κόμματα καὶ ἀπὸ τὸ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτῶν ἔχουν ἀποχωρήσει ἀπὸ τὸ Συνέδριο αὐτό. Ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὴν παρουσία λίγων ἀγροτῶν, ποὺ ἦρθαν στὸ Συνέδριο ἀντίθετα μὲ τὴν ἀπόφαση τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τους καὶ ἰσχυρίζονται ἀδιάντροπα, ὅτι τοὺς ὑποστηρίζει αὐτὸ τὸ Σοβιέτ. Χωρὶς νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα, μιλοῦν στὸ ὄνομα τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτῶν. Ἂς τὸ μάθουν ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι στὴ Ρωσία, πὼς αὐτό εἶναι ψέμα, πὼς ὅλη ἡ ἀγροτιὰ τοῦ μόχθου –ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτῶν– ἀρνιέται μὲ ἀγανάκτηση κάθε συμμετοχὴ τῶν ὀργανωμένων ἀγροτῶν σ' αὐτὴ τὴν ἐγκληματικὴ παραβίαση τῆς θέλησης ὅλων τῶν έργαζομένων.

Οἱ μπολσεβίκοι ὑπόσχονται στὸ λαὸ εἰρήνη, ψωμί, γῆ καὶ ἐλευθερία τὸ συντομώτερο. Ὅλες αὐτές οἱ ὑποσχέσεις, ποὺ τοὺς βοηθοῦν νὰ ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὴν ἐξάντληση τῆς μάζας καὶ ἀπὸ τὴν λειψὴ πολιτική της συνείδηση, εἶναι μονάχα ψευτιὲς καὶ φανφαρονισμοί. Ἐπακόλουθό τους θὰ εἶναι, ὄχι ἡ εἰρήνη, ἀλλὰ ἡ σκλαβιά. Δὲν θὰ φέρουν ψωμί, γῆ, ἐλευθερία στὴν ἀγροτιά, ἀλλὰ μεγαλώνοντας τὴν σύγχυση καὶ βοηθώντας τὶς σκοτεινὲς δυνάμεις ν' ἀποκαταστήσουν τὸ καταραμένο τσαρικὸ καθεστώς, θὰ φέρουν ἐμφύλιο πόλεμο, αἷμα, τὴν ἴδια λαχτάρα γιὰ λίγη γῆ, ὅπως πρῶτα καὶ τελικὰ τὸ θρίαμβο γιὰ τὸ κνοῦτο καὶ τὸ κοζάκικο καμτσίκι.

Λοιπόν, ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀγροτῶν, βλέποντας, πὼς ἀπὸ τὴν ἀναταραχὴ αὐτή, ποὺ ἔγινε, κινδυνεύει μὲ ἄμεση ἧττα ὁ στρατὸς καὶ ἡ χώρα, καθυστερεῖ ἡ σύγκληση τῆς Συντακτικῆς

Συνέλευσης καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ σχηματιστῆ κυβέρνηση, ποὺ νὰ τὴν ἀναγνωρίζη ὁλόκληρο τὸ ἔθνος, θεωρεῖ ἱερὸ χρέος της ἀπέναντι στὴν ἴδια της τὴ συνείδηση κι ἀπέναντι σ' ὁλόκληρη τὴ χώρα νὰ δηλώση, ***πὼς δὲν ἀναγνωρίζει τὴν ἐξουσία τῶν μπολσεβίκων σὰν κυβέρνηση τοῦ ἔθνους*** *καὶ καλεῖ τὰ τοπικὰ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτῶν, τὰ ὄργανα τῆς αὐτοδιοίκησης καὶ τὸ στρατὸ* ***νὰ μὴν ὑπακούσουν στὸ καθεστὼς αὐτό****, τὸ γέννημα τῆς βίας καὶ ταυτόχρονα νὰ διατηροῦν τὴν τάξη καὶ νὰ ὑπερασπίζονται τὴ χώρα ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ἀπειλή.*

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Σοβιὲτ τῶν Ἀντιπροσώπων τῶν Ἀγροτῶν ἀποφάσισε νὰ ἐπιδιώξη τοὺς παρακάτω σκοπούς:

1. *Νὰ σχηματισθῆ πάλι κυβέρνηση, ποὺ νὰ ἔχη τὴ γενικὴ ἀναγνώριση καὶ νὰ μπορῆ νὰ ὁδηγήση τὴ χώρα στὴ Συντακτικὴ Συνέλευση.*
2. *Νὰ συγκληθῆ ἡ Συντακτικὴ Συνέλευση χωρὶς καμμιὰ τροποποίηση στὸν ἐκλογικὸ νόμο.*
3. *Νὰ μεταβιβαστῆ ὅλη ἡ γῆ στὴ δικαιοδοσία τῶν ἐπιτροπῶν γῆς».*[69]

Τὴν ἴδια ἡμέρα ὅλες οἱ ἐφημερίδες, πλὴν τῆς «Πράβντα», ἐκδήλωναν, ἐπίσης, τὴν ἀντίθεσή τους στὰ τεκταινόμενα. Τάγματα ἐφόδου τῶν μπολσεβίκων κατέλαβαν τὰ γραφεῖα δύο ἐφημερίδων ἐμποδίζοντα τὴν ἔκδοσί τους. Ἀκολούθως, ἡ Στρατιωτικὴ Ἐπαναστατικὴ Ἐπιτροπὴ κατάσχεσε μία ἐφημερίδα τῶν μενσεβίκων.

Ἡ κυβέρνηση τῶν μπολσεβίκων, ἐνῶ δὲν εἶχε ἀκόμη ἑδραιωθεῖ, ἔσπευσε νὰ ἐκπληρώσει τὶς ὑποχρεώσεις τοῦ κόμματος ἀπέναντι στὴν Γερμανία, ἐκδίδουσα τό «διάταγμα γιὰ τὴν εἰρήνη». Προκειμένου δέ, νὰ κερδίσει τὴν ὑποστήριξη τῶν ἀγροτῶν ἐξέδωσε διάταγμα γιὰ τὴν πραγματοποίηση ἀγροτικῆς μεταρρύθμισης μὲ τὴν διανομὴ τῶν μεγάλων κτημάτων στοὺς ἀγρότες.

Μὲ ἀπόλυτη ὠμότητα ὁ Λένιν παραδέχθηκε ὅτι τὸ διάταγμα γιὰ τὴν γῆ ἦταν ἀντιγραφὴ λέξη πρὸς λέξη τοῦ ἀγροτικοῦ ἐκλογικοῦ

---

69. Δημοσιεύθηκε στὴ σοσιαλεπαναστατικὴ ἐφημερίδα «Ντιέλο Ναρόντα» (Ὑπόθεση τοῦ Λαοῦ) στὶς 28 Ὀκτωβρίου 1917.

προγράμματος, τὸ ὁποῖο εἶχαν δημοσιεύσει στὸ δημοσιογραφικό τους ὄργανο οἱ σοσιαλεπαναστάτες.[70]

Προσχηματικά, οἱ μπολσεβίκοι ὑποστήριζαν ὅτι ἡ εἰρήνη μὲ τὴν Γερμανία θὰ διευκόλυνε τὴν ἔκρηξη στάσεων στὸν γερμανικὸ στρατό, μεταδίδοντας τὸν σπινθῆρα τῆς ἐπαναστάσεως στὴν Γερμανία καὶ ἀπὸ ἐκεῖ σ᾽ ὅλη τὴν Εὐρώπη. Ἄλλο ἕνα παραμυθάκι!

Οἱ μπολσεβίκοι ὡς καθαρόαιμοι ἐξουσιαστὲς ἦταν διατεθειμένοι νὰ δώσουν τὰ πάντα προκειμένου νὰ ἀναλάβουν τὸν ἔλεγχο τοῦ κράτους. Ἔτσι, κατὰ τὴν εἰρήνη ποὺ ὑπέγραψαν στὸ Μπρεστ-Λιτὸφσκ ἡ Ρωσσία ἐγκατέλειπε στὴ Γερμανία τὴν Πολωνία, τὴν Οὐκρανία, τὴν Λιθουανία καὶ τὶς ἐπαρχίες τῆς Βαλτικῆς καὶ στὴν Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία τὴν περιοχὴ τοῦ Καυκάσου. Μὲ τὴν συνθηκολόγησι ἐγκατέλειπαν τὸ 1/14 τῆς εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας, τὰ 2/5 τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας καὶ τὰ 3/4 τοῦ γαιάνθρακα καὶ τοῦ σιδήρου.[71] Ἀντικειμενικά, ἡ συνθηκολόγησις τῆς Ρωσσίας ἦταν ἕνα σοβαρὸ κτύπημα κατὰ τῶν Συμμάχων, τόσον ἐπειδὴ ἀποδέσμευσε ἕνα ἑκατομμύριο στρατιῶτες τῆς Γερμανίας καὶ τῆς Αὐστρίας ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸ μέτωπο, ὅσον καὶ διότι ἔθεσε ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τῶν Γερμανῶν τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ ρωσικοῦ γαιάνθρακα καὶ σιδήρου.

Ὑπάρχουν πολλὲς ὁμοιότητες στὴν συμπεριφορὰ τῶν ἀριστερῶν κάθε ἀπόχρωσης (στοὺς ὁποίους, βεβαίως, ἀνήκουν καὶ οἱ κομμουνιστές, ἀνεξαρτήτως ἐὰν ἔχουν τὸ ὄνομα τοῦ μπολσεβίκου, τοῦ σταλινικοῦ ἢ τοῦ τροτσκιστή), οἱ ὁποῖοι διαρρηγνύουν τὰ ἱμάτιά τους γιὰ ἕνα μέτρο τὸ ὁποῖο λαμβάνουν οἱ ἀντίπαλοί τους καὶ στὴν συνέχεια, ὅταν ἁρπάξουν τὴν πολυπόθητη γι᾽ αυτοὺς ἐξουσία, ἐφαρμόζουν τὰ ἴδια καὶ πολὺ χειρότερα μέτρα.[72] Ὅταν, ἐπὶ πα-

---

70. Ἄρθρο του στὴν ἐφημερίδα τῆς Κομμουνιστικῆς Διεθνοῦς.

71. Ι. Σ. Κολιόπουλος, *Νεώτερη Εὐρωπαϊκὴ Ἱστορία 1789-1945*, σ. 314.

72. Ἐάν ὑπάρχουν κάποιοι οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι τὸ καθεστὼς Τσίπρα-Καμμένου πρωτοτυπεῖ διεθνῶς, εἶναι προφανὲς ὅτι κάνουν λάθος. Ἔχουν προηγηθεῖ τὰ ἁπανταχοῦ κομμουνιστικὰ καθεστῶτα, τὰ ὁποῖα ἀναίρεσαν ριζικὰ ὅλα ὅσα ὑπόσχονταν πρὶν αὐτοὶ –ὡς συνεχιστὲς τῆς Τάξεως– ἀνέβουν στὴν ἐξουσία γλείφοντες, ἕρποντες ἢ κολυμπῶντες σὲ ποταμοὺς αἵματος, γιὰ τὴν πλημμυρίδα τῶν ὁποίων ἔχουν οἱ ἴδιοι φροντίσει.

ραδείγματι, ἡ Προσωρινὴ Κυβέρνησις, ἐπανέφερε τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου γιὰ πολὺ εἰδικὲς περιπτώσεις στὸ μέτωπο, οἱ μπολσεβίκοι ἐξαπέλυαν μύδρους. Οἱ ἴδιοι, ὅμως, κηρύττουν στρατιωτικὸ νόμο, τὸν Φεβρουάριο τοῦ 1917, μὲ τὸ πρόσχημα τοῦ κίνδυνου γιὰ τὴν πατρίδα καὶ θέτουν σὲ ἐφαρμογὴ τὴν ποινή τοῦ θανάτου στὸ στράτευμα. Ἡ συνθήκη εἰρήνης τοῦ Μπὲστ-Λιτόφσκ, ἀπενεργοποιεί τυπικὰ τὴν ἐφαρμογή της, ἀλλὰ οἱ κομμουνιστὲς θὰ φροντίσουν γι᾽ αὐτό. Στὶς 16 Ἰουνίου τοῦ 1918 ἐγκρίνουν νόμο μὲ τὸν ὁποῖο τίθεται σὲ ἐφαρμογὴ ἡ θανατικὴ ποινὴ σὲ ὅλη τὴν Ρωσσία.

Ἡ διερεύνηση τοῦ διαστήματος ἀπὸ τὴν ἐπανάσταση τοῦ Φεβρουαρίου ἕως τὸ μπολσεβίκικο πραξικόπημα τοῦ Ὀκτωβρίου χρήζει ἰδιαίτερης προσοχῆς δεδομένης τῆς στρεβλῆς εἰκόνας, ἡ ὁποία ἔχει ἐπιβληθεῖ. Μέσω αὐτῆς τῆς εἰκόνας –ἤ, πληρέστερα εἰπεῖν, εἰκόνων– παρουσιάζονται μὲ χίλιες δύο διαφοροποιήσεις ψευδῆ γεγονότα, ἐνῶ ἡ πραγματικότητα ἀποσιωπᾶται ἢ παραποιεῖται.

Διότι τὰ πραγματικὰ γεγονότα, ἀποδεικνύουν ὅτι ὑπήρξαν τρεῖς κινήσεις ὑπονομεύσεως τῆς Προσωρινῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τὸν Μάρτιο μέχρι τὸν Ὀκτώβριο, στὶς ὁποῖες εἶναι φανερὴ ἡ ἐμπλοκὴ τῶν μπολσεβίκων, μὲ κορύφωση τὴν ἀπόπειρα ἀνατροπῆς στὶς ἀρχὲς τοῦ Ἰουλίου.

Μέσα, λοιπόν, ἀπὸ τὴν παρουσίαση τῶν ἀποσιωπηθέντων γεγονότων καὶ καταστάσεων, καθὼς καὶ μὲ τὴν ἀποκατάσταση τῆς πραγματικότητας μὲ ἔγγραφα, ἀποδείξεις καὶ ὀρθοὺς συλλογισμοὺς ἀποκαλύπτεται ἡ ἔκταση τῆς ἐξουσιαστικῆς μανίας τῶν μπολσεβίκων, καθὼς καὶ τὸ ὑπόβαθρο τῆς διαμάχης ἐντὸς τῆς Τάξεως, ἡ ὁποία ἄφησε ἐλεύθερο τὸ πεδίο νὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργο τῆς ἐπανασυστάσεώς της.[73]

Εἶναι προφανὲς ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἡ διάθεση, ἐκ μέρους τῶν κομμουνιστῶν, νὰ διερευνηθεῖ καὶ νὰ προσδιορισθεῖ ἡ στάση τὴν ὁποία θὰ τηροῦσε ἀπέναντι στὸ πραξικόπημα ὁ πληθυσμὸς τοῦ Πέτρογκραντ. Παρ᾽ ὅλα αὐτά, ἡ κατάληψις τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ

73. Ἡ ἐπανασύστασις τῆς Τάξεως ἀκολουθεῖ μίαν περίοδο ἰσχυροῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν μερίδων της, ὅπου οἱ ἐπικρατήσαντες ἀναλαμβάνουν αὐτὸ τὸ καθῆκον.

κρατικοῦ μηχανισμοῦ ἔγινε μὲ τὴν ἐπίκληση τῆς ἐργατικῆς τάξεως, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα ἔγινε γιὰ λογαριασμὸ τῆς Τάξεως, τῆς μίας καὶ μοναδικῆς, ἡ ὁποία διαπερνᾶ μὲ τὴν παρουσία της τὶς κοινωνίες ἀνὰ τοὺς αἰῶνες καὶ κυβερνᾶ, ἀνανεωμένη κάθε φορά, ὡς φοῖνιξ.

Ἐπ᾽ αὐτοῦ, τοῦ κεντρικοῦ ἄξονα γύρω ἀπὸ τὸν ὁποῖον περιστρέφονται καὶ δομοῦνται ὅλες οἱ ἐνέργειες καὶ καταστάσεις, ὑπάρχει μία ἐπίσης παραμορφωμένη εἰκόνα τῆς πραγματικότητας. Ὅλες οἱ κριτικές, ἀπὸ αὐτὴν τοῦ Τρότσκυ,[74] τοῦ Μπροῦνο Ρίτζι,[75] τοῦ Τόνυ Κλίφ,[76] τοῦ Καστοριάδη,[77] τοῦ Σὰρλ Μπετελὲμ[78] μέχρι καὶ τὸν τελευταῖο διαφωνοῦντα, δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὴν οὐσία, ἀλλὰ μὲ παραμέτρους ἢ υπολεπτομέρειες πολιτικῆς ἢ οἰκονομικῆς ὑφῆς καὶ ἀνάλογων σκοπιμοτήτων.

Ἐννοεῖται ὅτι δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ὑπάρξει οὐσιαστικὴ προσέγγιση, ἐπειδὴ κάτι τέτοιο εἶναι ἀσύμφορο γιὰ τὶς πολιτικὲς καὶ ἐξουσιαστικὲς συνταυτίσεις καὶ ἐπιδιώξεις, ἀλλὰ καὶ διότι αὐτὸ ἐγγίζει τὸν πυρῆνα τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας ἡ ὁποία, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βαθύτατα ἐξουσιαστικό της περιεχόμενο, ἀποτελεῖ τὸ ἱστορικὸ συμπλήρωμα τῆς Τάξεως τόσον πρὶν ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια ὅσον καὶ στὸ παρόν.

Ἡ κομμουνιστικὴ ἰδεολογία καὶ οἱ ἐκφραστές της ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀποτελοῦν τὸ ἀνάχωμα τῆς κάθε ἐξουσίας, ἀπέναντι σὲ κάθε ἀπελευθερωτικὴ προσπάθεια τῶν ἀγωνιζόμενων ἀνθρώπων, σὲ ὁ-

---

74. Ὁ ὁποῖος ὁμιλεῖ περὶ «προδομένης ἐπαναστάσεως» –καίτοι εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον μοχθηροὺς ἐξουσιαστὲς καὶ προδότες τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου– καὶ «ἐκφυλισμένου ἐργατικοῦ κράτους».

75. Σύμφωνα μὲ τὴν ἄποψη αὐτὴ εἶχε προκύψει μία νέα μορφὴ ταξικῆς κοινωνίας, ἡ ὁποία βασίζεται στὸν ἔλεγχο καὶ τὴν διαχείριση τῆς κρατικῆς περιουσίας. Bruno Rizzi, *The Bureaucratization of the World*, 1939.

76. Ἀναφέρει τὴν, μετὰ τὸν Ὀκτώβριο, προκύψασα κατάσταση ὡς κρατικὸ καπιταλισμό.

77. Χαρακτηρίζει τὴν κομμουνιστικὴ Ρωσσία ὡς καθεστὼς Γραφειοκρατικοῦ Καπιταλισμοῦ: *«Ἡ ρωσικὴ ἐπανάσταση ὁδήγησε στὴν ἐγκαθίδρυση ἑνὸς νέου τύπου καθεστῶτος ἐκμετάλλευσης καὶ καταπίεσης ὅπου μιὰ νέα κυρίαρχη Τάξη, ἡ γραφειοκρατία, σχηματίστηκε γύρω ἀπὸ τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα»*.

78. Ἀναφέρεται σὲ μιὰ νέα κρατικὴ ἀστικὴ Τάξι.

ποιοδήποτε σημεῖο τοῦ πλανήτη καὶ ἂν βρίσκονται, δὲν σταματοῦν νὰ ὑμνολογοῦν καὶ νὰ διαχέουν κατ᾽ ἐπανάληψιν τὰ ψεύδη περὶ δῆθεν Ὀκτωβριανῆς ἐπαναστάσεως. Τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀπολιθώματα, ἀπὸ τὸ ΚΚΕ μέχρι καὶ τὴν πλέον ὀλιγομελῆ ὁμάδα, συνεχίζουν νὰ πλέκουν τὸ ἐγκώμιο ἑνὸς ξεκάθαρου πραξικοπήματος. Διαχωρίζουν τὸν κόσμο, τεμαχίζουν τὰ γεγονότα καὶ ἐπιρρίπτουν τὶς εὐθῦνες μόνον σὲ πρόσωπα (Λένιν, Στάλιν, Τρότσκυ, Μάο Τσὲ Τοὺνγκ κ.λπ.) προκειμένου νὰ συγκαλύψουν ὄχι μόνον τὰ ἀληθῆ γεγονότα, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐγκληματικὴ διάσταση τόσον τῆς ἰδεολογίας, ὅσον καὶ τῶν πρωταγωνιστῶν, οἱ ὁποῖοι τὴν ἐξέφρασαν καὶ τὴν ἐκφράζουν.

Τὸ κωμικοτραγικὸ μέρος τῆς ὅλης αὐτῆς θεωρητικολογίας εἶναι ὅτι τὸ κομμουνιστικὸ καθεστὼς τῆς Κίνας[79] υἱοθέτησε τὸ συμπέρασμα τοῦ Σὰρλ Μπετελὲμ καὶ ἀναφερόμενο στὸ μετὰ τὸν Χρουστσὼφ σοβιετικὸ καθεστὼς (καὶ ὄχι πρίν!) ὑποστήριζε ὅτι αὐτὸ εἶχε μεταβληθεῖ σὲ μία νέα ἀστικὴ Τάξι. Μόνον ποὺ ἀπέφευγε νὰ κοιταχτεῖ στὸν καθρέπτη!

Βεβαίως, ὅλες αὐτὲς οἱ θεωρίες δὲν μποροῦν νὰ ἐκφράσουν –στὴν ἐπιεικέστερη περίπτωση– ἢ δὲν τολμοῦν νὰ θίξουν τὴν ρίζα τῆς Μαρξιστικῆς ἰδεολογίας καὶ προσπαθοῦν, μὲ διάφορες ἀναλύσεις, νὰ ἀποκρύψουν ὅτι ἡ κομμουνιστικὴ ἰδεολογία εἶναι τὸ ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς Τάξεως, εἴτε ὡς ἀναζωογονητικός, εἴτε ὡς συμπληρωματικός, εἴτε ὡς συντελεστὴς ἀνασυστάσεώς της. Χαρακτηριστικὸ αὐτῆς τῆς προσπάθειας εἶναι ἡ ἐμμονὴ σὲ ὑποτιθέμενες παρεκκλίσεις ἀπὸ τὴν προδιαγεγραμμένη κατεύθυνση ποὺ ὑποτίθεται πὼς ἔχει ὁρίσει ἡ Μαρξιστικὴ ἰδεολογία καὶ ἡ ὁποία δῆθεν δὲν ἔτυχε ἐφαρμογῆς ἢ ἡ προσπάθεια ἑρμηνείας τῆς συγκρότησης τῆς «Νέας Ἀστικῆς Τάξεως» ἀπὸ «λεπτομέρειες» οἱ ὁποῖες ὑποτίθεται πὼς ἂν δὲν ἐτύγχαναν ἐφαρμογῆς, δὲν θὰ ὑπῆρχε αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα.[80] Ἕνα ἄλλο ἐπιχείρημα εἶναι οἱ

---

79. Ἀκολούθησαν, βεβαίως, οἱ μαοΐζουσες καὶ μαοϊκὲς ὁμάδες, οἱ ὁποῖες χρησιμοποιοῦσαν τὴν ἴδια θεωρητικολογία.

80. Μὲ αὐτὴν τὴν μέθοδο παραβλέπεται σκοπίμως ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς συντελεστὲς καὶ κανόνες ἀνασυνθέσεως τῆς Τάξεως εἶναι ἡ ἐπανένταξη στὸ στράτευμα τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα προϋπῆρχαν. Ἐπὶ παραδείγματι, στὴν ἀρχὴ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τὰ τρία τέταρτα τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν

διάφορες διαφωνίες καὶ αἱρέσεις ποὺ ὑπῆρξαν τόσο σὲ σχέση μὲ τὴν ἰδεολογία ὅσο καὶ τὴν πολιτικὴ κατεύθυνση. Αὐτό, προφανῶς καὶ δὲν καθαγιάζει τὴν ἰδεολογία, ἀφοῦ ἀποτελεῖ σύνηθες χαρακτηριστικὸ τῶν ἐφαρμογῶν της. Σὲ αὐτὴν τὴν περίπτωση θὰ ἔπρεπε οἱ ὑποστηρικτὲς αὐτῆς τῆς ἀπόψεως νὰ ἀποδεχθοῦν ὅτι οἱ αἱρέσεις τοῦ φασισμοῦ καὶ τοῦ ἐθνικοσοσιαλισμοῦ καθαγιάζουν αὐτὲς τὶς ἰδεολογίες.[81]

Στὴν πραγματικότητα ἡ ὅλη διαδικασία τὴν ὁποία ἀκολούθησαν οἱ μπολσεβίκοι, καθὼς καὶ τὸ ἰδεολογικὸ καὶ πολιτικὸ ὑπόβαθρό τους, ἀποσκοποῦσε στὴν ἀνασύστασι καὶ ἐπανεγκαθίδρυσι τῆς Τάξεως, οἱ δὲ λεπτομέρειες, ἐξαιρέσεις καὶ «παρεκκλίσεις» ἀποτελοῦν τὶς διαδικασίες μὲ τὶς ὁποῖες ὑλοποιεῖται ἡ ανασύστασις, συσσωμάτωσις καὶ ανασυγκρότησις τῆς Τάξεως σὲ αντιστοιχία μὲ τὶς ἑκάστοτε ἐπικρατοῦσες συνθῆκες.

Θὰ μποροῦσαν νὰ ἀναφερθοῦν πολλά, σὲ σχέση μὲ τὴν κοινὴ ρίζα τῶν μεθόδων τῆς κομμουνιστικῆς καὶ τῆς μὴ κομμουνιστικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ ἤδη ἔχουν ἀναφερθεῖ ἀρκετὰ τὰ ὁποία ἀποδεικνύουν καὶ ἐπαναβεβαιώνουν ὅτι **ὁ κομμουνισμὸς εἶναι ἰδεολογία τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς πολιτικῆς συνέχειας τῆς Τάξεως**. Ἔρχεται νὰ ἀναζωογονήσει, νὰ ἐνισχύσει καὶ νὰ πλαισιώσει τὴν Τάξι, ἐπιβάλλοντας ὅσα αὐτὴ δὲν ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ κάνει πραγματικότητα.

τοῦ Ἐρυθροῦ Στρατοῦ ἀποτελεῖτο ἀπὸ πρώην Τσαρικοὺς ἀξιωματικούς. Μέχρι τὸ τέλος του, τὸ 83% ὅλων τῶν διοικητῶν σωμάτων καὶ μεραρχιῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Στρατοῦ ἦταν πρώην Τσαρικοὶ στρατιωτικοί.

81. Ἄλλωστε εἶναι γνωστὸ ὅτι γιὰ νὰ οἰκοδομηθεῖ ἕνα σπίτι, μία πολυκατοικία, ἕνα ἔργο γενικά, πρῶτα γίνονται τὰ σχέδια καὶ ἀκολουθεῖ ἡ πρακτική τους ἐφαρμογή. Ὁπότε, οἱ ὑλιστικὲς μπαροῦφες μὲ τὶς ὁποῖες προσπαθοῦν νὰ ἐξηγήσουν τὰ συμβάντα ἀπὸ τὴν «ὑλικὴ βάση», ἡ ὁποία «προέκυψε», ἀποτελοῦν προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις.

Φεβρουάριος 2017. Εἰκόνα ἀπὸ τοὺς δρόμους τοῦ Πέτρογκραντ τρεῖς μέρες μετά τὴν ἔναρξη τῶν ταραχῶν.

100 χρόνια
ἀπό τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1917

Σὲ αὐτὴν τὴν ἔκδοσι γίνεται μία προσέγγισις τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ Φεβρουαρίου 1917 και τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἐπακολούθησαν, μέσα ἀπὸ τὴν ὀπτικὴ τῆς προσπάθειας ἀναδιοργανώσεως τῆς ρωσσικῆς Τάξεως, κάτι τὸ ὁποῖο βρίσκεται σὲ συνάρτησι μὲ τὴν ἀνασυγκρότησι τοῦ κράτους, τῆς οἰκονομίας, τῆς πολιτικῆς καὶ τὴν ἀναπροσαρμογὴ τοῦ κοινωνικοῦ χώρου στὶς κατευθύνσεις ποὺ θὰ προσδιορίζονταν. [...]

Μὲ τὴν βεβαιότητα πὼς ἡ ἀνθρωπότητα θὰ μπορέσει νὰ ἀπελευθερωθεῖ ἐφ' ὅσον ξεπεράσει ὁριστικὰ καὶ ἀμετάκλητα τὶς ἐξουσιαστικὲς ἰδεολογίες, τὰ ἰδεολογήματα, τὴν πολιτικὴ καὶ ὅσους τὴν ἀσκοῦν, τὴν ἐθελοδουλεία, τὴν μισαλλοδοξία καὶ τὸν φανατισμὸ, ἐλπίζουμε ὅτι μὲ αὐτὴν τὴν ἔκδοσι θὰ ἐνισχυθοῦν οἱ προσπάθειες και οἱ δυνατότητες ὅσων δροῦν καὶ σκέπτονται μὲ ἐλεύθερο καὶ δημιουργικὸ τρόπο.

ISBN 978-960-9617-03-1